د تصوف په اړه ځینې حقایق

حکمتیار

د تصوف په اړه ځيني حقايق

حکمتيار

بسم الله الرحمن الرحيم

د ناشر وينا

الحمد لله چي د اسلامي دعوت په تاوده سنګر کي د يوه بل ارزښتناک او علمي اثر د خپراوي سعادت ترلاسه کوو، دا د يوه مشهور پاکستاني خطيب او د تصوف ستر مدافع او مبلغ ډاکټر محمد طاهر القادري په نامه د ورور حکمتيار له لوري لېږل شوی مفصل ليک دئ چي د موضوع اهميت ته په پام سره مو د يوې رسالې په ډول د هغه خپرول او خپل خدای پال ولس ته د هغه ډالۍ کول مفيد وګڼل.

ښايي هيڅ مؤمن او حساس داعي به له مورِ سره په دې کي اختلاف ونه لري چي د تصوف نوم او سلسله د اسلامي امت د تاريخ په يوه خاص پړاو کي او په دې نيت رامنځته شوی چي د مسلمانانو تعلق له الله تعالی سره مضبوط کړي او معنوياتو ته د دوی توجه راواړوي، خو له يوې خوا د غرض خاوندانو په هغه کي ناوړه تصرفات کړي او له بلي خوا جهل او ناپوهي د دې باعث شوې چي د تصوف تر جالب نامه لاندي ډېر خرافي

افکار او شرک لرلي عقاید په اسلامي امت کي په عامه توګه او په افغانانو کي په خاصه توګه خواره شوي، دا افکار نه یوازي دا چي له قرآن او حدیث سره په بشپړه توګه مغایرت لري، بلکي له یوې خوا ئې په امت کي اختلافات راولاړ کړي او له بلي خوا خلک له اصلي لاري منحرفوي، له ژوند او د ژوند له اړوند قضایاوو ئې پام بل لوري ته اړوي، رهبانیت ته ئې بلي، د خلکو توجه له خالق نه مخلوق ته اړوي، له ژوندي خدای نه مړي انسان ته، د عرش له مالک نه قبرونو او قصرونو ته، له جومات نه زیارت ته، د قرآن له تلاوت نه ساز، سرود، قوالي او نعت ته، له جهاد نه رهبانیت ته او له سنګر نه د خانقا کونج ته، د اسلامي نظام د پلي کولو په لار کي له دعوت او جهاد نه ئې لاس اخیستو ته هڅوي، خلکو ته وایي که د مرشد لمن ونیسې نو هغه مقام ته رسېدی شې چي مجاهدین ئې په جهادونو او شهیدان ئې په شهادتونو نشي ترلاسه کولی، هغوی ته وایي: مرشد په غیب پوهېږي، هغه د بنده او الله تعالی تر منځ وسیله او واسطه دئ، خدای یوازي د دوی له لاري دعاګاني قبلوي او حاجتونه ترسره کوي!!! دا په داسي حال کي چي قرآن په پرېکنده او صریح الفاظو او په مکرره توګه فرمایي: عبادت به مو یوازي الله تعالی ته وي او استعانت به مو یوازي له الله تعالی نه، له الله تعالی پرته به نه د بل څه او بل چا عبادت کوئ او نه به بل چا ته د دعاء لاسونه اوچتوئ، له الله تعالی نه پرته نه په آسمانونو کي څوک په غیب پوهېږي او نه په زمکي کي، ستاسو رب تاسو ته د غاړي تر رګ هم ډېر درنږدې دئ، په هر ځای کي درسره دئ، دعاګاني مو اوري، حاجتونه مو ترسره کوي او مشکلات مو حلوي، له هغه چا زیات راضي

کېږي چې زياته دعاء ورته کوي او له هغه چا ناراضه کېږي چې د ده په ځای بل چا ته دعاء کوي، هغه څوک هیڅکله نه بخښي چې په (عبادت) او (دعاء) کې له الله تعالی سره بل څوک شریک کړي.

که د دغو خرافي افکارو او شرک لړلو عقایدو جړړو ته ځیر شئ نو وبه ګورئ چې ترشا ئې یا د خطرناکو او ځپرکو دښمنانو لاس دئ، یا د ټګمارانو او یا د جاهلانو. دا نن نن غربي استعمار په دې اړه پراخي پانګوني کوي چې دغه افکار په مسلمانانو کې خواره شي، دا تصادفي خبره مه ګڼئ چې ملګرو ملتونو ولي د غربي هېوادو په وینا یو کال د مولانا جلال الدین رومي په نامه یاد کړ!! ولي په بي بي سي، امریکا غږ او نورو غربي رسنیو کې د مثنوي او د حافظ شیرازي د کلیات لپاره پراخ تبلیغات کېږي، دوی غواړي مسلمانان له هغه قرآن نه بل لوري ته مخه کړي چې د الله تعالی په لار کې په خپل سر او مال د جهاد بلنه ورکوي، مسلمانانو ته امر کوي چې تر هغه له کفارو سره وجنګېږئ چې د الله دین پر ټولو ادیانو غالب شي او د زمکې پر سر له الهي دین نه پرته بل دین او نظام نه وي. دوی خو پر اسلامي نړۍ له سیاسي، اقتصادي او نظامي پلوه حکومت کوي، سلطه او ګټې ئې د هغه چا له لوري ګوابنل کېږي چې دا قرآن ئې لارښود وي، له هغه چا؛ نه یوازي وېره نه لري بلکې د ځان لپاره ئې ډېر ګټور ګڼي چې د مسلمانانو ذهن او فکر تخدیر کړي، د دوی په ضد ئې مقاومت او جهاد ته ونه هڅوي، په ذکر، تسبیح، اوراد او اذکارو ئې مصروف وساتي او حتی ورته ووایي: (غوث، قطب او ابدالو) د دوی د راتلو او پر مسلمانانو د مسلط کېدو پرېکړه کړې، هغه مهال به وځي چې دوی ئې د بېرته وتلو

فیصله وکړي، ستا جهاد، مقاومت او قربانۍ هیڅ ګټه نه لري او له دې لاري هیڅکله خپلو موخو ته نشې رسېدی!!

دښمنان غواړي له اسلام نه یو داسي کرکجن انځور وړاندي کړي چې هر چا ته د خندا وړ وي، هر لیدونکی له اسلام نه بې زاره کړي، هغه یو خرافي او مسخره دین معرفي کړي، دوی د شیعه وو د عزاداري مراسم او په زنځیرونو ځان وهل، د بري امام او داتا ګنج بخش په زیارتونو کي د چرسي ملنګانو وجد او مستي ډېر خوښوي او په اروپا او امریکا کي ئې نندارې ته ږدي.

ځیني خلک تصوف ته په داسي سترګه ګوري چې ګواکي دا له الله تعالی سره د انسان د تعلق ټینګولو یوه ذریعه ده، دوی ته باید ووایو: پیغمبر علیه السلام مورږ ته ټولي هغه لاري، چاري او طریقې راښودلې دي چې د بنده تعلق له خپل رب سره ټینګوي، هغه فرمایي چې الله تعالی ته د نږدې کېدو تر ټولو ډاډمنه، نږدې او صحیح لار د فرایضو سرته رسول دي، یعني په لمانځه، روژې، زکات، حج او جهاد سره کولی شئ خپل رب ته ورنږدې شئ او د هغه تقرب مو په برخه شي، آیا دا کافي نه دي؟ شریعت خو مورږ ته اجازه نه راکوي چې څه پر دین زیات یا ترې راکم کړو، د اهل کتابو په اړه د یوه بحث په ترڅ کي مورږ ته لارښوونه کوي چې هغوی له خپله ځانه رهبانیت رامنځته کړ، الله تعالی نه وو پرې لازم کړی، خو بیا ئې مراعات نه کړ!! دا لارښوونه کافي ده چې هر مؤمن انسان په دین کي له ځانه طریقې جوړې نه کړي، حتی که په ښه نیت هم وي.

تاسو به په دې رساله کي د تصوف په اړه داسي دقیق، مشرح او علمي

بحث ومومئ چي تنده مو رفعه او پوښتنو ته مو مضبوط او قانع کوونکي ځوابونه ترلاسه کړئ، مورږ په دې هیله دا رساله خپل اسلامپال او پر خدای مین ولس ته ډالۍ کوو چي په نړۍ راتلونکې کي افغانستان د یوې داسي ټولني په توګه وګورو چي د مدیني منورې هغې ټولني ته ورته وي چي د رسول الله صلی الله علیه و سلم په مبارکو لاسونو جوړه شوه، د قرآن له زلال او شفافي چینې خړوبېده، د الله تعالی په لار کي د جهاد په سبب د یوه داسي ستر هېواد په پلازمېنې بدله شوه چي له اندونیزیا نه تر هسپانیا او له کاشغر نه تر یمن پوري غزېدلی وو، د وخت دوه ستر ستر ځواکونه ئې په وړاندي په ګونډه شول او د الله تعالی د غوره او آزادي بخښونکي دین شین بیرغ د نړۍ په ګوټ ګوټ کي په رپیدا راغی.

و ما ذلک علی الله بعزیز

د میثاق ایثار اداره

بسم الله الرحمن الرحيم

د تصوف په اړه ځيني حقايق

فَبَشرْ عِبَادِ الّذِينَ يَستَمِعُونَ القَوْلَ فَيَتّبِعُونَ أحْسنَهُ أُولَئک الّذِينَ هَدَاهُمُ اللّهُ وَ أُولَئک هُمْ أُولُوا الألْبَبِ* صدق الله العظيم

محترم ډاکټر محمدطاهر القادري! السلام عليكم و رحمة الله و بركاته

څه وخت مخكي داسي فرصت په لاس راغی چي ستا ځيني ويناوي د تلويزيون له لاري واورم، څو ورځي مي پرله پسې ستا خبري تعقيب کړې، په هر آيت او حديث چي تا په خپلو ويناوو کي استناد کاوو هغه مي په دقت سره له نظره تېراوو او اړوند کتابونو ته ځې تلم او سياق و سباق، متن، اسناد او د علماوو آراء مي لوستل، په پای کي څو نتيجو ته رسېدلی يم چي د يوه امين ناصح په توګه ځې تاسو ته ليکم، خو تر دې د مخه دا مناسب ګڼم چي د ځان په اړه دومره معلومات درکړم چي باعث شي زما ليکنه په غور او دقت سره ولولې، دا هم د يوسف عليه السلام په سنت د عمل کولو په موخه، نه د ځان ستايني لپاره، الله تعالی ته له ځان ستايلو پناه وړو، هدف مي دا دئ چي ته ګمان ونه کړې کوم بې علمه، بې عمله، ستا کوم

مذهبي حريف او رقيب تا ته دا خط ليکلی: ما د خپل شپېته کلن ژوند څلوېښت کلونه په دعوت، هجرت، جهاد، زندان، د ديني علومو په تعليم او تدريس کي تېر کړي، د قرآن دوه ثلثه مي حفظ کړي، صحاح سته، مشکوة او د البانې سلسه مي لوستلي، نږدې نيمايي قرآن مي په څلورو جلدونو کي تفسير کړی، په پنځم ئې مصروف يم.

زه د دې خط د ليکلو په مهال دا ګمان هم نه کوم چي ته به زما له ويناوو سره توافق وکړې، ځکه زه هغه څه درته ليکم چي په قرآن او د پيغمبر عليه السلام په احاديثو کي په صريحو الفاظو راغلي، دا به حتماً تر دې د مخه ستا له نظره تېر شوي وي، خو زه د خپل ديني مسئوليت د ادا کولو لپاره دا مطالب تا ته ليکم، ستا د ويناوو له اورېدو وروسته که څه درته ونه ليکم نو د ګناه احساس به کوم او داسي به ګڼم چي ما له حق نه دفاع ونه کړه او دومره مي هم ونه کړل چي د يوه خط په ليکلو سره له قرآن او حديث نه دفاع وکړم او هغه غلط تعبيرونه تصحيح کړم چي سل په سلو کي د حقيقت خلاف او له قرآن او سنت سره متعارض راته ثابت شوي. ستا د هغو ويناوو محوري برخه له تصوف نه دفاع وه چي ما واورېدې؛ خو د تصوف په اړه چي تا څه ويلي ټول مي د قرآن، حديث، عقل او علم خلاف موندلي، چي دا دئ څو مثالونه ئې تاسو ته ليکم:

د جن سوره:

تا د جن د سورې په څو آيتونو استناد وکړ، په داسي حال کي چي دا سوره له سره تر پايه د هغه تصوف پر واهي بنسټونو سخت سخت

گوزارونه کوي چې ته ترې دفاع کوې، ستا تصوف وايي چې مرشد په غيب پوهېږي!! خو د دې سورې لومړی آيت وايي چې پيغمبر عليه السلام له دې خبر نه وو چې د جناتو يوه ډله راغلې، د ده تلاوت ئې اورېدلی، ايمان ئې راوړی، او ... د جن د سورې له نازلېدو وروسته له دې پېښې خبر شو.

د هغه چا په ځواب کي چې ادعاء کوي د جناتو له لارې په غيبي خبرو پوهېږي؛ وايي: جنات په غيب نه پوهېږي، آسمان ته نشي ختی، استراق السمع نشی کولی، هغو فرشتو ته هم نشي ورنږدې کېدی چې الهي احکام انتقالوي؛ ځکه د هغوی شا او مخي ته داسي ساتونکي ګمارل کېږي چې هيڅوک ورنږدې کېدی نشي. جنات وايي:

ÇïÈ #‰©‘ Ùå‘ ÙÍí Š#‘& Q& ÇÚ ðÇ $’Î ` JÎ ‰ƒÍéŽŸ& ü ÍíR Ùv $R&r

او دا چې مونږ نه پوهېږو چې د زمکي اوسېدونکو ته د شر اراده شوې او که ئې خپل رب د رشد او هدايت اراده ورته کړې.

په دې سوره کي پيغمبر عليه السلام ته ويل شوي چې خلکو ته ووايي:

ãÎ» ã ÇïÈ #‰B& þîí ¼ç9 ã èþ Q& br ãqê$B è ƒÌ‰& ü” Íš& Þ Ò è

ÇïÈ #‰n& ÿïîÞî 4?ã ðêâÞX ù É øó$

ووايه: نه پوهېږم چې آيا هغه څه رانږدې دي چې وعده ئې درکول کېږي او که رب به مي د هغې تر راسېدو کوم وخت او موده وټاکي. عالم الغيب رب چې په خپلو غيبي اسرارو هيڅوک نه خبروي.

يعني نه زه له غيبه خبر يم او نه له الله تعالى پرته بل څوک.

ستا تصوف وايي چي مرشد حتى له مرگه وروسته هم له بغداد او اجمير نه په لاهور كي خپلو مخلصينو ته فيض رسولى شي!! خو دا سوره پيغمبر عليه السلام ته وايي:

ÇÈ #‰©‘ Ẅr #ÏÑ ŏ8ª ä ÎÞ w ’Îj Ðè

ووايه! يقيناً چي زه تاسو ته نه د كوم تاوان څښتن يم او نه د كوم هدايت او رشد.

چي پيغمبر عليه السلام په خپل ژوند كي خلكو ته د ګټي او ضرر مالک او واكمن نه وو؛ نو بلڅوک به څنګه خلكو ته د ګټي رسولو او ضرر دفعه كولو اختيار او توان لري، او هغه هم له مرګه وروسته او له قبره؟!!

ته چي د (روحاني فيض) په نامه څه يادوې، دا له ځانه جوړه شوې جعلي اصطلاح ده، هيڅ ديني بنسټ نه لري، نه په قرآن كي راغلې او نه په احاديثو كي، قرآن مورِ ته وايي چي نوح عليه السلام خپل زوى او مېرمني ته په خپل كور كي څه روحاني فيض نشو رسولى، دواړه غرق شول، نو ستا مرشد به په اجمير او بغداد كي له خپل قبر نه څنګه په لاهور كي خپل مريد ته (روحاني فيض) ورسولى شي؟!! پيغمبر عليه السلام خپل تره ابوطالب چي ډېري ستري او نه هېرېدونكي ښېګڼي ئې ورسره كړې وې او د ده د هدايت سخته تلوسه ئې درلوده خو په دې ونه توانېدو چي د روحاني فيض په مرسته ئې هدايت كړي او ايمان راوړو ته ئې تيار كړي، قرآن ورته فرمايي:

ã=æ qèdr â±„ `B “Ïöö ©$£Å9r M07ôã ôB “Ïöö Ẅ 7Ï

يقيناً چي ته (اې محمده) هغه څوک نشې هدايتولی چي محبت ورسره لرې، خو الله هغه څوک هدايتوي چي وئې غواړي، او هغه په لارموندونکو ترټولو زيات پوه دئ.

تا چي د (طريقت) د اثبات لپاره د جن د سورې په دغه آيت استناد کړی:

ÇïÈ #Š‰ï ,íł•Û $Zä 7ÏºŒ brš$ZÏr bqß Î»Á 9$$ZÏ $R‰r

او دا چي ځيني مو صالح دي او ځيني مو غير له دې، او مونږ د بېلو بېلو تګلارو خاوندان وو.

دا تحريف ته ورته استناد دئ، دا آيت وايي چي جناتو خپل حالت داسي بيان کړی: ځيني مو صالحان دي او ځيني غيرصالح، په بېلو بېلو لارو روان ډلي ډلي يو، نه پوهېږو د دې آيت له کومه ځايه تا د طريقت مشرب رااېستلی او هغه دي د قرآن مطابق مشرب ګڼلی؟!! داسي ادعاء خو يوازي هغه څوک کولی شي چي مخي ته ئې له قرآنه بې خبره جهال ناست وي او هغه غواړي خپله هره غلطه خبره په داسي توګه وړاندي کړي چي ګواکي د قرآن مطابق ده!! همداراز د دې سورې په بل آيت:

ÇïÈ $]‰î ã$B NßÝø)ÖV(þ)fÌÖ%$'?ã{qß»)FÖ$Ëqr) : او دا چي که په دې لار نېغ پاته شي په پرېمانه اوبو به ئې خړوبه کړو)، ستا استناد ناواړده استناد دئ، دلته له طريقت نه مراد ستا طريقت نه دئ، بلکي په مخکني آيت کي چي جناتو ويلي: زمونږ ځيني مسلمانان دي او ځيني

قاسطون .... (N=Ø& ôJù bqëÅ»)ë$ŽÄr bqëÅ»)ë$ŽÄr

(Ç‘ÍÈ #%©‘ {r9B 7 Í»rê

اسلام د طريقة په نامه ياد شوی، يعني که دوی په اسلام استقامت وکړي؛ نو پراخ رزق به ورپه برخه کړو، عجيبه ده چي ته له دې نه د تصوف طريقت راباسي!!

بيا خو مناسب دا ده چي ته د فرعون له هغي وينا نه هم د طريقت اصطلاح راوباسې چي خپلو پلويانو ته د ده په دين د ټينګ پاته کېدو لپاره وايي: موسی او هارون (عليهما السلام) راغلي چي ستاسو غوره طريقت ختم کړي: قَالُوا إِنْ هَذَانِ لَسحِرَنِ يُرِيدَانِ أَن يخْرِجَاكم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِمَا وَ يَذْهَبَا بِطرِيقَتِكُمُ الْمُثْلى * طه:۶۳

وئې ويل: دا دواړه (موسی او هارون عليهما السلام) خو يقيناً چي جادوګران دي، غواړي په خپل جادو سره تاسو له خپلو سيمو وباسي او ستاسو غوره طريقت له منځه يوسي!!

تقوی، بر او احسان:

ته چي د تقوی، بر او احسان په اړه کوم تعبيرونه وړاندي کوې او د تصوف او صوفيانو په معنی ئې اخلې ټول ئې د قرآن خلاف دي، دا قرآني اصطلاحات د مسلمان د عملي ژوند ببل ببل اړخونه توضيح کوي، راشه دغو آيتونو ته لږ ځير شه:

{r%É ‹r íÿà6 ¤šÆ Ï Nª¤Rqè šú ï%©!$#qè=»% {qÈ#ä ûïÍ%©!$#»ƒ

اې مؤمنانو! له هغو کافرانو سره وجنګېږئ چې درنږدې دي او حتماً دي په تاسو کې زیږواى ومومي، او په دې پوه شئ چې الله له داسې متقیانو سره (مل) دئ.

دلته هغو قتال کوونکو مجاهدینو ته د متقیانو نوم ورکړی شوی چې: له نږدې کافرانو سره جنګېږي او له هغوی سره په خپل چلند کې غلظت ښیي او له نرمښت نه ډډه کوي.

العنکبوت: ٦٩

او هغه چې زمونږ لپاره ئې جهاد کړی حتماً به خپلې لارې ورته وښیو او یقیناً چې الله له دغو محسنینو سره دئ.

دلته هغه مجاهدین د (محسنین) په نامه یاد شوي چې د الله په لار کې جهاد کوي او د همدې جهاد په طفیل؛ الله تعالی د هدایت ټولې لارې د دوی پر مخ پرانیستې دي او د ژوند په هرې برخې کې ئې الله تعالی لارښوونه کوي. عجیبه ده چې تا له دې څرګند آیت نه دا غلطه انتباه اخیستې چې د خانقا او کوم زیارت په کونج کې ناست صوفي ته د محسن نوم ورکوې او له سبلنا نه د طریقت څلور طریقې راباسې!! ته او خداى دي آیا دا ډېر کرکجن تعبیر او له قرآن سره ستره بې باکي نه ده؟!!

هیڅکله به ښېګڼې ته ونه رسئ ترڅو له خپلو محبوبو شیانو نه څه انفاق نه کړئ او څه چې انفاق کوئ نو الله ورباندې ښه پوه دئ.

دلته قرآن د الله تعالی په لار کې ایثار او قربانۍ ته د بر نوم ورکړی او فرمایي چې هغه څوک د بر او ابرارو مقام ته رسېدی شي چې تر ټولو زیات محبوب شیان د الله تعالی په لار کې قرباني کړي، او هر څوک پوهېږي چې د دې ښه مصداق هغه مجاهد دئ چې خپل سر او مال د الله په لار کې قرباني کوي، نه ستا د ادعاء مطابق په زیارت او خانقا کې ناست هغه ذاکر چې د نورو جیب او لاس ته طمعه لري او معیشت ئې د بل په خیراتونو، صدقاتو، شکرانو او نذرانو تأمین کېږي. آیا د پیغمبر علیه السلام هغه وینا دي اورېدلې چې فرمایي: د سنګر یوه ورځ په نورو ځایونو کې تر زرو میاشتو عبادت غوره ده، حتی که دا په حرم کې او په داسې عبادت تېر کړي چې د شپې قیام کوي او د ورځې روژه نیسي، په همدې عبادت سره هم د هغه مجاهد د یوې ورځې ثواب او مقام نشي ترلاسه کولی چې په سنګر کې پروت وي.

عن أنس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لغدوة في سبيل الله أو روحة خير من الدنيا وما فيها ذكر تفضل الله جل وعلا على الواقف ساعة في سبيل الله بإعطائه خيرا من مصادفة ليلة القدر بالمسجد الحرام

عن أَبُو صَالِحٍ مَولَى عُثْمَانَ قَالَ سَمِعْتُ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ رِبَاطُ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ

مِنْ أَلْفِ يَوْمٍ فِيمَا سِوَاهُ مِنْ الْمَنَازِلِ
جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ دُلَّنِي عَلَى عَمَلٍ يَعْدِلُ الْجِهَادَ قَالَ لَا أَجِدُهُ هَلْ تَسْتَطِيعُ إِذَا خَرَجَ الْمُجَاهِدُ تَدْخُلُ مَسْجِدًا فَتَقُومَ لَا تَفْتُرَ وَتَصُومَ لَا تُفْطِرَ قَالَ مَنْ يَسْتَطِيعُ ذَلِكَ
عَنْ سَلْمَانَ الْخَيْرِعَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ رَابَطَ يَوْمًا وَلَيْلَةً فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَانَ لَهُ كَأَجْرِ صِيَامِ شَهْرٍ وَقِيَامِهِ

آيا هغه حديث دي نه دئ اورېدلی چي پيغمبر عليه السلام فرمايي: زمورِ په دين کي رهبانيت نشته، زمورِ د دين رهبانيت جهاد دئ.

محکمات او متشابهات:

د محکمات او متشابهات په اړه چي تا څه ويلي کاملاً بې بنسټه دي: الله تعالی آيتونه په دوو ډولونو وېشلي: محکم او متشابه، خو ته ئې درې ډوله ګڼي او حروف مقطعات يو بېل ډول ګڼې، او وايي چي دا د پيغمبر عليه السلام او الله تعالی تر منځ يو سر او رمز دئ چي بل څوک پرې نه پوهېږي!! دا يو تور دئ هم پر قرآن او هم پر پيغمبر عليه السلام، نه په قرآن کي مبهم لفظ شته او نه پيغمبر عليه السلام د الهي وحي کوم څه له ځان سره پټ ساتلي او امت ته ئې له ابلاغ او بيان نه ډډه کړې، داسي اتهام هغه څوک واردولی شي چي نه له قرآنه خبر وي او نه پيغمبر عليه السلام پېژني.

د متشابه په اړه ستا دا ادعاء هم بې بنسټه ده چي راسخين في العلم پرې پوهېږي، دا خبره هغه څوک کولی شي چي نه ئې د آيت ترکيب ته

توجه کړي او نه د متشابه په معنی پوهېږي، راشئ دې آیت او الفاظو او ترکیب ته ئې لږ ځیر شو:

É»GÅ‰$Pé£è Ì»J3¢ Ì»ƒ#ä ç‡Ä =»GÅ‰$7øã A“R& ü Ï‰$qè

ç‡Ä m7»±? $B bqéŠÙ Ê‹- ôÎÎqè ’Î ûÏ‰$B'ù Ì»gÎ»±FÃ ãzé

ª! $ ŏÎ ÿÆƒíÜ Ã-è‚ $Br ¾ÏƒíÜ ä$óÏÃr þZÉÿÄ$ ä$óÏÃ$

$Br $ZÎí Ï‰ZÃ ôÄ @ä ¾ÏÎ $ZB#ä bqèùà‚ ÉÚÈ$ ’Î bqã Å°$$r

ÇÙÈ É»6ÄÍ$(qèÚéWÎ ãC×ƒ آل عمران: ۷

الله هغه ذات دئ چې دا کتاب ئې پرتا نازل کړ، چې ځینې آیتونه ئې محکم دي، چې دا د کتاب بنسټ دئ او نور ئې متشابه دي، نو هغه کسان چې په زړونو کې ئې کوږوالی دئ په متشابه پسې ئې درومي، د فتنې په لټه کې او د تأویل په لټه کې، پداسې حال کې چې په تأویل ئې له الله پرته هیڅوک نه پوهېږي او هغه چې د راسخ علم خاوندان دي وایي: مونږ ایمان پرې راوړی، ټول زمونږ د رب له لوري دي او پند نه اخلي مګر د عقل خاوندان.

دا مبارک آیت څو مهم مطالب زمونږ مخې ته ږدي:

- د دې کتاب ځینې آیتونه "محکم" دي او ځینې ئې "متشابه"
- د کتاب اصلي او اساسي مطالب په هغو آیتونو کې راغلي چې محکم دي ا و تشبیه نده پکې کارول شوې.
- متشابه آیتونه چې په مفهوم ئې پوهېدل غور او دقت غواړي باید

همدې محکمو آیتونو ته راجع شي او د همدی آیتونو په رڼاکي تفسیر او توضیح شي.

- هغه کسان چي په زړونو کي ئې خیری او کوږوالی وي، د دې په ځای چي د متشابه آیتونو په مراد باندي ایمان کافي وګڼي، برعکس د دې آیتونو په تأویل د پوهېدو هڅه او لټه کوي او غواړي هغه د خپل بحث او تحقیق محور وګرځوي.
- هغه کسان چي غواړي دغه ډول آیتونه د مناقشې او بحث موضوع وګرځوي، هغوی په حقیقت کي یا د فتنو راولاړول غواړي، د دې هڅه کوي چي د الله تعالی په اړه د مسلمانانو په زړونو کي شکوک او شبهات راولاړ کړي او خلک د محکمو آیتونو له مفاهیمو نه بل لور ته واړوي او یا دا چي غواړي د متشابهاتو په تأویل ځان پوه کړي. د تأویل لغوي معنی اول یا اصل ته اړول دي، تأویل یعنی د متشابه آیت فعلي حالت د هغه لومړني حالت ته ګرځول، یعني دوی غواړي په دې پوه شي چي د دې متشابه اصلي او اولني حالت او کیفیت څنګه دئ؟!
- دا هلي ځلي او دا هڅه او هاند د هغه چا کار دئ چي زړه ئې کوږ او خیرن وي، پر زړه او دماغ ئې شکونو سیوری غوړولی وي.
- د متشابهاتو د تأویل علم یوازي له الله تعالی سره دئ، بل هیڅوک نشي کولی په هغه باندي پوه شي، ځکه الله تعالی هغه غیبي او له سترګو نه پټ شیان چي انسان ئې نه پېژني او نه په خپل قاموس کي ورته نوم لري، د انسان د ښې پوهی پخاطر له محسوسو او پېژندل شوو شیانو سره تشبیه کړي او پداسي الفاظو سره ئې معرفي کړي دي چي په حقیقت کي د ښکاره

او څرګندو شیانو لپاره استعمالېږي. د دې لپاره چې هغه د انسان لپاره د فهم وړ وګرځوي او د هغه څیز د حقیقت په اړه نسبي تصور ورته حاصل شي، د دې مطلب دا شو چې د دغو شیانو د معرفي لپاره ترممکنه حده او تر هغه ځایه چې د انسان عقل ته مقدور ده اهتمام شوی او د متشابه آیتونو په ترڅ کې معرفي شوي، د انسان د عقل نیلې لدې نه آخوا وړاندي نشي تلي، دا د ده د الوت وروستئ پړاو دئ، آخوا ته ئې لاس نه رسېږي، د ده له عقل او ادراک نه لوړ دي، الله تعالی د همدې ډول شیانو د معرفي کولو لپاره ښه لازمه څرګندونه کړې ده او د انسان د عقلي قوت مطابق وضاحت ئې کړی، خو لدې نه آخوا د انسان عقل د مخکې تګ مجال نه لري، باید همدلته ودرېږي او د متشابهاتو له تأویل نه ځان وساتي. د انسان د عقل او پوهی قصور، د حواسو او مشاعرو محدودیت ئې او د ژبې او قاموس عدم جامعیت ئې باعث شوي چې له مخکې تګ نه عاجز شي او د متشابهاتو په حقیقت تر دې زیات پوه نشي.

پداسي حال کې چې د قرآنکریم دا مبارک آیت په پوره صراحت او وضاحت سره دا بیانوي چې د کږو، رنځورو، خیرنو، له شک او شبهاتو نه د ډکو زړونو خاوندان د متشابهاتو د تأویل په لټه کې وي، متأسفانه د ځینو مذهبي فرقو پلویان د دې آیت د صریح حکم خلاف دعوی کوي چې د دوی ائمه د متشابهاتو په تأویل پوهېږي، دوی د دې ادعاء کوي چې په علم کې پاخه "الراسخون في العلم" مستثنی شوي، دوی کولی شي د متشابهاتو په تأویل پوه شي. د آیت د دوهمي برخي په اړه د دوی دا انګېرنه په څرګنده توګه د همدی آیت له لومړنۍ برخی سره تناقض لري، د دوی دا

تعبیر بالکل غلط او کمزوری دئ، ځکه د آیت په سرکي راځي چي د رنځورو زړونو خاوندان د متشابهاتو د تأویل هڅه کوي، دا ممکنه نده چي د علم خاوندان د داسي یوه عمل هڅه وکړي.

- عالمان ټول آیتونه د الله تعالی له لوري شمېری، ایمان وربانديراوړی او هوښیاران پند تري اخلي.

له دې آیت نه معلومېږي چي د قرآن آیتونه دوه ډوله دي:

- محکم آیتونه: هغه چي د الفاظو مراد او معنی ئې څرګنده او واضح ده، داسي الفاظ او کلمات پکي کارول شوي چي ظاهري او ذهن ته نږدې معنی ئې څرګنده ده او د هیڅ شک او شبهې احتمال پکي نشته. همدا محکم آیتونه د قرآنکریم د مفاهیمو اساسي محور تشکیلوي.
- متشابه آیتونه: هغه چي له داسي شیانو نه پکي بحث شوی چي نه د لمس وړ دي او نه د مشاهدې او لیدني، داسي شیان چي انسان په خپل قاموس کي د هغه لپاره نوم نه لري. دا غیبي شیان په دې آیتونو کي پداسي الفاظو سره معرفي شوي دي چي انسان ئې معمولاً د محسوس او ملموس شیانو لپاره کاروي. پدې سره قرآن خپل مخاطب په نسبي طور د هغو غیبي شیانو په حقیقت څه ناڅه پوهوي چي د هغوی لپاره په خپل قاموس کي هیڅ نوم نه لري.

ځیني کسان د دې مبارک آیت صریح حکم ته توجه نه کوي او د آیت د وروستۍ برخي په رابطه داسي څه وایي چي له لومړۍ برخي سره ئې تناقض لري، د آیت لومړنۍ برخه وایي: د رنځور زړه خاوند، فتنه لټوونکی، ماجرا غوښتونکی، شکاک او قناعت نه کوونکی د متشابه آیتونو

په لټه کي وي، هڅه کوي پر تأويل ئې پوه شي او په همدې پسې وايي: له الله تعالى پرته هيڅوک د متشابهاتو په تأويل نه پوهېږي. په پاى کي فرمايي: د دې ماجرا غوښتونکو، فتنه ګرو او بيمارو زړونو خاوندانو په مقابل کي عالمان او د پاخه علم خاوندان وايي: مونږ ايمان وربانديِ راوړى دئ، ټول د الله له لوري دي او له عاقلانو پرته بل څوک پند نه اخلي. د تعجب ځاى دى چي هغوى په دې صراحت سترګي پټوي او ادعاء کوي چي د آيت په وروستۍ برخه کي الله او د پاخه علم خاوندان مستثنى شوي دي او د (الله) او (الراسخون) ترمنځ "واو" د عطف واو دئ، دا غلط نظر نه يوازي د همدې آيت له لومړۍ برخي سره ټکر کوي بلکي د بلاغت خلاف هم دى، که د الله (تعالى) له لفظ نه وروسته توقف ونکړو او دا واو د عطف واو وشمېرو نو بايد وروستنۍ جمله ټوله پر ماقبل عطف کړو چي بيا ئې معنى داسي کېږي: د هغوى پر تأويل له الله او الراسخون في العلم نه پرته بل څوک نه پوهېږي او الله او د پاخه علم خاوندان وايي: مونږ ايمان وربانديِ راوړى، ټول د الله له لوري دي!! يعني بايد د يقولون په لفظ کي ضمير الله او الراسخون في العلم دواړو ته راجع وي!! او څرګنده ده چي دا نه معقول دئ او نه صحيح. د آيت اول او آخر په دې دلالت کوي چي بايد د الله له لفظ سره توقف وکړو او د متشابهاتو د تأويل علم يوازي تر الله تعالى پورې خاص وشمېرو.

مورِ خو د اسلام په تاريخ کي داسي څوک نه مومو چي د متشابهاتو په تأويل پوه وو، نه په صحابه وو کي او نه مفسرينو او محدثينو کي، که تا ته کوم ژوندى راسخ في العلم معلوم وي نو مهرباني وکړه ترې وپوښته

چي د هغو آيتونو تأويل څه دئ چي د عرش، کرسي او استوى على العرش الفاظ په کې راغلي، د عرش، کرسي او استوى کيفيت دي بيان کړي!! په کومو آيتونو کي چي الله تعالى ته د وجه، يد، عين، سمع، مجئ، اتيان، قرب، معيت .... نسبت شوى، ودي وايي چي کيفيت ئې څنګه دئ؟!! آيا له دې پرته بل څه ويلى شي چي په کيفيت ئې يوازي الله تعالى بښه پوهېږي؟!! يعني تأويل ئې له الله تعالى پرته هيڅا ته معلوم نه دئ!!

شهود:

د شهود په اړه چي متصوفين څه وايي د قرآن له څرګندو آيتونو سره تعارض لري، قرآن فرمايي:

š• øÎ) öΝßγR& þÎû öΝÍκÉ‘ ρ‘‰Ì“ tΒ ¨βÎ) ©!$# ¨ΒÏ‰ôγyèø9$# ©!$# ¨ΒÏ‰ôγyèø9$# ÏΒ ÏΘöθs)ø9$# ÏΒ ÏΘöθs)ø9$# ÏΒ ÏΘöθs)

تجلي وکړه، ټوټې ټوټې شو او موسی بې سده پرېووت، کله چې راپه سد شو وئې ویل: پاکي تا لره ده، تا ته مي توبه ده او زه لومړنی مؤمن او باورکوونکی یم (د دې خبري چې هیڅوک الله تعالی په خپلو سترګو نه شي لیدی)

دلته څو ډېري اساسي او مهمي خبري زمونږ توجه جلبوي:

- الله تعالی له موسی علیه السلام سره تکلم او خبري کړې، مونږ د دې خبرو په کیفیت او څرنګوالي نه پوهېږو، دومره ویلی شو چې موسی علیه السلام دا خبري اورېدلې دي او پرې پوه شوی.
- خبري په داسي حالت کي شوې چې موسی علیه السلام خپل رب نه لیدو، د لیدو تمنا ئې کړې او الله تعالی ورته فرمایلي چې زما د لیدو توان او استعداد نه لرې، ستا په څېر یو انسان خو پرېږده ستر غر هم د الله تعالی د تجلي په وړاندي مقاومت نشي کولی، که دا غر زما د تجلي په وړاندي تم شو نو ته مي هم لیدی شې.
- کله چې الله تعالی د غره په لوري تجلي کړې غر ټوټې ټوټې شوی او موسی علیه السلام بې سده شوی.
- کله چې راپه سد شو وئې ویل: پاکي تا لره ده، تا ته مي توبه ده او زه لومړنی مؤمن او باورکوونکی یم، یعنی له ما نه غلطي وشوه، ته تر دې ډېر لوړ یې چې انسان دي په خپلو کمزورو سترګو ولیدی شي، تا ته مي توبه ده، زه لومړنی کس یم چې دې نتیجې ته رسېدلی چې هیڅوک الله تعالی په خپلو سترګو نه شي لیدی.

د قرآن دا وینا او هغه هم د موسی علیه السلام د قصې په ترڅ کي د

يهودانو او د بايبل د هغو پلويانو په خوله سخت سوک دئ چې د بايبل دا غلطه خبره مني چې د دوی ګڼ شمېر انبياوو الله تعالی په خپلو سترګو ليدلی او ډوډۍ ئې ورسره خوړلې!!

دا آيت د ټولو هغو ټګمارانو ادعاء هم ردوي چې د (شهود) او (حضور) په نامه د الله تعالی د ليدو خبره کوي. که د موسی عليه السلام په څېر اولوالعزمه پيغمبر نشي کولی الله تعالی وګوري بل څوک به ئې څنګه وليدی شي، بخاري روايت کوي چې عائشي رضي الله عنها د محمد عليه السلام په اړه وويل:

مَنْ حَدَّثَکَ أَنَّ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّه عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى رَبَّهُ فَقَدْ كَذَبَ وَهُوَ يَقُولُ (لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ) (وَ مَا كانَ لِبَشرٍ أن يُكلِّمَهُ اللّهُ إلا وحياً أوْ مِن وَرَاء حِجَابٍ أوْ يُرْسِلَ رَسولاً فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ مَا يَشاءُ) وَمَنْ حَدَّثَکَ أَنَّهُ يَعلَمُ الْغَيْبَ فَقَدْ كَذَبَ وَهُوَ يَقُولُ لَا يَعلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ *

که چا درته وويل چې محمد صلی الله عليه وسلم خپل رب ليدلی دئ نو پوه شه چې دا شخص دروغ وايي، ځکه الله تعالی فرمايي: "سترګی ئې نشي ليدلی"، "او هيڅ انسان لره نه ښايي چې الله ورسره تکلم وکړي مګر په وحي سره، يا د حجاب له شا نه او يا کومه فرشته وليږي نو هغه د الله په حکم هغه څه ورته وحي کړي چې غوښتي ئې وي" او که چا درته وويل چې هغه علم غيب لري، نو دا هم دروغ وايي ځکه الله تعالی فرمايي: له الله پرته هيڅوک علم غيب نه لري.

موسی عليه السلام لومړی او وروستی شخص دئ چې الله تعالی ورسره تکلم کړی او دا ئې په خپلو سترګو ليدلي چې نه غر او نه انسان د

الله تعالی د تجلي په وړاندي مقاومت کولی شي.

وجد او مستي:

د وجد، مستي، رقص، نڅا او سرود په نامه چي څه په تصوف کي رایج شوي، ټول کرکجن، مسخره او ناولي بدعتونه دي چي له یهودانو نه اخیستل شوي، د هغوی جعلي مذهبي کتابونه وایي چي پر انبیاوو ئې هغه وخت وحي نازلېږي چي ساز او سرود غږېږي او دوی د وجد او مستۍ په حالت کي وي، د غیب خبري په دې حالت کي دوی ته معلومېږي. د بایبل له نظره پیغمبر او نبي هغه دئ چي څو کارونه کوي: ... یوه ته ښېرا او بل ته دعاء کوي، وړاند ویني کوي، په وجد راځي، جذبه ئې نیسي، دریا، چنګ او نی ته ناڅي، کله کله د انبیاوو لویه ډله د جذبې او وجد په حالت کي په لاري روان وي او نڅا کوي!! داسي لکه نن چي تاسو د چرسي ملنګانو یوه ډله ګورئ چي د بري امام، داتا ګنج بخش او فلاني بابا د عرس مراسمو ته روان وي، د ځینو په پښو کي ګړنجي، د ځینو په لاسونو کي بګڼي، د ځینو په لاسونو کي اوږده اوږده سوټي، رنګ رنګ تراړې ترې راتاو، د چرسو کرکجن بوی او د سپېلنیو لوخړې ترې اوچتي، په نڅا نڅا او په داسي حال کي چي څڼې غورځوي، مستي کوي او له ګړنجو ډکي پښې په زور زور په زمکه وهي، د بایبل له نظره به د یهودانو انبیاوو هم همداسي کول، دوی نه خلکو ته وعظ، نصیحت او لارښوونه کوي او نه د دوی د ژوند د تنظیم لپاره احکام او مقررات بیانوي، یوازي دا ورته وایي: د فلان مرشد لمن ونیسه چي روحاني فیوضات دي په برخه شي، د قیامت په ورځ دي شفاعت وکړي،

ستا او الله تر منځ وسيله او واسطه شي!!! دا اوس چې تاسو د دوی د عرس مراسمو ته ولاړ شئ او د دوی د مرشدینو ویناوي واورئ نو یقیناً چې هر څه به همغسي وموميئ چې بایبل د یهودانو د انبیاوو په اړه ویلي.

خو قرآن مورږ ته وایي چې د الله تعالی ذکر ځانګړي آداب لري، د الله تعالی د نامه په یادولو سره به ستا زړه له هیبته پوړېږي، په خشوع او خضوع سره به ئې یادوې، په زاریو زاریو او ټیټ غږ سره به دعاء کوې، هم به دي په زړه کې وېره وي او هم طمعه، له عذابه ئې وېره او رحمت ته ئې طمعه، قرآن فرمایي:

ŵr ÇÎÈ šú ï‰Fè0B$⊂ïã ŵ ½gR) þŠÿæz r %æ÷Ø▯ ЬЗ/‘ {qã$

Ъ) $èJÛr $ljöz qqã$$r $gÅ»-ô Ï ‰è/ Çj öF$ † Î {rBÅÿê

ÇÎÈ ûüÏÅé0B$ŠÆ Ï È ƒÌ% «! $MHq‘ الانفال: ۵۵-۵۶

خپل رب په زاریو او په پټه (ټیټ غږ) دروبلئ، یقیناً چې هغه تیری کوونکي نه خوښوي. او په زمکي کي له اصلاح نه ئې وروسته فساد مه خوروئ او له وېري او طمعي سره ئې دروبلئ، بې شکه چې د الله رحمت نېکانو ته ورنږدې دئ.

دلته د دعاء په اړه څو مهمي لارښووني شوې:

- په زاریو زاریو سره خپل رب ته دعاء کوئ، له دې احساس او باور سره چې ستاسو رب د هر څه پیدا کوونکی، ورکوونکی او اخیستونکی دئ او هر څه د ده په امر ترسره کېږي.

- په پټه او په ټيټ غږ دعاء کوئ.
- الله تعالی اعتداء کوونکي نه خوښوي، دلته د اعتداء کوونکو یادونه د دعاء په ارتباط شوې او معنی ئې دا ده چې دعاء ځان ته ادب لري، دا ادب باید مراعات کړئ، دا دوه ادبه (تضرع او اخفاء) په پام کې ولرئ، مه په غافل زړه دعاء کوئ او مه په چیغو چیغو سره، له دې صریح حکم نه د هغو خلکو په اړه قضاوت کولی شئ چې د دعاء په وخت کې نڅا او مستي کوي، څنې غورځوي، له ډول او دبلې سره یو ځای د هو هو بې معنی چیغې وهي.
- په زمکي کې د اصلاح او امن له تأمین نه وروسته فساد مه خوروئ، الله تعالی د مفسدینو دعاء نه قبلوي.
- په داسې حال کې ورته دعاء کوئ چې هم ترې وېرېږئ او هم طمعه ترې لرئ.
- د نېکانو دعاء ژر قبلېږي، دوی ته د الله تعالی رحمت ډېر ورنږدې دئ.

همداراز قرآن فرمايي:

Éö)Ø `Ï ÌÔ f Ø brÞr ÆÝ‹År ¼ÆØ š• ÅÝR ’Î š• /§ •ÆØ

ÇÈ û,ÏÝ»óØ `Ï `a? Ür É$ ¹ ÝR ÍÆØ الاعراف: ۲۰۵

او (تل) سبا او ماښام، د خپل رب ذکر کوه، له ځان سره، په زاریو او وېرې سره او له لوړ غږ راټیټ او له غافلانو څخه مه کېږه.

دلته د الله تعالی د ذکر په ارتباط څو مهمې او اساسي سپارښتنې

شوې:

- تل د الله تعالی په یاد او ذکر مشغول اوسه، شپه ورځ، سبا او ماښام ئې یادوه.
- له ځان سره او په خپل زړه کي ئې یادوه.
- په زاریو سره ئې یادوه، ستا ذکر باید له زاریو او وېرې سره توأم وي، غږ دي باید د زاري کوونکو په څېر وي، د یوه محتاج او مضطر بنده په څېر، له دې احساس سره چې په هر څه کي الله تعالی ته محتاج یې، د ذکر په حال کي باید ستا په الفاظو، غږ او څېرې کي د وېرې او خوف آثار څرګند وي، داسي چې زړه دي پوړېږي، داسي چې د یوه ستر ذات په وړاندي ولاړ یې، هغه ستا غږ اوري، حرکات دي ګوري او د زړه کیفیت دي ورته معلوم دئ.
- د غافلانو په څېر مه کېږه، چې خپل رب هېر کړې یا ئې په داسي حالت کي نوم په خوله اخلې چې زړه دي ترې غافل وي.

په قرآن او حدیث کي د (وجد: مستي) اصطلاح نشته، د (وجل) اصطلاح ځینو بې عقلو او غرضي کسانو په وجد بدله کړې، قرآن فرمایي:

[illegible]

الانفال: ٢

مؤمنان خو هغه دي چې کله د الله یادونه وشي زړونه ئې ورېږدي او چې د ده آیتونه پرې ولوستل شي ایمان ئې ورزیات کړي او په خپل رب توکل کوي.

دا مبارک آیت د مؤمنانو څو ځانګړتیاوي بیانوي:

- کله چې د الله یادونه وشي زړونه ئې پوریږی.
- کله چې د ده آیتونه ورباندي ولوستل شی ایمان ئې ورزیات کړی.
- او په خپل رب توکل کوي.

یعني کله چې د دوی په وړاندي د الله تعالی نوم واخیستل شي، یا په خپله ورپه یاد شي، له وېرې او مینې ئې زړه په دربېدا شي، د خپلو ګناهونو او قصور او د بخښونکي رحمان خدای جل شأنه د وسیع پیرزوینو او پراخ رحمت په رایادولو سره ئې زړه رېږدي او له سترګو ئې اوښکي بهېږي؟ دا پر الله تعالی د ایمان تقاضا ده او همدا د الله تعالی د ښه پېژندو لپاره یو دقیق معیار، هغه څوک دي په خپل ایمان ډاډه وي چې د الله تعالی د نامه په رایادولو سره ئې زړه وپوړېږي او له سترګو ئې اوښکي وبهېږي، خو که د الله تعالی د نوم په اورېدو سره ئې نه د زړه کیفیت بدل شو او نه ئې د څېرې، باید خپل ایمان ته بیاکتنه وکړي.

ګورئ چې مؤمن د الله د نامه په یادولو سره مستي نه کوي بلکه زړه ئې رېږدي.

خضر علیه السلام :

تا د خپلو ادعاوو د اثبات لپاره د خضر علیه السلام په قصې استناد کاوو، په دې اړه څو عرایض لرم: آیا دې ته دي پام کړی چې دا قصه اصلاً د دې لپاره راغلې چې وښیي موسی علیه السلام په غیب نه پوهېدو؟! له یوه ملګري سره روان دئ خو د هغه د څو کارونو په وجه او موخه نه

پوهېدو!! هيڅوک دا ادعاء نشي کولی چي د دې کس مقام تر موسی عليه السلام لوړ وو؟ قرآن خو موسی عليه السلام د هغو پنځو پيغمبرانو له ډلي ګڼي چي هيڅ انسان او هيڅ پيغمبر د هغوی مقام ته نشي رسېدی. تا د قرآن له کوم لفظ نه دا معنی اخيستې ده چي دا کس په غيب پوهېدو؟ قرآن خو وايي چي له الله تعالی پرته هيڅوک په زمکه او آسمان کي په غيب نه پوهېږي. قرآن خو د ابراهيم، موسی، ذکريا، لوط، نوح، محمد، يعقوب... عليهم السلام قصې زمونږ مخي ته ږدي چي ښيي دوی په غيب نه پوهېدل، فرشتې ئې په خوا کي ولاړي وې خو دوی د زلمو او مېلمنو ګمان پرې کاوو، د اولاد زېری ورکړی شوي، پوښتنه ئې کوله چي دا زوی به څنګه او څه وخت ورکول کېږي، څو مټره آخوا ئې زوی په څا کي لوېدلی خو له حاله ئې خبر نه دئ او له غمه ئې سترګي ړندې شوې، د خپل ملګري د کارونو په کنه او حقيقت خبر نه وو ... خضر عليه السلام خو معلومه نه دئ پيغمبر دئ که نه، ځکه په قرآن کي ئې نوم د پيغمبر په توګه نه دئ راغلی، په يوه روايت که د موسی عليه السلام دا ملګری د خضر په نامه ياد شوی، ته څنګه هغه تر موسی عليه السلام لوړ ګڼې او علم غيب ورته ثابتوې؟!! د دې قصې مربوط روايات دا دي:

عن ابن عباس أنه تمارى هو والحرّ بن قيس بن حِصْن الفزاريّ في صاحب موسى، فقال ابن عباس: هو خَضِر، فمرّ بهما أبيّ بن كعب، فدعاه ابن عباس فقال: إني تماريت أنا وصاحبي هذا في صاحب موسى الذي سأل السبيل إلى لقيه، فقال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يذكر شأنه؟ قال: إني سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: "بَيْنا مُوسَى في مَلأ مِنْ بَنِي

إِسْرَائِيلَ إِذْ جاءَهُ رَجُلٌ فَقالَ: تَعلَمُ مَكانَ أَحَدٍ أَعلَمُ مِنْکَ؟ قال مُوسَى: لا فَأَوْحَى اللهُ إلى مُوسَى: بَلى عَبْدُنا خَضِرٌ، فَسأل مُوسَى السَّبِيلَ إلى لُقِيِّه، فجَعَلَ اللهُ لَهُ الحُوتَ آيَةً، وقِيلَ لَهُ: إذَا فَقَدْتَ الحُوتَ فارْجِعْ فإنّکَ سَتَلْقاهُ، فكانَ مُوسَى يَتبَعُ أَثَرَ الحُوتِ في البحُر، فَقال فتَى مُوسَى لِمُوسَى: أَرَأَيْتَ إذْ أَوَيْنا إلى الصَّخْرَةِ، فإنِّي نَسِيتُ الحُوتَ، قالَ مُوسَى: ذلکَ ما كُنّا نَبْغِ، فارْتَدّا على آثارِهِما قَصَصًا، فَوَجَدَا عَبْدَنا خَضِرًا، وكانَ مِنْ شأْنِهما ما قَصّ اللهُ في كِتابِهِ". رواه طبري

فقال ابن عباس: هو خضر. فمر بهما أبي بن كعب فدعاه ابن عباس فقال: إني تماريت أنا وصاحبي هذا في صاحب موسى الذي سأل السبيل إلى لُقيه، فهل سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يذكر شأنه؟ قال: إني سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: "بينا موسى في ملأ من بني إسرائيل إذ جاءه رجل فقال: تعلم مكان رجل أعلم منک؟ قال: لا؛ فأوحى الله إلى موسى بلى عبدنا خضر. فسأل موسى السبيل إلى لُقيّه فجعل الله له الحوت آية وقيل له: إذا فَقَدت الحوت [فهو ثمة] فارجع، فإنک ستلقاه. فكان موسى يتبع أثر الحوت في البحر. فقال فتى موسى لموسى: { أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ } قَالَ مُوسَى { ذَلِکَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّا عَلَى آثَارِهِمَا قَصَصًا } فوجدا عبدنا خضرًا.. ابن كثير

دا روايت خو وايي چي موسى عليه السلام ته ويل شوي وو چي په ژوندي ماهي پسې روان شي، په هر ځای کي چي ترې ورک شو هملته به خضر ومومي. خو ډېرى مفسرين وايي چي پوخ ماهي ئې د خوراک په توګه له ځان سره اخيستى وو، ناڅاپه ژوندى شو، سيند ته ولوېد او ترې ورک

شو، د مفسرینو خبره سمه ګڼې که دا روایت؟!! ډېر مفسرین خو دا هم وایي چې معلومه نه ده دا څوک وو او نوم ئې څه وو؟ د مفسرینو خبره سمه ګڼې که دا روایت؟!!

قرآن خو په تأکید او تکرار سره وایي چې له الله تعالی پرته هیڅوک په غیب نه پوهېږي، ته څنګه د خضر ویناوي داسې تعبیروې چې ګواکې هغه په غیب پوهېدو؟ راشه د دغې قصې حقیقت ته لږ ځیر شو او وګورو د څه لپاره راغلې او د هغو دریو پېښو حقیقي تعبیر او تفسیر څه دئ:

د قرآن له الفاظو په صراحت سره معلومېږي چې د دې قصې اصلي موخه او هدف دا دئ چې ثابته کړي له هر پوه نه پورته بل پوه شته، "وفوق کل ذی علم علیم"، نه ښایي په خپل محدود علم غره شو او خپل علم مکمل او د علم پای او انتهاء وګڼو.

په دې قصې که دوه شخصیتونه انځور شوي: یو ئې اولوالعزمه پیغمبر موسی علیه السلام او بل ئې د خدای یو نېک بنده، موسی علیه السلام د هغه لیدو ته ورغلی، د ده د سیمې له حالته معلومات نه لري، هغه په خپلې سیمې کې بلد دئ، ښه او بد پېژني، موسی علیه السلام د ملګرتیا او سفر په دوران کې له خپل ملګري درې داسې کارونه ګوري چې د علم غیب نه درلودو په وجه نه پوهېږي چې ولې ئې دا کارونه وکړل، له هغه وروسته پرې پوه شو چې ملګري ئې تفصیلات ورته بیان کړل، دا قصه په ډېر وضاحت سره دا حقیقت زمونږ مخې ته ږدي چې پیغمبران علیهم السلام په غیب نه پوهېږي، عجیبه دا ده چې د کږو زړونو خاوندان له دغې قصې معکوسه نتیجه اخلي او د موسی علیه السلام ملګري ته علم غیب ثابتوي!!

پدې قصې کې هیڅ داسې دلیل نشته چې د موسی علیه السلام ملګري ته علم غیب ترې ثابت شي، قرآن ندي ویلي چې دی په غیب پوهېدو، نه پوهېږو دوی دا انتباه له کومه ځایه اخیستې ده؟!

د ظالم او غاصب پاچا په اړه د هغه علم، د هغه ځوان له نېک عمله مور او پلار او د ده له کفر او طغیان نه د ده خبرتیا او تر نړیدونکي دېوال لاندي د هغو یتیمانو خزانه چې صالح مور پلار ئې له لاسه ورکړي وو، دا معلومات ولي په علم غیب حمل شي؟ دا ولي د هغه د پراخو معلوماتو او د سیمې له حالت نه د ده د خبرتیا نښه ونه ګڼو؟

له هغه پوه او عالم سړي سره د موسی علیه السلام د ملګرتیا په قصه کې څو په زړه پوري او د زیاتې توجه وړ ټکي زمونږ مخې ته ایښودل شوي:

- موسی علیه السلام چې د پنځو اولوالعزمه پیغمبرانو څخه دئ له خپل پوه او عالم ملګري نه داسې څه ویني چې د ده لپاره د توجیه او منلو وړ ندي، په ظاهر کې داسې بد او قبیح ورته ښکاري چې په وړاندې ئې چوپ نشي پاته کېدی، فوراً اعتراض کوي. که څه هم ژمنه ئې کړې وه چې ترڅو پورې ده نه وي پرې خبر کړی او قضیه ئې نه وي ورته بیان کړې، تر هغې پورې به د هیڅ کار په اړه پوښتنه نه کوي، خو ګورو چې موسی علیه السلام هرځل خپل تعهد هېروي، سکوت ماتوي او له خپل ملګری نه سوال کوي، اعتراض وربانديي کوي او ورته وایي: دا څه عجیب کار!! دا څومره ناوړه عمل!! او ملګری ئې هرځل ورته وایي: تا ته مي ویلي وو چې زما ملګرتیا نه شې کولی، زما پرکارونو صبرنه شې کولی، ځکه چې په راز

ئې نه پوهېږې، د کارونو له اسرارو نه بې خبري د دې سبب کېږي چې بې صبره شې. دا کار درې ځلي تکرارېږي، بالآخره موسی علیه السلام اعتراف کوي چې لدې شخص سره د ملګرتیا توان نه لري او د هغه د عجیبو کارونو په وړاندي صبرنه شي کولی. که موسی علیه السلام علم غیب لرلی نو داسي به نه کېدل، نه به ئې په خپل ملګري اعتراض کاوو او نه به ئې له ملګرتیا نه پاته شوی وی، که موسی علیه السلام چې له اولوالعزم رسولانو څخه دئ، علم غیب نه لري نو بل به څوک وي چې د علم غیب خاوند وي؟!

- موسی علیه السلام پدې اعتراض وکړ چې د مسکینانو کښتۍ ولي تخریب شي او ولي له سفر نه پاتې شي، خو له دې نه خبر نه وو چې څو قدمه وړاندي دې کښتۍ او مالکانو ته ئې خطر متوجه دئ، هلته د یوه ظالم پاچا پلویانو کمین نیولی، هره کښتۍ چې مومي غصبوي ئې! د موسی علیه السلام ملګری پدې خبر وو، د دې لپاره چې دا کښتۍ او غریب مالکان ئې له خطر سره مخ نه شي یو تدبیر ئې وسنجاوو، کښتۍ ئې سورۍ کړه، ترڅو له سفر نه پاتې شي، دا کار چې د موسی علیه السلام لپاره د توجیه وړ نه وو په حقیقت کي د کښتۍ د مالکانو لپاره لوی خدمت وو او په همدې کي د موسی علیه السلام لپاره یو لوی درس پروت وو او هغه دا چې یوه چا ته د ډېري ګټې لپاره لږ ضرر رسول د ستاینې وړ دئ نه د اعتراض وړ.

په دوهم ځل ئې هم د خپل پوه او عالم ملګري په کړو صبر ونشو کړی، بیا ئې اعتراض وکړ چې دا ځوان دي ولي بې موجبه ووژلو؟! له دې نه خبر نه وو چې دا ځوان یو شریر، سخت زړی، فاسد او کافر انسان دئ، مور او

پلار ئې مسلمانان دي او د ده خطر دومره لوی شوی چې کورنۍ ئې تهدیدوي، دا په اصطلاح یو فاسد غړی دئ، جراحي ته ضرورت لري، د دې فاسد او خطرناک غړي قطع کول په واقع کې لدې مؤمني کورنۍ سره مرسته ده. د موسی پوه او عالم ملګري دې مؤمني کورنۍ ته لوی خدمت وکړ، د یوه شریر انسان له شره ئې وژغورله او موسی علیه السلام ته ئې دا درس وروښود چې: په سالم بدن کې د فاسد غړی جراحي ممانعت نه لري، له سالم بدن نه د هغه غړي قطع کول ضروري دي چې د اصلاح او جوړیدو امکان ئې نه وي. که اسلامي ټولنې ته د یوه شریر او فاسد انسان له خوا ګوابښ او تهدید متوجه شي او تر خطر لاندې راشي چې له تصفیی او منځه وړلو پرته بله چاره ونلري، نو د دا ډول غړي له منځه وړل د اعتراض نه بلکه د توجیه او ستاینې وړ عمل دئ.

- درېیم ځل ئې پدې اعتراض وکړ چې ولې له هغه بخیل قوم سره د کارې دېوال په جوړولو او له غورځیدلو نه مخنیوی کې مرسته کوي، له داسې قوم سره ولې مرسته کوي چې دومره بخیل او بې احساسه دئ چې اړ او مجبور انسان ته یوه مړۍ ډوډۍ هم نه ورکوي او ولې ئې دې خلکو ته مفت او مجاني کار وکړ؟ موسی علیه السلام د خپل ملګري پدې عمل انتقاد وکړ، ځکه هغه پدې نه وو خبر چې تردې دېوال لاندې د هغو دوو یتیمانو خزانه ده چې له مؤمنو والدینو نه په میراث ورته پاتې ده، د موسی علیه السلام ملګري په خپل دې مفت او بې اجورې کار سره هغو یتیمانو ته غټ خدمت وکړ او په عین وخت کې ئې موسی علیه السلام ته دا لارښوونه وکړه چې انسان ته نه ښایي تل بالمثله معامله وکړي، مناسبه نده چې د

ټولني د اکثريت بدکړه او ناسمه معامله تا له کمزوري اقليت سره له نېکي نه منع کړي. ولي ونه وايو چي د هغو يتيمانو پلار دی يو امين او صالح کس ګڼلی، ورته ويلي ئې وو چي د زامنو لپاره مي تر دېوال لاندي سکې ښخوم، کله چي ستر شي نو ترې خبر ئې کړه، ده ورسره ژمنه کړې، د همدې ژمني په وجه دې کلي ته راغلی چي د دېوال حالت وګوري، هغه ئې د ړنګېدو په حال کي موندلی نو ځکه ئې رغولی.

- صحيح نه ده چي د ظالم واکمن په اړه علم، د صالح پلار د طاغي او عاصي زوی په اړه علم او تر دېوال لاندي د يتيمانو د خزانې په اړه علم داسي توجيه او تعبير کړو چي له قرآن سره تعارض ولري او په غيب د انسان د پوهېدا غلطه خبره ترې راووځي، دا آيتونه بايد د قرآن د نورو آيتونو په رڼا کي تفسير کړو، خضر عليه السلام په دې خبرو پوهېدو؛ دا ځکه چي دی په همدې سيمي کي اوسېدو، موسی عليه السلام ترې خبر نه وو ځکه چي هغه له بلې سيمي هلته تللی وو.
- ځيني خلک د خضر عليه السلام دا وينا چي وئې ويل: (و ما فعلته عن امري: ما (د خپل زړه) په حکم دا کار نه دئ کړی) داسي تعبيروي چي ګواکي ده ته د الله تعالی له لوري په مشخصه توګه د دغه ځوانکي د وژلو امر شوی وو، خو په آيتونو که په لږ دقت سره پوهېدی شو چي د دې وينا معنی دا ده: ما دا کار د خپل نفسي غوښتنو په حکم نه دئ کړی، کوم ذاتي غرض مي په کي نه وو، د الله دين د داسي څه کولو اجازه راکړې، په الهي دين کي د هغه چا وژل مانع نه لري چي صالح ټولنه په کفر او طغيان ګوابښي، يوازي دغسي تعبير موسی عليه السلام ته يو مهم درس ګڼل

کېدی شي، نه دا چي ګواکي د الله تعالی له لوري خضر علیه السلام ته په مشخصه توګه د دغه ځوانکي د وژلو حکم شوی وو!!

- همداراز د خضر علیه السلام دا وینا چي وئې ویل: "فأردنا أن یبدلهما ربهما خیراً منه زکوةً و اقرب رحماً" په واضح توګه ښیي چي هغه په دې طمعه او هیله دا کار کړی چي الله تعالی د دې طاغي او کافر زوی په بدل کي د ده صالح مور پلار ته داسي زوی ورکړي چي د ده په څېر کافر، سرکښ، مفسد او بې رحمه نه وي، که خضر علیه السلام دا کار د الله تعالی په حکم کړی وی نو بیا خو د داسي څه ویلو ته قطعاً مجال نه پاته کېدو، په دې صورت کي به ده حتماً همغه مخکنۍ خبره کوله (فأراد ربک: ستا رب وغوښتل)، د (أردنا) صیغه داسي تعبیرول چي ګواکي الله تعالی او خضر علیه السلام په ګډه د دې ځوانکي د وژلو پرېکړه کړې؛ صحیح تعبیر نه دئ، دا ځکه چي الله تعالی یوازي او د بل له شراکته پرته پرېکړي کوي. د دې ډېر احتمال شته چي د دې هلک مور او پلار خضر علیه السلام ته د خپل زوی په اړه شکایت کړی وي.

- دا خبره صحیح نه ده چي ووایو خضر علیه السلام یو معصوم ماشوم وژلی، د هغه ځوانکي په اړه د موسی علیه السلام وینا په دې معنی نه ده چي هغه وژل شوی ځوان یو معصوم ماشوم وو، موسی علیه السلام هغه نه پېژاندو، د اعتراض مقصد ئې دا وو چي هغه داسي جرم نه دئ کړی چي د وژلو مستحق وي، د دې ځوانکي په اړه د خضر علیه السلام وینا معیار ده، د ده له وینا معلومېږي چي هغه په داسي کفر، طغیان، فساد او بې رحمۍ کي غرق وو چي نږدې وه خپله کورنۍ تباه کړي.

- دې ته مو هم بايد پام وي چې د مفسرينو تر منځ په دې اړه اختلاف دئ چې موسی علیه السلام کله له خضر علیه السلام سره لیدلي، له بعثت نه مخکې که وروسته؟ د بعثت په لومړیو کې که په پای کې؟ په دې کې هم د اختلاف شاهد یو چې مجمع البحرین چېرې دئ؟ په ټول مصر کې داسې ځای نشته چې دوه سیندونه سره یو ځای شوي وي، هغه دوه ستر سیندونه (نیل الابیض او نیل الازرق) چې نیل ترې جوړ شوی د سودان په مرکز خرطوم کې سره یو ځای شوي، له مصر نه تر خرطوم پورې بل مجمع البحرین نه ترسترګو کېږي، او دا تر دوو میاشتو زیات پلي مزل غواړي، د موسی علیه السلام له وینا هم معلومېږي چې دی په اوږده سفر وتلی وو، د ده دا وینا چې یا به د دوو سیندونو د یوځای کېدو ځای ته رسېږم او یا خو به تر اوږدې مودې همداسې درومم: وَ إِذْ قَالَ مُوسى لِفَتَاهُ لا أَبْرَحُ حَتى أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضيَ حُقُباً * الكهف: ۶۰، له دې نه په څرګنده توګه معلومېږي چې موسی علیه السلام په اوږده سفر وتلی وو، په لنډ سفر کې هیڅوک دا خبره نه کوي چې یا به آخري مزل ته رسېږم او یا خو به همداسې تر اوږدې مودې روان یم. او دا ښیي چې دا لیدنه له بعثت نه مخکې او په مصر کې د قیام په زمانه کې شوې نه له مصر نه له وتلو وروسته، که له خضر علیه السلام سره د ده لیدنه له بعثت نه مخکې شوې وي نو بیا خو د موسی علیه السلام دوه کارونه د هغو لارښوونو نتیجه ګڼلی شو چې له خضر علیه السلام نه ئې په هغه سفر کې زده کړې وې، یو ئې له یوه مظلوم بني اسرائیلي نه د یوه قبطي د تېرې په وړاندې دفاع، داسې دفاع چې په ترڅ کې ئې تیرې کوونکی ووژل شو، او بل ئې د مدین د کوهي

په غاړه له هغو دوو نجونو سره د رمې د خړوبولو مرسته چې صالح پلار ئې سپين ږيرى وو او د رمې پيايلو ته اړي شوې وې. دا دواړه کارونه د خضر عليه السلام له دوو کارونو سره ډېر شباهت لري، د دغو پېښو تر منځ شباهتونه بايد عادي ونه ګڼو او سطحي تري تېر نشو، خو د دې اعتراض ځواب به څه وي چې له بعثت نه مخکې به موسى عليه السلام ته څنګه د وحي له لارې ويل شوي وي چې مجمع البحرين ته ولاړ شي او هلته د الله له يوه صالح بنده سره وګوري؟ د دې ځواب دا دئ چې د وحي دا وينا بايد همغسې وګڼو لکه چې د موسى عليه السلام مور ته وحي شوې وه چې زوى دي وپاله، کله چې خطر احساس کړې په صندوق کې ئې کېږده او په سيند کې ئې پرېږده.

که د قرآن الفاظو ته ځير شو نو څو خبري زمونږ مخې ته راځي: ۱- دا پېښه له مصر نه بهر په بل ملک کې رامنځته شوې ده، دا ځکه چې خضر عليه السلام موسى عليه السلام ته وايي: وَ كانَ وَراءَهُم مَلِکٌ يَأْخُذُ كلَّ سفِينَةٍ غَصباً: آخوا ته ئې داسې پاچا (په کمين کې) دئ چې هره کښتۍ غصبوي، د دې معنى دا ده چې دا پېښه د فرعون تر واکمنۍ لاندې مصر کې نه بلکې په بل ملک کې رامنځته شوې. ۲- د موسى عليه السلام له وينا هم معلومېږي چې دى په اوږده سفر وتلى وو، ۳- کله چې موسى عليه السلام له خضر عليه السلام سره مخامخ شوى نو خپل مخکنى د سفر ملګرى (غلام او خادم) ئې پرېښى او يوازې له خضر عليه السلام سره په نوي سفر کې ملګرى شوى. دا ځکه چې له دې وروسته تل د تثنيې صيغې کارول شوې او دا ښيي چې له دوى سره درېيم کس نه وو، ۴- د موسى

عليه السلام د سفر ملګرى د (فتا: غلام او خادم) په نامه ياد شوى او له دې معلومېږي چې دا د هغه وخت قصه ده چې موسى عليه السلام د فرعون په کور کې او د شاهي کورنۍ د يوه غړي په توګه اوسېدو او ساتونکي او غلامان ئې په خدمت کې ول، ۵- د هغو خلکو انتباه صحيح نه ده چې وايي: موسى عليه السلام سحر خوځېدلى، د غرمې شاوخوا مهال داسې ځاى ته رسېدلى چې سترى او وږى شوى، هملته ئې پوخ ماهي ترې ورک شوى او خضر عليه السلام ئې هملته موندلى!!

له دغو خبرو معلومېږي چې د موسى عليه السلام دا تربيتي سفر له بعثت او مدين ته له تلو مخکې هغه مهال ترسره شوى چې موسى عليه السلام د فرعون په کور کې اوسېدو، د قرآن دا آيت:

š• ï° ‹ . r $Vüär $V6ãn ęY?#ä # qGŸ$r ½ąŁa& ÷:/ $B9r

Ç¦È ûüŁÅé3B$ “ Ìąv القصص: ۱۴

او کله چې خپلې مضبوطتيا ته ورسېد او (له عقلي پلوه) تيار شو؛ حکمت او علم مو ورپه برخه کړ او همداسې نېکانو ته بدله ورکوو.

دا آيت ښيي چې الله تعالى په همدې مودې کې چې موسى عليه السلام د فرعون په کور کې اوسېدو د ده د روزنې او په علم او حکمت د سمبالېدو خاص انتظام کړى وو، يو ئې همدا تربيتي سفر او له خضر عليه السلام سره د ده څو ورځنۍ ملګرتيا وه. که د القصص سورې د پورتنې آيت نه وروسته آيت ته ځير شو ګورو چې په هغه کې د يوه قبطي او بني اسرائيلي تر منځ نښتي او له مظلوم بني اسرائيلي نه د موسى عليه السلام دفاع ته

اشاره شوې او ورپسې د موسی علیه السلام هغه تاریخي او انقلابي پرېکړه په ګوته شوې چې د ظالمانو له ملګرتیا او ملاتړ نه ئې خپل قطعي او دائمي برائت اعلان کړ:

ÇÈ ûüBÌó Bÿ #Žêß šc qä& ô=ù ¥?ã MðèR $JÎ É ' A$%

القصص: ۱۷

وئې ویل: اې زما ربه! د هغې پرزویني په وجه چې پر ما دي وکړه هیڅکله به (له دې وروسته) د مجرمینو ملاتړی نشم.

دا په حقیقت کې له فرعوني نظام سره د موسی علیه السلام د بشپړې مقاطعې اعلان وو. د علم او حکمت له ورکړي وروسته د دغو پېښو یادونه ښیي چې همدا د ده د علم او حکمت آثار او نتایج وو، یو داسي کس چې د فرعون په کور کې په ناز او نعمت کې ستر شوی وي، د فرعون مېرمني د خپل نازولي او ګران زوی په توګه روزلی وي؛ ډېره بعیده ده چې هغه دي یوازي او له ساتونکو پرته ښار ته ننوځي او بیا دي د دوو عادي سړو تر منځ نښتي کې مداخله وکړي او هغه هم داسي مداخله چې په ترڅ کې ئې تېری کوونکی ووژل شي، خو الله تعالی د ده د روزنې بېل انتظام کړی وو، له خضر علیه السلام سره ملګرتیا هغه ته ښودلي وو چې د مظلوم ملګرتیا به کوې. خضر علیه السلام د ملګرتیا په دوران کې د دریو پېښو په ترڅ کې هغه ده ته دا درس ورکړی وو چې تل به د مظلوم ملګرتیا کوې او د ظالم له منګولو نه د هغه د ژغورنې لپاره به ملاتړې.

له دې خبرو نه دا هم په واضح توګه معلومېږي چې د عبدالله بن

عباس رضی الله عنه هغه روایت دقیق دئ چي وایي: موسی علیه السلام ته ویل شوي وو چي په سیند کي روان ژوندي ماهي پسي درومه، په هر ځای کي چي درنه ورک شو هملته به هغه نېک بنده وموميِ. دا ځکه چي که پوخ او وریت شوی کب د نبۍي په توګه ټاکل شوی وی نو موسی علیه السلام به خپل ملګري ته هیڅکله دا خبره نه کوله چي کب راوړه چي وئې خورو،

$RÌÿ™ `Ï $ZŠÉ9 ©)9 $Rä‡‰î $Yï#ä ç9Fÿï A$% #–r%` $Ø=ù

ÇÏÈ $ŸÁR #‹»d الکهف: ۶۲

کله چي (له هغه ځایه) تېر شول خپل زلمي (خادم) ته ئې وویل: غرمنی خوراک مو راوړه چي یقیناً له خپل دې سفره له کړاو سره مخامخ شوي یو. د موسی علیه السلام دا وینا له یوې خوا نبیي چي سفر ئې اوږد او ستونزمن وو او له بلي خوا نبیي چي پوخ کب نه بلکي ژوندی کب د نبۍي په توګه ورته ټاکل شوی وو، کومو درنو مفسرینو چي دا پوخ کب ګڼلی وجه ئې دا ده چي د موسی علیه السلام ملګري د خوراک غوښتو په ځواب کي ورته وویل: کب مي هغه مهال هېر شو چي د لویي ډبري خوا ته مو پناه یووړه، شیطان دا خبره رانه هېره کړه چي (درته) یاده ئې کړم، په عجیبه توګه په سیند کي په خپله مخه ولاړ. دغو درنو مفسرینو دې ته پام نه دئ کړی چي که پوخ کب د دوی لپاره د نبۍي په توګه ټاکل شوی وو نو موسی علیه السلام به څنګه هغه د خوراک لپاره ترې غوښتو!! له پورتني آیت نه خو څو خبري معلومېږي: ۱- د دوی سفر په تودوخي کي ترسره شوی، د غرمې له سختي ګرمي نه ئې د کومي لویي ډبري سیوري ته پناه وړې وه،

۲- موسی علیه السلام خپل ملګری په دې ګمارلی وو چې په سیند کې روان کب به ترنظر لاندې نیسي، که ترې ورک شو نو ده ته به اطلاع ورکوي، خو کله چې دې کب خپل مسیر بدل کړی او په بل لوري تللی نو له ملګري ئې دا خبره هېره شوې او هغه مهال ئې موسی علیه السلام ته کړې چې هغه د خوراک غوښتنه ترې کړې. ۳- په خپله مخه د کب تلل ښیي چې مجمع البحرین همدلته وو، کب خپله لاره بدله کړې او په هغه لوري تللی چې له بل اړخ نه بل سیند له نیل سره یو ځای شوی، نو ځکه موسی علیه السلام خپل ملګري ته وویل: مورِ د همدغه ځای (مجمع البحرین) په لټه کې وو. دې ته مو هم باید پام وي چې هغه پلي نابلده مسافر ته چې د لوی سیند په ژۍ بري خوا ته روان وي، دا ډېره ګرانه وي چې د دوو سیندونو د یو ځای کېدو ځای په دقیقه توګه تشخیص کړي، دا ځکه چې ډېر ځلي لوی سیندونه په یوه ځای کې ووېشل شي او په بل ځای کې ئې وېشل شوې ځانګې بېرته سره یو ځای شي، دې ته مو هم باید پام وي چې الله تعالی کبان داسې پیدا کړي چې په ژمي کې تودو سیمو ته کوزېږي او په دوبي کې بېرته خپلو اصلي سړو سیمو ته درومي، کله کله د دوی دا ژمنی او دوبنی سفر سلګونه کیلومتره اوږد وي، د نیل کبان د دوبي په موسم کې له مصر نه د سودان او په یوګندا او ایتوپیا کې د نیل د سرچینو په لوري درومي.

عجیبه ده؛ هغه کسان چې زړونه ئې بیمار دي، لدې ښوونکې او له پندونو نه ډکې قصې نه سرچپه او غلطه انتباه اخلي او د داسې یوه تصور د اثبات لپاره پرې استدلال کوي چې په حقیقت کې دا قصه د هغه د تردید او

نفی لپاره راغلې. دوی هڅه کوي لدې قصې نه د پیغمبرانو علیهم السلام لپاره د علم غیب د اثبات لپاره د دلیل په توګه کار واخلي، پداسي حال کي چې دا قصه په واقع کي له موسی علیه السلام نه د علم غیب نفی کوي.

د ولایت نور:

ته ادعاء کوې چې اولیاء الله د ولایت په نور سره له عرشه تر تحت الثریٰ ګوري، خو آیا د پیغمبر علیه السلام د هغه سفر قصه دي اورېدلې چې په ترڅ کي ئې د تیمم حکم نازل شو؟ هغه سفر چې د عائشې رضی الله عنها هار په کي ورک شوی وو، د هار په لټه کي تګ وځنډېدو، ورځ په وچ ډاګ تېره شوه، اوبه ئې هم ختمي شوې وې، په پای کي هار د اوښ تر سینې لاندي ومونډل شو، پیغمبر علیه السلام او د ده ټول هغه صحابه چې د نړۍ ټول اولیاء الله د دوی ادنی کس ته نشي رسېدی، په دې نه پوهېدل چې هار چیرې دئ او څنګه ئې پیدا کړي، له عرش نه تر تحت الثریٰ خو پرېږده، خپلې خوا ته د اوښ تر سینې لاندي (تحت البعیر) ئې د عائشې رضی الله عنها د غاړې هار نه لیدو!! روایت دا دئ:

عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ:خَرَجْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي بَعْضِ أَسْفَارِهِ، حَتَّى إِذَا كُنَّا بِالْبَيْدَاءِ أَوْ بِذَاتِ الْجَيْشِ انْقَطَعَ عِقْدِي، فَأَقَامَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى الْتِمَاسِهِ، وَأَقَامَ النَّاسُ مَعَهُ، وَلَيْسُوا مَعَهُمْ مَاءٌ، فَأَتَى النَّاسُ إِلَى أَبِي بَكْرٍ، فَقَالُوا: مَا تَرَى مَا صَنَعَتْ عَائِشَةُ؟ أَقَامَتْ بِالنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَبِالنَّاسِ وَلَيْسُوا مَعَهُمْ مَاءٌ، فَعَاتَبَنِي، وَقَالَ لِي مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَقُولَ، وَجَعَلَ يَطْعَنُ بِيَدِهِ فِي خَاصِرَتِي، فَلا يَمْنَعُنِي مِنَ التَّحَرُّكِ إِلا مَكَانُ

رَسُولِ اللّهِ صَلّى اللّهُ عَلَيْهِ وَسَلّمَ عَلَى فَخِذِي، فَنَامَ حَتّى أَصبُحَ عَلَى غَيْرِ وُضُوءٍ، فَأَنْزَلَ اللّهُ آيَةَ التّيَمّمِ، فَقَالَ أُسَيْدُ بن حُضَيْرٍ: مَا هِيَ بِأَوّلِ بَرَكَتِكُمْ يَا آلَ أَبِي بَكْرٍ، فَبَعَثْنَا الْبَعِيرَ الّذِي كُنْتُ عَلَيْهِ، فَوَجَدنَا الْعِقْدَ تَحتَهُ.

المعجم الكبير للطبراني

اهل العلم، اهل الذكر او اهل الخبر:

تا چي ويلي: په يوه حقيقت د پوهېدو لپاره لومړی علماوو ته، بيا ذاکرينو ته او په پای کي خبير ته رجوع وکړئ او د قرآن په دريو آيتونو کي دي له اولي الامر نه علماء، اهل الذکر نه ذاکرين او له خبير نه دي اهل الخبر مراد کړي؛ ټول ئې تحريف ته ورته تعبيرونه دي، راشه چي د دې آيتونو سياق و سباق او الفاظ له نظره تېر کړو:

’<Ĵ ɹ‹ ø›r ¾ïĴ {qã#Œ& Å‹ ö, ¤Šr& ÇBF$ `B Ø& Ùèä! ` #ŒĴr

Ÿø›r ÙèB ½ɹRqèÏZKó„ ûï¼Ø‹ÇJè9 ÙèB ÈBF$’ír€#† <Ĵr ÉqÏ$$

ÇÌÈ W‰Ï% ŸvĴ `»Ü‹Ø9$DÈ6?Ÿv ½ɹ‹q‘r Ùè6 ‹ã «! $@Ò ù

النساء: ۸۳

او که کله د امن يا د وېرې کوم خبر ورته راشي، خوروي ئې، خو که هغه ئې پېغمبر او خپلو چارواکو ته رسولی وی، نو د دوی استنباط کوونکي به حتماً پرې پوه شوي وو او که پر تاسو د الله فضل او رحمت نه وی نو له لږو پرته به تاسو ټولو د شيطان متابعت کړی وو.

قرآن خو دا د منافقينو کار ګڼي چي کله په مسلمانانو کي وېره

خوروي او کله بې ځايه طمع، کله له دښمن نه مسلمانان وېروي او کله ئې له هغه نه غافل کوي او د هغه په اړه بې ځايه هيلي په دوی کي راپيدا کوي، هم له دښمن نه بې ځايه وېره خطرناک عواقب لري او هم له هغه نه غافل کېدل او په خطر ئې سترګي پټول او د هغه له لوري د امنيت احساس کول. هرڅوک چې دا کار کوي هغه منافق دئ، د پېغمبر عليه السلام په وخت کي هم او نن هم.

په دې آيتونو کي مسلمانانو ته ويل شوي چې د هغو شايعاتو له خورولو نه ډډه وکړئ چې يا بې ځايه وېره راولاړوي او يا مسلمانان د دښمن له خطر نه غافل کوي، که د دښمن په اړه کومه اطلاع ترلاسه کوئ نو دا بايد خپلو مشرانو ته ورسوئ.

څوک چې دا کار کوي هغه نه يوازي منافق دئ بلکي الله تعالی دلته د داسي خطرناک شيطان په نامه ياد کړی چې مسلمانان د الله په فضل سره د هغوی له شر نه خوندي پاتې کېدی شي، دا د لستونې مار دئ، له نېش نه ئې يوازي د الله په فضل خوندي پاتې کېدی شئ.

د آيت له الفاظو په ډېر وضاحت سره معلومېږي چې له اولي الامر نه مراد چارواکي او مسئولين دي نه علماء، د امن او خوف مربوط خبرونه بايد دغو مشرانو ته ورسول شي نه بل چا ته.

Wˆ™ ¾ïî 4ˆ ‹ï, ƒ b& ä$© `B ˇvˆ @ & ôB ïøã Nà6 è˝& $B ÐÈ

4 ÿŸ2 r ¾íŸ‰ðt2 â˜r Nqß ƒ Ÿw “ Ÿ%$ÇÛ¿6’?ã Ðž2 q?r ÇÐÈ

$Br Ú ¤ÖÎ{ $r ÏN°q»Jïï 9$,={ “ ï¼¤$ÇÎÏÈ #ž•Îz ¾ÁÍß$¢ïå É÷qÇåÎ ¾ïÎ

¾ïÎ Ø«ó ù ß»Jôï9$ Ä¸ ¤è¤$’?ã 3* qÇØ$Oê÷Ø$f¼ þÇÅ ’Î $JßZ</

ÇÎÏÈ #ŽÎz الفرقان: ۵۷-۵۹

دلته له (خبير) نه مراد په دواړو آيتونو کې الله تعالى دئ نه بل څوک، او له فسئل به خبيراً نه مراد له خبير خداى نه اجر غوښتل دي، نه بل څه، ځکه په ۵۷ آيت کې پيغمبر عليه السلام ته امر شوى چې خلکو ته ووايي: له تاسو هيڅ اجر نه غواړم، ورپسې ويل شوي چې پر الله تعالى توکل وکړه او ورپسې ويل شوي له خبير الله ځې وغواړه. دلته په (به) کې اشاره اجر ته ده نه لکه چې ته ادعاء کوې د الله په اړه له هغه چا وپوښته چې خبر وي؛ يعني الله تعالى ځې په مشاهدې سره ليدلى وي!! دا داسې ستر تحريف دئ چې هيڅ د ايمان خاوند ځې جسارت نه کوي.

ìøë!$Ï@el¼ {þèóù ÑÍÏÎ) ÓÇqÞèZ¼ `Í ¥vÎ 7Î6¼ Æ Ë $Z×™Ó¼ $Br

ÇÎÏÈ bqçè?Ÿ¥ÓÇÿäbÎ النحل: ۴۳

په دې آيت کې له اهل الذکر نه يا مراد اهل تورات دي چې قرآن د ذکر په نامه هم نومولى او يا مراد تاريخ پوهان دي، ځکه د آيت په سر کې ويل شوي چې تر تا مخکې مو له سړيو پرته بل څوک (فرشته يا بل څه) د پيغمبر په توګه نه دي لېږلي، که په دې نه پوهېږئ نو له اهل الذکر نه پوښتنه وکړئ، کوم بې عقله انسان به له دې اهل الذکر نه د ذاکرينو معنى

اخلي؟!!

اوس ته قضاوت وکړه چي د دغو آيتونو په استناد خلک د پوهي او فهم له پلوه په دريو ډلو اهل العلم، اهل الذکر او اهل خبر وېشل څومره بې بنسټه او جعلي وېش او غلط استناد دئ؟!!

علم اليقين، عين اليقين او حق اليقين:

همداراز د علم اليقين، عين اليقين او حق اليقين په اړه ستا تعبيرونه کاملاً بې بنسټه دي، په قرآن کي دا درې سره د جحيم په اړه راغلي نه د الله تعالى په اړه ، راشه چي اړوند آيتونه ئې له نظره تېر کړو:

ÇÌÈ bqß-è? š’ ô™ žx . ÇÍÈ •Î$) J¥§ãüá4Ø0n ÇÈ æ3G9$Ñã9gÿ

žc ãŽI9 ÇÎÈ ÈiÉ«¥§Nüe bqß-è? ô™ žx . ÇÍÈ bqß-è? $ô™ žx . §ê

Çã >íBöÿ £èóÉ9 Oê ÇÈ ÈiÉ«¥§šú ¨ã $¼XãŽI9 Oê ÇÏÈ OŠÅgø$

ÇÌÈ ÉŠÉZ9$ التكاثر: ۱-۸

زيات غوښتني مشغول کړئ، تر دې چي تاسو وکتل ګورونه، داسي نه ده، ژر به پوه شئ. بيا هم داسي نه ده، ژر به پوه شئ، نه، نه، که په علم يقين پوه شئ، خامخا به په نظر درشي جحيم، خامخا به ئى بيا وګورئ په سترګه د يقين، بيا به حتماً وپوښتى شئ په دې ورځي له نعيم.

يعني داسي نه ده لکه چي تاسو ګمان کوئ او خپل خير، صلاح او سعادت په تکاثر او زيات غوښتنو کي لټوئ، بلکي ډېر ژر به د دې

منحوس او خبيث خصلت په بدو عواقبو او پايلو پوه شئ، هم په دنيا کي او هم په آخرت کي. لومړی (سوف تعلمون) د تکاثر دنيوي پايلو ته اشاره کوي او دوهم (سوف تعلمون) اخروي عواقبو ته. کله چې د گور ژی ته ورسېږئ، چې نه هغه ډېر درنه لري دی او نه تاسو ترې لري يئ، پوه به شئ چې د تکاثر حاصل مو څه وو؟! او هغه وخت چې د الله تعالی په وړاندي ودرېږئ پوه به شئ چې ستاسو د تکاثر سزا او پايله څه ده؟

د ۵ آيت الفاظو ته لږ ځير شئ، په دقيقه او له کوم تصرف نه پرته د آيت تحت اللفظي معنا دا ده: (که په علم اليقين پوه شئ)، يعني که له علم اليقين څخه کوم علم ستاسو په برخه شي، هغه علم ولرئ چې په يقين منتج کېږي او حتمي پايله ئې (يقين) او باور وي، نو په دې صورت کي به خامخا په دې پوه شئ چې (جحيم) شته او شته والی ئې حقيقت لري، دا علم به (جحيم) ستاسو د عقل د سترگو په وړاندي مجسم کړي او د دغه علم په رڼا کي به ستاسو عقل د جحيم په ليدو موفق شي. له وروستي آيته په څرگنده معلومېږي چې په دې آيت کي د (جحيم ليدل) په خپلو سترگو د دوزخ د ليدلو په معنا نه ده، په سترگو د جحيم ليدل به په آخرت کي ترسره کېږي او هغه ليدل چې دا آيت ورته گوته نيسي، د علم اليقين په رڼا کي د دوزخ ليدل دي. متأسفانه ځينو درنو مفسرينو دا آيت داسي ترجمه کړی چې گواکي د آيت اصلي الفاظ داسي وي: لوتعلمونه بالعلم اليقين: که په علم اليقين سره پرې پوه شئ. حال دا چې د آيت الفاظ داسي نه دي او د دوی ترجمه دقيقه او محتاطانه نه ده، دوی په خپل دغه تعبير سره نه يوازي احتياط او دقت نه دئ مراعات کړی بلکي د آيتونو تر منځ

يووالي او تنسيق ته ئې هم صدمه رسولې او دې ته اړ شوي چې د شپږم آيت په سر کې د (ل) توری چې دا دواړه آيتونه سره تړي او وروستی د مخکنې قطعي نتيجه ګڼي په خپلې اصلي معنا ونه نيسي او وروستی آيت مستقل او د نوي بحث پيل وګڼي، نه پوهېږو د دې سبب څه دئ چې دوی د آيت دقيق مفهوم او اصلي تحت اللفظي معنا پرېږدي او د آيتونو په ترکيب کې داسې تصرف کوي چې په خپل ذهن کې انځور کړې معنا ترې راوباسي، دا ولې په دغو دوو لنډو آيتونو کې دوه توري (هـ د تعلمون په پای کې او ب د العلم په سر کې) علاوه کوي او آيت داسې جوړوي: لو تعلونه بالعلم اليقين او په شپږم آيت کې دا تغيير راولي چې (ل) په اصلي معنا نه اخلي!!

د دې آيت په اړه د هغو مفسرينو رأيه هم دقيقه ده او هم محتاطانه چې وايي: "لترون الجحيم" بعيون قلوبكم; فإن علم اليقين يريک الجحيم بعين فؤادک; وهو أن تتصور لک تارات القيامة, وقطع مسافاتها. "ثم لترونها عين اليقين": أي عند المعاينة بعين الرأس, فتراها يقينا, لا تغيب عن عينک. جحيم به د خپل زړه په سترګو وګورئ، دا ځکه چې علم اليقين تا ته دوزخ د خپل زړه په سترګو درښيي او هغه داسې چې د قيامت حالات او د واټن لنډېدل ئې درته انځوروي، بيا به ئې په عين اليقين سره وګورئ، يعني په خپلو سترګو سره، نو په يقيني توګه به ئې وګورې، له سترګو به دي نه غايب کېږي.

د اوم آيت له (ثم) او په (عين اليقين) سره د جحيم د ليدو له الفاظو ئې معلومېږي چې دلته هغه حالت انځور شوی چې د محاسبې په ورځ به

هر څوک خپل ځای وګوري، دوزخیانو ته به جحیم راڅرګند شي او په خپلو سترګو به هغه ځای وګوري چې څو شېبې وروسته به ورننوځي.

او حق الیقین په دې آیت کې راغلی:

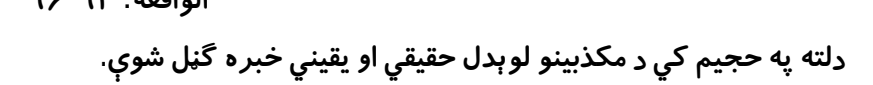

الواقعة: ۹۳-۹۶

دلته په حجیم کې د مکذبینو لوېدل حقیقي او یقیني خبره ګڼل شوې.

اوس ته ما ته ووایه چې څنګه علم الیقین، عین الیقین او حق الیقین؛ د الله تعالی په اړه د ایمان درې پړاوونه او پوړي ګڼې؟!! دا آیتونه خو وایي: په دوزخ باور درلودل علم الیقین دئ، د قیامت په ورځ ئې په خپلو سترګو لیدل عین الیقین دئ او په دوزخ کې د مکذبین الضالین پرېوتل حق الیقین دي!!

په ژوند کې د عرش، جنت او دوزخ لیدل:

تا د یوې ناسمې ادعاء د اثبات لپاره او په دې موخه چې وښیې په ژوند کې د عرش، جنت او دوزخ لیدل ممکن دي په دې حدیث باندې استناد کړی:

عن الحارث بن مالک الأنصاري أنه مر بالنبي صلى الله عليه وسلم فقال له: "كيف أصبحت يا حارثة؟" قال: أصبحت مؤمناً حقاً،قال: "انظر ما تقول فإن لكل قول حقيقة فما حقيقة إيمانك؟" قال: عزفت نفسي عن الدنيا (أي

كرهتها) فأسهرت ليلي وأظمأت نهاري وكأني أنظر عرش ربي بارزاً وكأني أنظر إلى أهل الجنة يتزاورون فيها وكأني أنظر إلى أهل النار يتضاغون فيها (أي: يضجون ويتصايحون) قال: "يا حارثة عرفت فالزم". رواه الطبراني في الكبير وفيه ابن لهيعة وفيه من يحتاج إلى الكشف عنه.

د دې روايت الفاظ خو داسي دي: كأني أنظر عرش ربي بارزاً وكأني أنظر إلى أهل الجنة يتزاورون فيها وكأني أنظر إلى أهل النار يتضاغون فيها، په ټولو کي ويل شوي: داسي لکه چې د خپل رب عرش ته ګورم، داسي لکه چې جنتيان په جنت کي او دوزخيان په دوزخ کي ګورم، د دغو الفاظو له کومي برخي تا د عرش، جنتيانو او دوزخيانو ليدل راايستلي، حارث رضی الله عنه خو داسي څه نه دي ويلي، هغه خو خپل حالت له هغه حالت سره تشبيه کړی چې څوک عرش ته مخامخ ولاړ وي، يا جنتيان او دوزخيان په خپلو سترګو ګوري، (كأني) خو همدا معنی ورکوي!! ته څنګه جسارت کوې او د هغه الفاظ غلط تعبيروې؟!! زه خو د هر هغه چا په اړه همدا ګمان کوم چې د الله تعالى په وړاندي ئې د دعاء لپاره لاسونه لوړ کړي وي، غاړه ئې کږه نيولې وي، له سترګو ئې اوښکي بهېږي او په زاريو زاريو خپل عرايض مولا ته وړاندي کوي، ما ته خو د داسي کس په څېره کي حارث رضی الله عنه په نظر راځي او ګمان کوم چې هغه د حال په ژبه همغه څه وايي چې حارث رضی الله عنه ويل.

ښايي بې مناسبته به نه وي که درته وليکم چې ما د ژوند اوه کلونه داسي تېر کړي چې ته ورته چله ويلی ښې خو دا د دښمن تر شديد تعقيب لاندي پټه مبارزه وه چې هيله من يم الله تعالى ئې د نوح عليه السلام هغه

دعوت ته ورته محسوب کړي چې فرمايي: ثُمَّ إِنی دَعَوْتُهُمْ جِهَاراً * ثُمَّ إِنی أَعلَنت لهُمْ وَ أَسرَرْت لهُمْ إِسرَاراً * په دې کې مې پنځه کلونه داسې وو چې په اوسطه توګه مې په هرو څلرويشتو ساعتونو کې درې ځلې په لمانځه کې او له لمانځه بهر دومره الله تعالی ته ژړلي چې په اوښکو مې مخ، ږيره او د سجدې ځای لانده شوي او د رکوع په حالت کې مې پر زمکه د اوښکو ورېدو غږ اورېدو، او ډېر ځلې مې حالت هغسې وو لکه چې حارث بن مالک انصاري وايي:... وكأني أنظر عرش ربي بارزاً وكأني أنظر إلى أهل الجنة يتزاورون فيها وكأني أنظر إلى أهل النار يتضاغون فيها ... باور وکړه چې دا ژړا مې اکثراً د مسلمانانو د پرېشانه حالت په وجه وه، په افغانستان، عراق، فلسطين، کشمير او نورو ځايونو کې د مظلومو مسلمانانو د نجات او د اسلامي امت د تېر مجد او عظمت د اعادې لپاره مې د الله تعالی په وړاندې ژړلي، په دې هم باور وکړه چې الحمد لله زه الله تعالی له فواحشو او کبائرو نه خوندي ساتلی يم، که څه هم تل له خپل رب نه د ګناهونو او اشتباهاتو معافي غواړم خو دا ژړاګاني مې د ګناهونو لپاره نه وې.

آيا اولياء الله په غيب پوهېږي؟:

ته ادعاء کوې چې اولياء الله په غيب پوهېږي، دا په داسې حال کې چې قرآن په قاطع الفاظو او په مکرره توګه فرمايي چې له الله تعالی پرته نه په آسمان کې څوک په غيبو پوهېږي او نه په زمکې کې.، نه فرشتې، نه انسانان او نه پېريان، د لاندې آيت په اړه ستا استدلال د حيرت او حتی د خندا وړ دئ:

ìé7ïïr îïïïS † Î$B Ð-èƒr qëï ẅvĵ$gß-èƒ ẅr É ø ïïïSßï$ÿB ¼µ‰Ÿïïr

ẅr Çĵ öŦ[$ÏM»Jëß ’Î ƀm ẅr $gß-èƒ ẅvĵ þ‰‘r `B ǻ ȧ ọ ▯ $Br

’Î ẅvĵ Ç ï$ƒ ẅr 5÷ Ô‘ ÇîÈ ßüîB 5÷»Gï الانعام: ٥٩

او له ده سره د غيب (د خزانو) كلياني دي چې له ده پرته هيڅوک وربانديي نه پوهېږي، په وچه او بحر كي چې څه شته په ټولو پوهېږي، هيڅ پاڼه نه راپريوځي مگر دى وربانديي پوهېږي او نه د زمكي په تيارو كي كومه دانه او نه كوم لوند او وچ داسي څه شته چې په څرگند كتاب كي دي نه وي.

ته وايې چې: مفتاح د خلاصولو لپاره وي، نو ځكه له دې آيت نه معلومېږي چې په غيب باندي پوهېدا ممكنه ده!! او دا روايت هم د خپلي ادعاء په تأييد كي راوړې چې گواكي پيغمبر عليه السلام فرمايلي چې د ټولو خزانو (مفاتيح)كلياني ما ته راكړى شوې دي، د علم غيب د مفتاح په شمول!! په دې اړه څو عرايض لرم:

د غيب لپاره د خزانې او مفتاح يادونه د دې لپاره شوې چې خلكو ته ووايي: غيب پر ډاگ پروت شئ نه دئ چې هر څوک ئې له مانع او خنډ پرته تر لاسه كولى شي، بلكي الله تعالى په داسي خزانې كي ساتلى چې دروازې ته ئې قفلونه لگېدلى او ټولي كلياني او مفاتح ئې له ځان سره ساتلې، هيڅا ته ئې حتى يوه كلي هم نه ده وركړې، ټولي كلياني خو په ځاى پرېږده، كلي له ځان سره ساتل يعني هيڅوک په هيڅ صورت كي ورننوتى نشي.

د آيت دوهمه فقره همدا حقيقت بيانوي او فرمايي: لا يَعلَمُهَا إلا هُوَ: له ده پرته هيڅوک نه پرې پوهېږي.

تر دې آيت مخکې ويل شوي:

ßìà6 Y</r ÓÍÏ¿ ëBF$ÓÕà9 ¾ïÎ bqÉèG¢ $B " Ï‰ZÃ b& ü©@è

ÇÎÈ šú üÏÎ»¢9$ß &-ã& ! $r الانعام: ۵۸

ووايه: که هغه څه راسره وی چې تاسو ئې په تلوار سره غواړئ نو لا دمخه به زما او ستاسو تر منځ کار پای ته رسېدلی وو، او الله، ظالمان تر هر چا ښه پېژني.

دا آيت خو وايي چې د پيغمبر عليه السلام په واک کې هغه څه نشته چې کافران ئې ترې غواړي، که ئې په واک کې وی نو ډېر د مخه به د ده او دښمنانو تر منځ وروستی پرېکړه شوې وه، خبره به نه اوږدېده او اوږدو پرله پسې جګړو ته به نه رسېده.

راشه څو هغه آيتونه هم له نظره تېر کړه چې په همدې اړه په قرآن کې راغلي چې هم له پيغمبر عليه السلام نه علم غيب نفي کوي او هم په کَون او عالم کې تصرف او د خزانو د مفاتحو درلودل:

ÑGÎù ÑG/Éèã ¤& ÑÎÖæ >qÇ/ ¤& âÓ« ÌBF$ `Ï Š• 9 § Ï

ÇÏÈ šc qÃÎ»ß آل عمران: ۱۲۸

د دې کار هيڅ څه په تا پورې اړه نه لري، يا به ئې توبه قبلوي او يا به ئې د

دې لپاره تعذيبوي چې ظالمان دي.

په دې آيت کې رسول الله صلي الله عليه وسلم ته ويل شوي چې ته د هيڅ شي واک او اختيار نه لرې، دا په الله پوري اړه لري چې د چا توبه قبلوي او چا ته عذاب ورکوي، دا يوازي د الله کار دئ، نه په تا پوري اړه لري او نه په بل چا پوري. د رسول الله صلى الله عليه وسلم په اړه چې حکم دا وي نو د نورو عادي خلکو په اړه به حکم څه وي؟ په نورو پوري به څنګه چاري او امور تړل شوي وي؟!!

ßt-ã& ÅMZä ö@r ª! $ä$© $B ÿvÎ #ŽÑÎ Ÿ@r $è@R ÓÅ ÿZÏ ä?Î Ÿ@ W @è

ÖÉR ÿvÎ Ÿ@ bÎ âþr 9$ÓÍ¡ B $Br Îö, Ÿ@$ `Ï Ÿ@ŽÅÒ6 GÖ]v =ó Ÿ@$

ÇÌÑÈ bqäÜsàÑöö)Ï ×Ë0r الاعراف:١٨٨

ووايه: نه د ځان لپاره د ګټې (رسولو) واک لرم او نه د ضرر او تاوان (دفع کولو)، مګر هغه څه چې الله ئې وغواړي او که په غيب پوهېدی نو ډېر خير او ښېګڼه به مي ترلاسه کړې وه او تاوان به نه رارسېدو، زه خو مؤمنانو ته د يوه خبرداری ورکوونکي او زېري ورکونکي نه پرته بل څه نه يم.

په دې مبارک آيت سره پيغمبر عليه الصلاة و السلام د څو نورو خبرو په اعلان مأمور شوی:

- خلکو ته دا خبره په واضح الفاظو اعلان کړه چې زه نه د ځان لپاره د ګټې رسولو څه واک لرم او نه د ضرر او تاوان دفع کولو، د دې واک په بشپړه توګه له الله تعالى سره دئ، که ځان ته کومه ګټه رسولی شم يا کوم

ضرر دفعه کولی شم نو دا همغه دي چي الله تعالی غوښتي، د دې پرېکړه هم د الله تعالی له لوري کېږي.

- زه له غیبه خبر نه یم، که په غیب پوهېدی نو تل او په هر کار کي به مي خیر او ښېګڼه په برخه کېده او هیڅکله به کوم تاوان نه رارسېدو. څوک چي په غیب پوهېږي په هر کار کي به ګټه کوي او د تاوان له هر مورد نه به خوندي پاته کېږي، دا ځکه چي هغه پوهېږي څه ورته ګټه لري او څه ورته تاوان، د ګټې ځای ته ځان رسوي او د تاوان له ځایه ځان ساتي، خو تاسو وینئ چي زه د نورو انسانانو په څېر له کړاوونو، ستونزو، بیماریو او ناخوالو سره مخ کېږم، دا ښیي چي زه له غیبه خبر نه یم. ګورئ چي پیغمبر علیه الصلاة و السلام نه یوازي دا خبره اعلانوي چي په غیب نه پوهېږي بلکي دلایل ئې هم وړاندي کوي.
- زه فقط د الله تعالی له لوري یو استازی یم چي مأموریت مي نېکانو ته زېږی او بدانو ته خبرداری ورکول دي.

ÇËÈ #%©‘ Ẅr #ĭÑ ŏ3 ă7 w ’ĵ Ô الجن: ۲۱

ووایه: زه تاسو ته نه د کومي ګټې واکمن یم او نه د کوم هدایت او رشد.

Ŋă3 ăqę wr = ø$Ŝ-â wr ‹ $ŒÉ“z “ Ÿ‰Zĕ Ŏă3 ăqę W @è

4 Jâ[$ “ ĕGó„ Ôd Ôè ¥Ĵ é r qã $B ẅĵ B?% Þĵ î7 =B ’ĵ

ÇÎÈ bræGÿG? Ẍù& ĭ Á7 الانعام: ۵۰

ووایه: زه نه درته وایم چي د الله خزانې له ما سره دي او نه په غیب

پوهېږم او نه دا درته وايم چې زه فرشته يم، زه يوازې د هغه څه متابعت کوم چې راته وحي کېږي. ووايه: آيا ړوند او سترګور سره برابر دي؟ آيا تفکر نه کوئ؟

په دې مبارک آيت سره پيغمبر عليه السلام ته څو لارښوونې کېږي:

- خلکو ته ووايه: د الله تعالی د خزانو واک له ما سره نه دئ، تاسو ته نه وايم چې که له ما سره ملګرتيا وکړئ، ټول حاجتونه مو پوره کوم او ټولې غوښتنې مو ترسره کوم، په دې هيله زما ملګرتيا مه کوئ، له ما نه دا انتظار مه لرئ، الله تعالی د خپلو خزانو ټولواک دئ، دا پرېکړه هغه کوي چې چا ته څه ورکړي، د هغو جاهلانو په څېر مه کېږئ چې ګمان کوي پيغمبران او اولياء الله بايد داسې وي چې د دوی په يوې اشارې سره د ډبرو غرونه په سرو زرو بدلېدی شي، په يوې دعاء سره ئې د زمکې لاندې خزانې بهر راوځي، هر چا ته هر څه ورکولی شي، حاجتونه ئې پوره کولی شي، ګورئ چې پيغمبران عليهم السلام په هغو ټګمارو سياسي مشرانو قياس نه کړئ چې د خلکو د غولولو لپاره دروغجنې وعدې کوي، شنه او زرغونه باغونه ورښيي، د سوکالي او ښه ژوند دروغجنې ژمنې ورسره کوي، زه په واضح الفاظو تاسو ته وايم چې د الله تعالی په خزانو کې هيڅ واک او اختيار نه لرم.
- دوی ته ووايه: زه په غيب نه پوهېږم، له ما نه دا انتظار مه لرئ چې درته ووايم: سبا به څه کېږي، له ما او له تاسو سره به الله تعالی څه کوي، پيغمبران عليهم السلام د هغو دوکه مارو مذهبي مشرانو په څېر مه ګڼئ چې خلک په دې غولوي چې په غيب پوه دي، د دوی له مقدراتو خبر دي، پوهېږي چې کوم مصيبت ورته انتظار کوي او څنګه ترې ژغورل کېږي، دوی کولی شي په دم او تعويذ سره د دې مصيبتونو مخه ونيسي، په دې شرط چې په شکرانو سره د

دوی جیب ورډک او رضا ترلاسه کړي، پیغمبران په غیب د پوهېدو دعوی نه کوي، دا یوازي ټګماران دي چي د جاهلانو په وړاندي په غیب د پوهېدو ادعاء کوي.

- ورته ووایه: زه تاسو ته نه وایم چي فرشته یم، په واضح الفاظو درته وایم چي زه انسان یم، له نورو انسانانو سره مي توپیر یوازي په دې کي دئ چي د الله تعالی له لوري راته وحي شوې او زه د الهي وحي متابعت کوم.
- څوک چي د الهي وحي په رڼا کي خوځي، د هغه چا په پرتله چي له دې رڼا محروم دئ، داسي دئ لکه سترګه ور د ړوند په پرتله، د عقل او فکر خاوندان د دوی تر منځ دا ژور توپیر درک کولی شي.

دې ته مو باید پام وي چي په وحي سره له غیبي امورو نه اطلاع علم غیب نه دئ، په یوه آیت کي او یو په بل پسې "په غیب نه پوهېدل" او "د وحي متابعت" راوړل دا مطلب افاده کوي چي که پیغمبر علیه السلام د وحي په اساس له غیب او غیبي امورو نه خبری کوي نو دا د ده علم غیب نه، بلکي د الله له لوري وحي ده، داسي نه چي د وحي له لاري د غیبي امورو په اړه څه ویل، د پیغمبر علم غیب وګڼل شي. او دې ته مو هم باید پام وي چي پیغمبر علیه السلام ته د وحي له لاري چي کوم غیبي امور ښودل شوي هغه ټول په قرآن کي بیان شوي او پیغمبر علیه السلام په بشپړه توګه او په واضحو الفاظو او امانت سره امت ته بیان کړي، هیڅ څه ئې له ځان سره پټ نه دي ساتلي.

’Ïþ åAqë¢ ïwr =øÓ¥$Ñ:æ¡ ïwr «¡ $ÛÉ“z “ ¡Ÿ¥Ÿ¡ ïwr åAqë¢ ïwr

ª! $ #ž¤z ª! $ŠÃÏsŠ `9 Ùaææ& ü í Š¢? šú ï¼Ø âqæ& ùwr Ò :B

هود:۳۱ Çì È ûüÐî»ø$ `Ð Ç Ê] þÐ ÙÐÅÞR& þî $JÎ ã=æ&

او نه دا درته وايم چي د الله خزانې راسره دي، او نه په غيب پوهېږم، او نه د هغو خلکو په اړه چي تاسو په سپکه سترګه ورته ګورئ دا وايم چي الله به هيڅ خير ورپه برخه نه کړي، الله په هغه څه ډېر ښه پوه دئ چي د دوی په سينو کي دي، (که دا خبري وکړم نو) په دې صورت کي به زه له ظالمانو څخه وم.

آيا د يوه مؤمن انسان لپاره دغه صريح او واضح آيتونه کافي نه دي چي هر هغه قول په دېوال ووهي چي پيغمبر عليه السلام يا بل انسان ته د علم غيب يا د الهي خزانو د تصرف ادعاء کوي؟!!

راشه لږ په دې باندي نسبتاً تفصيلي خبره وکړو چي د قرآن له نظره (غيب) څه دئ او (شهادة) څه؟ قرآنکريم موجودات په دوو برخو وېشلي: مشهود (ښکاره)؛ هغه څه چي لمس او ليدی شي.

غيب (له نظر نه پټ)، هغه څه چي نه ليدی شي او نه لمس کېدی شي. هر هغه څه چي انسان ئې نشي ليدی او په حواسو ئې نشي درک کولی، هغه د غيب په شمار کي راځي.

قرآنکريم علم غيب يعني د پټو شيانو علم په الله تعالی پوري خاص شمېري او په ډېر تأکيد سره فرمايي چي له الله تعالی پرته بل هيڅوک علم غيب نه لري. لاندنيو آيتونو ته توجه وکړئ:

brâßâ„ $Br ª! $ŵvÎ = øö¥$ÇÚ öŦ{$ ÏN°q»J¡ 9$'Î `B Ð-èƒ ŵv @è

ÇïÎÈ šc qèèÇãb$f& النمل:٦٥

ووايه: په غيب له الله تعالى پرته د آسمانونو او زمكي هيڅ څه نه پوهېږي او پدې هم نه پوهېږي چي څه وخت به بيا راژوندي كړى شي.

ÇïÎÈ #‰n& ÿïîÎÞî 4?ã êÿêãÝù É øö¥$ãÎ»ã الجن:٢٦

په غيب پوه خداى چي هيڅوک په خپل غيب نه خبروي.

ÇÏÈ ûïÌÀFY¥ö¥$Æ Ï N3èB 'Ïÿ{ÿèÀGR$ -¦ Ï øö¥$JRÎ Ò¿ù ....

يونس:٢٠

نو ووايه: غيب خو يوازي الله لره دئ، نو انتظار وكړئ چي زه هم ستاسو په څنګ كي له منتظرينو څخه يم.

Î¥ö¥$ † Î $B Ð-èƒr qèd ŵvÎ $gß-èƒ Ÿŵ É øö¥$ &Ï$ÿB ¼ç‰Ÿãr

ÏM»Jè3 'Î ÿ7m Ÿŵr $gß-èƒ ŵvÎ p%'r `Ï ãÝàóº $Br Ìé7¥ö¥$

الانعام:٥٩ ÇÎÈ ðüÎ3 5=»GÏ 'Îŵvî Cs Î$ƒ Ÿŵr 5=Ô' Ÿŵr ÇÚ öŦ{$

او له ده سره د غيب (د خزانو) كلياني دي چي له ده نه پرته هيڅوک وربانديي نه پوهېږي، په وچه او بحر كي چي څه شته په ټولو پوهېږي، هيڅ پانه نه راپريوځي مګر دى وربانديي پوهېږي او نه د زمكي په تيارو كي كومه دانه او نه كوم لوند او وچ داسي څه شته چي په څرګند كتاب كي دي

نه وي.

دې آيتونو علم غيب په پوره تأکيد سره په الله تعالى پوري مختص کړى او د زمکي او آسمان له نورو ټولو موجوداتو نه ئې نفى کړى، له ملايکو نه، له انسانانو، مړو او ژوندیو نه او له هرڅه او هرچا نه ئې علم غيب نفى کړى، په دې اړه د دې آيتونو الفاظ دومره واضح او څرګند دي چې د هيڅ شک او شبهې مجال نه پرېږدي. د دې آيتونو په رڼا کې په پوره ډاډ او قاطعيت سره ويلى شو: هرچا چې له الله تعالى نه پرته د بل چا لپاره د علم غيب ادعاء وکړه او دا ئې وويل چې له الله پرته بل څوک هم علم غيب درلودى شي، هغه په حقيقت کې د الله تعالى کتاب تکذيب کړى.

قرآنکريم په پوره تأکيد سره رسول الله صلى الله عليه وسلم ته فرمايي چې خلکو ته په څرګندو ټکيو کې ووايه چې ته علم غيب نه لرې، يوازې زېرى ورکوونکى او وېرووونکى يې، د الهي وحى امين او د الهي پيغام داسې وړونکى چې بېله کمښت او زيادت نه ئې خلکو ته رسوې، قرآنکريم دا هم بيانوي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم خلکو ته اعلان کړى چې که هغه له جنت، دوزخ، ملائکو، جنياتو، قيامت او نورو پټو امورو څخه خبرې کوي او پدې اړه معلومات ورکوي، نو تاسې دا ګمان ونکړئ چې هغه علم غيب لري، څه چې وايي هغه وحي ده نه د ده شخصي علم او پوهه. قرآنکريم په دې اړه فرمايي :

ßt-ã& åMZä ütr ª! $ä$© $B ¥v Î #Z¥Ñ ¥Ÿr $å¥R ÓÅ ¥ÿZ¥ ä7 Îß& W @è

ÖÉR ¥v Î ß& ßÎ âþr¡ 9$ÓÍ¡¡ B $Br Îö, ß$ `Ï ßÑž¥ò6 G¥Ÿ¥v =ø¥ß$

ووايه : د خپل ځان لپاره د ګټې او زيان مالک نه يم، مګر هغه څه چې خدای ئې وغواړي، که په غيب پوهېدلی نو د ځان لپاره به مي ډېره ګټه ترلاسه کوله او هيڅ تاوان به نه رارسېدو، زه د مؤمنانو ډلی ته د يوه انذار کوونکی او زېرى ورکوونکی نه پرته بل څه نه يم.

دا آيت شريف مونږ ته په ډېره دقيقه توګه لارښوونه کوي او يو حساس او دقيق معيار په اختيار کي راکوي او وايي: علم غيب د ګټې د ټولو مواردو د لاس ته راوړو او د تاوان له ټولو مواردو نه د ځان ژغورنې وسيله ده، څوک چې علم غيب ولري هغه ته له هيڅ پېښې تاوان نه رسېږي، له هيڅ څه نه صدمه نه ګوري، د هيڅ دښمن په وړاندې ماتې نه خوري، په خپل ژوندکي له هيڅ خندِ او مانع سره نه مخ کېږي، په هرعمل کي بريالی وي، ځکه پوهېږي چې د ضرر او زيان موارد کوم دي، له هغو نه ځان ساتي، په دې پوهېږي چې د ګټې او منفعت عوامل او موارد کوم دي، ټول خپلوي او کار ترې اخلي، له هغه خوړو نه ډده کوي چې صحت ته ئې ضررلري، د خپل هر درد دوا پېژني، نو پدې اساس نه ناروغه کېږي، نه ئې دښمن دا فرصت موندلی شي چې پر ده غالب شي، ځکه هغه ته د غلبې عوامل او لاري چاري معلومي وي او ټول د ځان په ګټه په کار اچوي، دښمن نشي کولی هغه زنداني کړي، له وطن نه ئې وشړي، وئې وژني، د خلکو له ملاتړ نه ئې محروم او کمزورى کړي، دا ځکه چې هغه مخکې له مخکې د دښمن له تصميم نه خبرېږي او لازم تدابير نيسي، په جګړه کې

بری د هغه چا وي چې د مقابل لوري له نقشې، اهدافو، وسایلو او تاکتیک نه خبر وي، د کمزورۍ نقطې ئې ورته معلومې وي. رنځ هم د رنځ له عواملو نه د ناخبرۍ له امله پیدا کېږي، زیان او ضرر هم هغه وخت چا ته رسېږي چې د زیان عوامل او اسباب ونه پېژني. که پیغمبرانو علیهم السلام او نورو لویو شخصیتونو علم غیب درلودی نو زندان ته به نه اچول کېدل، په شهادت به نه رسېدل، ماتی به ئې نه خوړله، له وطن نه به نه شړل کېدل، ملګري به ئې د دښمن په لاس نه وژل کېدل او نه به تعذیبیدل، له مشکلاتو او کړاوونو سره د هغوی مخامخ کېدل پدې دلا لت کوي چې هغوی علم غیب نه لري. قرآنکریم د الله رسول صلی الله علیه وسلم ته امر کوي چې خلکو ته ووایي چې علم غیب نه لري.

ما ته ووایاست: پداسې حال کې چې په هر څه پوه خدای چې عالم الغیب والشهاده دئ، په تأکید او مکرره توګه د قرآنکریم په متعددو آیتونو کې په څرګنده توګه وایي چې له الله نه پرته هیڅوک علم غیب نه لري، له ده نه پرته نه په آسمان کې څوک علم غیب لري او نه په زمکه کې، الله خپل پیغمبر ته امر کوي چې د خلکو ابهام او تشویش رفع کړي او دا ورته اعلان کړي چې علم غیب نه لري، هغه یوازې پیغمبر دئ، هغه څه وایي چې ورته وحي شوي. اوس لدې صراحت سره سره که څوک راشي او د الله او رسول صلی الله علیه وسلم د قول مغایره او مخالفه ادعاء وکړي او ووایي چې علم غیب لري او یا دا هڅه وکړي چې د بل چا لپاره علم غیب ثابت کړي، آیا دا ادعاء دروغجنه او بې بنسټه نه ده؟ آیا دا د الله او د ده د رسول د قول د تکذیب هڅه نده؟

په قرآنکريم کي دوه آيتونه داسي دي چي يو شمېر کسان استدلال وربانديي کوي او له الله تعالى نه پرته د نورو لپاره ئې د علم غيب د اثبات د دليل په توګه وړاندي کوي، لومړی ئې د آل عمران ۱۷۹ آيت او دوهم ئې د الجن د سوري ۲۶ آيت دئ. نومورې آيتونه دا دي :

] ŠÎƒø$"•Üƒ ÁG@n ïøã ÙÆR& $B 4?ã ûüŽÏBÞ¤G#$‘‹ŠÏ ª!$b%. $B

ÓÉ§ø† ¢$£Å»9r É¤ó#$’?ã Ù3èÎÖÃÏ ª!$b%. $Br É¢ÍÖ9$`Ï

{qà)G?r {qÏ#Þê bÎr ¾ÍÎ!#âr «!$Î {qÏ#$«ù â$±„ `Ï ¾ÍÎ!#‹ `Ï

Ç¢ÈÒÖÎãí÷ô& Ù3=ù آل عمران:۱۷۹

الله تعالى داسي نه دئ چي مؤمنان به د پاک او ناپاک له بېلولو نه پرته همداسي ستاسو په موجوده حالت کي پرېږدي او الله داسي هم نه دئ چي تاسی له غيب نه خبر کړي، ليکن خدای له پيغمبرانو نه چي څوک وغواړي هغه غوره کوي، نو په خدای او په پيغمبرانو ئې ايمان راوړئ، که مو ايمان راوړ او تقوی مو غوره کړه نو ستاسي لپاره ستر اجر دئ.

`Ï Á÷ö$ÇÏ ŠÎ) Ç¢È #‰n& ¥ÎÎ#ì 4?ã ÞÎâãŸù É¤ó#$Ù»ã

Ï& O=è<) Ç¢È #% ¹ ‘ ¾ÍÏÝ¡z ÔÏr Ï#‰ƒ È#/ .Ï à7 èŽ„ ¼ÍÎ!ù Ÿ$qÍ!§

#Š‰ã ãÓ« @ä ÁÂô&r Ù3Í‰9 $JÎ Þ%n&r Ù3Íí ÌM»=™Í {qã=ù ö%

Ç¢È الجن: ۲۶-۲۸

په غيب پوه خداى، چې له خپل غيب نه هيڅوک نه خبروي، مګر هغه رسول او استازى چې په خپله ئې غوره کړى وي چې د هغه مخې او شاته څارونکي لېږي، ترڅو پدې پوه شي چې د خپل رب پيغامونه ئې رسولي دي، پداسې حال کې چې د دوى په هر څه ئې احاطه کړې ده او هرڅه ئې په دقيق شمېرلو سره شمېرلي.

پدې مبارکو آيتونو د غيرالله لپاره د علم غيب د اثبات په خاطر استدلال ډېر بې بنسټه، بې محتوى او غيرعلمي استدلال دئ، ځوک چې ګمان کوى په دې آيتونو کې پيغمران له عدم علم غيب نه مستثنى شوي سخته اشتباه کوي، د دې باطلې مدعا لپاره پدې آيتونو استدلال لويه غلطي ده، دوى په حقيقت کې نه پدې آيتونوکې دقت کړى او نه ئې له دې نه مخکې او وروسته آيتونو ته توجه کړيده او نه ئې د قرآنکريم هغه ټول آيتونه په نظرکې نيولي چې په پوره صراحت او قاطعيت سره علم غيب تر الله پورى محدود او مختص بولي او له الله تعالى نه پرته له هر څه نه که په زمکه کې دي که په آسمانونو کې علم غيب نفى کوي. د دې ډلې استناد هغه کسانو ته ورته دئ چې په قرآنکريم کې د خپلې نظريې د اثبات لپا ره دلايل لټوي، خو کله چې د خپل قول د ثبوت لپاره صريح او څرګند دليل ونه مومي نو بيا کوشش کوي په قرآنکريم کې داسې الفاظ او کلمات وموميې چې لده سره د مدعا په اثبات کې مرسته کولى شي، دوى د دې پرځاى چې خپل افکار له قرآن نه واخلي او قرآنکريم د خپلو افکارو لپاره محک او معيار وټاکي برعکس هڅه کوي خپل افکار پرقرآنکريم تحميل کړي، دوى د خپلو نظرياتو د اثبات لپاره آيتونه توجيه او تأويلوي!! پر

قرآنکريم د ايمان غوښتنه خو دا ده چي د هر آيت په وړاندي (آمنا و اسلمنا) ووايو، په پوره خلوص ورته تابع شو، هر هغه فکر او ذهنيت لري واچوو چي له قرآن سره توپير او مغايرت لري او خپل افکار د قرآن په رڼا کي تصحيح او سم کړو، نه داسي چي قرآنکريم د خپلو نظرياتو او افکارو په ګټه تأويل کړو.

هغه کسان چي ګمان کوي د جن د سورې په ۲۷ آيت کي استثناء د الله تعالی د غوره شوو پيغمبرانو عليهم السلام لپاره علم غيب ثابتوي، دا کسان د څو لويو اشتباهاتو مرتکب شوي:

- دوی له دې آيت نه مخکي ۲۵ او۲۶ آيتونو ته توجه نده کړې، هغه چي فرمايي :

ÇïÈ #‰n& ¼çnöqtƒ ¨bÎ) ©!$# ¼çm¯RÎ) ÏM»oYÏB÷sßJø9$# ÏM»ysÎ=»¢Á9$# ÏNºuqø9$# ÏM»oYÏB÷sßJø9$# ÏNºuqø9$# ÇÚöF{$# ÏM»ysÎ=»¢Á9$# ÏNºuqø9$# ÇÚöF{

السلام ته نه بلکه د وحی راوړونکي فرشتې ته متوجه ده، په ۲۷ آیت کې له رسول نه مراد د وحی راوړونکې فرشته ده چې مخکې او وروسته ئې نوري ساتونکې فرشتې هم لېږل کېږي، ترڅو د وحي پیغام په پوره توګه له کمښت او زیادت او ځنډ او تأخیر نه پرته خپل ځای او اړوند مرجع ته ورسوي. دوی دي ته متوجه ندي چې دا مبارکه سوره له پیل نه تر پایه پوري په دې تأکید کوي چې له الله تعالی پرته بل څوک علم غیب نه لري.

- دوی پدې نه پوهېږي چې علم غیب او د وحي پذریعه د غیب په اړه اطلاع او معلومات یو له بل سره توپیر لري، د غیب په اړه یوازې د وحي پواسطه اطلاع موندلی شو او د وحي پذریعه له غیب نه اطلاع او خبرېدل علم غیب ندی!! خدای په زمکه او آسمان کې هیڅا ته علم غیب ندی ورکړی، خو پیغمبران علیهم السلام ئې د وحي پذریعه له یو شمېر غیبي امورو نه خبر کړي او الله تعالی په خپلو کتابونو کې داسې غیبي امور بیان کړي دي چې انسان ئې په مستقیمه توګه له ادراک نه عاجز دئ. الهي کتابونو ته له مراجعې نه وروسته هرڅوک له ډېرو غیبی امورو نه خبرېدلی شي، جنت، دوزخ، فرشتې، پیریان، روح، برزخ، قیامت او داسې نور ټول غیبي امور دي چې مونږ د قرآنکریم له لارې پدې شیانو خبر شوي یو. متأسفانه دا ډله پدې غلطۍ کې لوېدلې چې د وحي په ذریعه له غیب نه اطلاع ته علم غیب وایي او له غیبي امورو نه اخبار او اطلاع له علم غیب سره خلط کوي.

همداراز هغه کسان چې د آل عمران د سورې د۱۲۹ آیت د پې برخې "وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِنْ رُسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ" په اړه دا تصور لري چې دلته ځینې

پیغمبران له عدم علم غیب نه مستثنی شوي، پدې استثناء استدلال کوي او پیغمبرانو علیهم السلام ته د علم غیب ثابتولو هڅه کوي، پدې کار سره دوی د څو اشتباهاتو مرتکب شوي: د دې آیت د بحث اصلي موضوع ته ئې پام ندی کړی، د آیت له وروستۍ برخي نه داسي انتباه اخلي چې د همدې آیت له لومړنۍ برخي سره هیڅ اړخ نه لګوي، د آیت پیل داسي دئ:

`Ï] ŠÎƒø$"•Ïƒ ¢Ïm ïøã ÏF¾ $B 4?ã ûüÏÏs3Ï$‘ ‹ŠÎ ª! $b¾. $B

É ÍÏ9$: الله تعالی داسي نه دئ چي مؤمنان به ستاسو پدې موجوده حالت کي پرېږدي، تر څو ناپاک له پاک نه بېل کړي.

یعني د خدای سنت دا نه دئ چي مؤمنان د ښه او بد، پاک او ناپاک ترمنځ له توپیر، تمییز او بېلتون نه پرته همداسي ګډ او مختلط پرېږدي. حتماً به داسي حالت راولي چي دا دواړه ډلي سره بېلي شي، بیا فرمایي:

É øø$’?ã ÏäèÎÖÏ ª! $b¾. $Br : او خدای داسي نه دئ چي تاسي پرغیب خبر کړي.

یعني د ښه او بد، پاک او ناپاک ترمنځ د تفکیک او بېلتون طریقه دا نده چي تاسي له غیب نه خبرکړي او د علم غیب له لاري پدې پوه شئ او دا درک کړئ چي څوک خبیث او څوک طیب دئ. پدې پسې متصل فرمایي:

bÎr ¾ÏÏF3âr «! $Ï {qÈB$«ù âš±„ `B ¾ÏÏF3‘ `Ï ÓÉ£p† ¢$£Å»9r

خو الله تعالى له خپلو پيغمبرانو نه چې څوک وغواړي هغه غوره کوي، نو په خداى او پيغمبرانو ئې ايمان راوړئ، که ايمان مو راوړ او تقوى مو وکړه نو ستاسي لپاره لوى اجر دئ.

يعني د پاک او ناپاک، خالص او ناخالص، مخلص او نامخلص ترمنځ تفکيک او بېلتون د پيغمبرانو د غوره کولو او خلکو ته د هغوى د لېږلو له لاري ترسره کېږي،د پيغمبرانو عليهم السلام په بعثت سره خلک په دوو ډلو وېشل کېږي او پاک له ناپاک نه بېلېږي. پر خداى او رسولانو باندي په ايمان، د هغوى په اطاعت او په تقوى سره د پاکانو په ډله کي شاملېږ او لوى اجر مو په برخه کېږي.

پدې آيت کي به يوازي هغه چا ته څه ابهام او اغماض ښکاري چې د رنځور زړه خاوند وي او هغه ته له کږې زاويې ګوري. عجيبه ده دا کسان د دې پرځاى چې دا آيت د خپلو کږو او باطلو افکارو د تصحيح او سمون لپاره خپل لارښود ونيسي او ووايي چې خداى هيڅا ته علم غيب نه دى ورکړى، برعکس تصور کوي چې پدې آيت کي د يو شمېر پيغمبرانو عليهم السلام لپاره د علم غيب د اثبات دليل ترسترګو کېږي !!

دوى متوجه ندي چې پدې ډول تعبير سره هر مخاطب ته دا انتباه ورکوي چې ګويا په قرآنکريم کي تناقض شته، ځينې آيتونه ئې په صراحت او قاطعيت سره اعلانوي چې له الله تعالى پرته هيڅوک علم غيب نه لري؛ خو په ځينو نورو آيتونو کي داسي نښانې ليدل کېږي چې مخاطب ته دا

انتباه القاء کوي چي له الله تعالی نه علاوه نور هم علم غیب لرلی شي!! حقیقت دا دئ چي الهی کلام لدې عیب نه پاک او منزه دئ، نه یوازي هیڅ تناقض پکي نشته بلکه آیتونه ئې ټول په خپل منځ کي یو د بل موئید، همغږي او یو د بل شرح او تفسیر. هرڅوک چي له کوم آیت نه داسي تعبیر او انتباه واخلي چي له بل آیت سره تناقض او ټکر ولري هغه غلط شوی دئ او په قرآنکریم کي ئې د تناقض پیدا کولو غلطي کړي ده.

قرآنکریم د متعددو کیسو له لاري هم دا حقیقت په ګوته کوي چي پیغمبران علیهم السلام علم غیب نه لري:

- د ابراهیم علیه السلام په اړه فرمایي: یوه ډله فرشتې د ښایسته ځوانانو په شکل کي د هغه کور ته راځي، هغه هرکلی ورته وایي، ځی یو خوسی ورته حلالوي، په غوړیو کي ئې وریتوي او د دوی مخي ته ئې ږدي، ناڅاپه متوجه کېږي چي مېلمانه ئې ډوډۍ ته لاس نه وروړي، د وېرې احساس کوي، وایي هسي نه چي مېلمانه ئې د دښمنۍ قصد ونلري، ځکه خو ډوډۍ نه خوري، هغه وخت معمول دا وو چي څوک به د دښمنۍ په نیت د چا کور ته ورغی نو د هغه پر دسترخان به ئې ډوډۍ نه خوړله. فرشتو چي هغه پریشانه ولید نو ورته وئې ویل: مونږ ستا د رب له لوري رالېږل شوي یو، ترڅو د اسحاق او ورپسې د یعقوب زېږی درکړو، ابراهیم علیه السلام تعجب کوي او مېرمن ئې په حیرانتیا سره پوښتنه کوي چي دا څنګه کېدی شي چي مونږ د اولاد خاوند شو، پداسي حال کي چي زه بوډۍ یم او خاوند مي بوډا؟ ملایکو ورته وویل: آیا د الله تعالی کار ته حیران یئ او شک کوئ؟! ابراهیم علیه السلام له خپل هغه اوچت

معنوي مقام سره سره لدې نه عاجز وو چې کورته راغلې فرشتې وپېژني او له دې نه هم خبر ندی چې الله تعالی ورته زامن، اسحاق او یعقوب ورکوي او پدې هم نه پوهېږي چې دا فرشتې په زمکه کې څه مأموریت لري، پوښتنه تري کوي: ستاسي مأموریت څه دئ؟ فرشتې ورته وایي: مونږ راغلي یو دا لاندي کلی چې اوسېدونکي ئې ظالمان دي په بل مخ واړوو. ابراهیم علیه السلام ورته وایي: هلته خو لوط علیه السلام هم اوسېږي!! هغه کلی څنګه ورانوئ چې د لوط علیه السلام غوندي غوره شخصیت پکې اوسېږي؟ فرشتې وایي: مونږ د کلي اوسېدونکي پېږنو، لوط علیه السلام او اهل ته ئې نجات ورکوو، پرته له مېرمني ئې، مېرمن به ئې له نورو سره وروسته پاتې کېږي او له هغوی سره به یوځای هلاکېږي.

- قرآنکریم د یعقوب علیه السلام په اړه فرمایي: زامنو ئې اراده وکړه چې خپل ورور یوسف علیه السلام له مخي نه ایسته کړي او په څاه کې ئې واچوي. خپل پلار ته راغلل او وئې ویل: پلاره! د یوسف په اړه ولې پرمونږ باور نه کوې؟ پداسي حال کې چې مونږ د هغه خیر غواړو، سبا هغه له مونږ سره دښتې ته ولېږه ترڅو ساعت تېري او لوبې وکړي، یعقوب علیه السلام نه پوهېږي چې زامن ئې د یوسف علیه السلام په اړه بدنیت لري، هغه ورسره لېږي، مابښام چې بېرته کور ته راګرځي، پلار ته وایي: مونږ مسابقه درلوده، سیالي مو کوله، یوسف مو د خپل سامان خوا ته پرېښی وو، لیوه راغی او هغه ئې وخوړ، دا ئې په وینو رنګ جامې، یعقوب علیه السلام لدې نه خبر نه وو او علم ئې نه درلود چې په ګران زوی ئې څه تېر شوي، له ډېره غمه ئې سترګي ړندې شوې او ترهغه د یوسف علیه السلام

له حاله خبر نه شو چې زامنو ئې له مصر نه د ده خبر راوړ.

- له لوط علیه السلام نه حکایت کوي چې همدغه د ابراهیم علیه السلام خوا ته راغلې فرشتې په اصل کې د ده د دعاء په اساس او د ده د مرستې لپاره لېږل شوې وې، خو کله چې د ده خوا ته راځي؛ دی نه پوهېږي چې دا ملایکي دي او د ده مرستې ته راغلې دي، برعکس د دوی په راتګ سره سخت غمجن شو، دومره چې زړه ئې تنګ شو او وئې ویل: ای کاش کوم پیاوړی ملاتړ او مرستندوی مي درلودای چې د دې مفسد او بدکار قوم د هجوم په وړاندي مي له خپلو مېلمنو دفاع کړې وی!! لوط علیه السلام هغه وخت پدې پوه شو چې دا خو ملائکي دي نه زلمیان چې فرشتو په خپله ځان ورمعرفي کړ او ورته وئي ویل مونږ فرشتې یو، ستا مرستې ته راغلې یو او مأموریت مو د دې ظالم قوم دا کلی نسکورول دئ.
- د زکریا علیه السلام قصه داسي کوي چې الله تعالی ئې دعاء قبوله کړه، یوه فرشته ئې د زوی د زېرې لپاره ورولېږله، زکریا علیه السلام لمونځ کاوو چې فرشتې زېرې ورکړ، ده په ځواب کې ورته وویل: اې خدایه! ما ته به څنګه زوی راکوې، زه خو زوړ یم او مېرمن مي شنډه ده؟! د دې نښه به څه وي؟ ورته وویل شول: نښه ئې دا ده چې د زوی د تولد په ورځو کې به درې ورځې خبرې ونشې کړی.
- قرآنکریم د اسلام د ستر پیغمبر صلی الله علیه وسلم د خوب قصه کوي، خوب ئې ولید چې مسجدحرام ته داخل شوی او عمره ادا کوي، د همدې خوب په اساس له یو زر څلور سوه کسانو سره د مکي په لور روان شو، حدیبیه ته چې ورسېد له خنډ سره مخ شو، قریشو ئې مخه ونیوله،

مکې ته د ده او د یارانو له ننوتو او د مناسکو ترسره کولو نه ئې مخنیوی وکړ، رسول الله صلی الله علیه وسلم ناچار ودرېد، له عمرې نه منصرف شو، هملته ئې د قربانۍ څاروي ذبح کړل او ټول له احرام نه ووتل او له قریشو سره د یوه تړون په اساس بېرته مدینې ته ستون شو، د رسول الله صلی الله علیه وسلم دغه خوب یو کال وروسته تحقق وموند، دا جریان پدې دلالت کوي چې نه رسول الله صلی الله علیه وسلم علم غیب درلود او نه ئې یارانو رضي الله عنهم، ان تردې چې رسول الله صلی الله علیه وسلم د خپل خوب د تحقق له وخت نه هم خبر نه وو.

قرآن فرمایي چې پیغمبر علیه السلام حتی له دې خبر نشو چې یوه ډله پیریان د ده خوا ته راغلل، د ده تلاوت ئې واورېد، په قرآن ئې ایمان راوړ، خپل قوم ته ولاړل او هغوی ته ئې وویل چې مونږ عجیب قرآن واورېدو، هغوی ئې د الله عبادت ته راوبلل، که له الله تعالی نه پرته بل چا علم غیب درلودای نو رسول الله صلی الله علیه وسلم باید پدې پوه شوی وی چې پیریانو د ده تلاوت واورېد، ترې متأثره شول، ایمان ئې وربانديي راوړ، باید هغه پدې خبر شوی وی، خو داسي نه وه، رسول الله صلی الله علیه وسلم لدې جریان نه څه موده وروسته د وحي په واسطه خبر ېږي او مونږ هم لدې حادثې نه د وحي په واسطه خبر شوي یو، دا پېښه داسي وه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم د طائف له سفر نه ډېر غمجن او ناامیده راستون شو، مکي ته نږدې وادي نخله ته چې راورسېد هلته ئې د قرآنکریم تلاوت کاوو، دا تلاوت پیریانو واورید، ترې متأثره شول، په محمد صلی الله علیه وسلم او قرآنکریم ئې ایمان راوړ، رسول صلی الله

علیه وسلم دغه وخت پدې نه وو خبر چې پیریانو د ده تلاوت اورېدلی او ایمان ئې وربانديي راوړی، څه موده وروسته د الجن سوره نازله شوه او دی ئې له دې پېښې خبر کړ. هغه علم چې د وحی په واسطه رسول الله صلی الله علیه وسلم ته ورکړل شویدی اوس د قرآنکریم په متن کې زمونږ ټولو په اختیار کې دئ، د رسول الله صلی الله علیه وسلم دا ډول علم ته باید علم غیب ونه ویل شي.

ځینې بیا هغه دي چې د سلیمان علیه السلام د هغه درباري کار د خپلې ادعاء د اثبات لپاره د دلیل په توګه وړاندي کوي چې تر (عفریت من الجن: ستر او پیاوړي) نه ئې مخکې د سبا د ملکې تخت سلیمان علیه السلام ته حاضر کړ. د دوی په ځواب کې څو عرایض لرو:

- په دې قصې کې ستاسو د ادعاء او تصور خلاف داسي قاطع دلایل شته چې له الله تعالی نه پرته له بل هرچا نه علم غیب نفی کوي. په همدې قصه کې دا په ډاګه شوې چې سلیمان علیه السلام او د ده درباریان پدې نه پوهېدل چې د سبا په نوم کوم ملک شته او یوه ښځه وربانديي حکومت کوي، اوسېدونکي ئې مشرکان دي او لمر ته سجده کوي او ملکه ئې لوی تخت لري، دا معلومات یو مرغه (هدهد) ورکوي، سلیمان علیه السلام او د ده درباریان له دې موضوع خبر نه ول، هدهد خبر کړل.
- که سلیمان علیه السلام علم غیب نه لري نو څنګه امکان لري چې د ده یو امتي دي علم غیب ولري؟!
- ولي د قصې له یوی برخي داسي تعبیر او انتباه اخلئ چې سل په سلو کې له نورو برخو سره تناقض لري او د قرآن په نورو صریح او واضح

آيتونو کي راغلي مطلب سره تعارض لري، د قرآن په لسهاوو آيتونه خو وايي چي له الله تعالی پرته هيڅوک علم غيب نه لري، تاسو ولي په خپل غلط تعبير سره له الله تعالی پرته بل چا ته علم غيب منسوبوئ؟!! او ولي په داسي غلط تعبير سره خلکو ته دا انتباه ورکوئ چي په قرآن کي تناقضات شته؟!!

راشئ د اړوند آيتونو په الفاظو کي لږ غور وکړو، آيتونه داسي دي:

ÇÌÈ šú üÏÎóã ’Îqêí b& ÖÖ% $‹Åœî ÓÍ‹ïí Ña/& {ê=J$$‹Š»ƒ A$%

’Îr 7Ï$)B `Ï Pqà? b& ÖÖ% ¾ÍÎ 7‹Ï#ä &Ï& ÇÉ$$`Ï Mƒèïã A$%

7‹Ï#ä &Ï& É»G$$`Ï Òœ ¼ç‰Zã “ Ï‰$$A$% ÇÌÈ úïÏ& ;“ ê)9 ïøã

#‹»d A$% ¼ç‰Zã #•ÉGóã ç#ä‘ $Ï=ù 7 èœÛ 7 øÎ‰?ë b& ÖÖ% ¾ÍÎ

¾ÍÅïZ œâ„ $JRÎù •3© `Br ãç& P& ãÃ©&ä pÎqèÏ ’Îí ê©Ù `Ï

النمل: ۳۸-۴۰ ÇÍÈ ×qè. Ó©Î ’Îí ÞÎù •ÿ. `Br

وئې ويل: اې درباريانو! ستاسو کوم يو به د هغې تخت تر هغه مخکي راوړي چي دوی تسليم شوي راشي؟ يوه پياوړي پېري وويل: زه به ئې مخکي تر هغه راوړم چي ته له خپله ځايه پورته شې، هغه چا چي د کتاب څه علم ورسره وو وويل: زه به ئې تر هغه مخکي راوړم چي د سترګي آخري لېد دي درته راشي، نو کله چي ئې هغه په خپلي خوا کي ځای په ځای وليد؛ وئې ويل: دا زما د رب له لوري يوه پېرزوينه ده چي ومي

آزمويي، آيا شكر كوم كه ناسپاسي كوم، او څوک چي شكر كوي د ځان لپاره ئې كوي او څوک چي ناشكري كوي نو زما رب عزتمن غني (بې نيازه) دئ.

كه څه هم اكثرو مفسرينو د ۳۹ آيت دغه الفاظ (قال الذي عنده علم من الكتاب) په اړه ويلي چي له دې نه مراد كوم سړی وو، نه كوم بل پېرۍ، خو كه د آيت په سياق و سباق كي لږ غور وكړو په ډېر ډاډ سره ويلی شو چي دا هم سړی نه بلكي پېرۍ وو، تر دې مخكي ويل شوي: قال عفريت من الجن او ورپسې ويل شوي: قال الذي عنده علم من الكتاب، يعني دا هم پېرۍ وو خو له مخكني سره ئې فرق په دې كي وو چي ده څه ناڅه د الهي كتاب علم هم درلود. كه دا خبره كوم انسان كړي وی نو بيا خو مناسبه دا وه چي ويل شوي وی: و قال رجل عنده علم من الكتاب، داسی تعبير نه يوازي د آيت له تركيب سره بشپړ مناسبت لري بلكي د قرآن له عام اسلوب سره اړخ لگوي او دې اشكال ته مجال نه پرېږدي چي يو انسان څنگه وتوانېدو د سترگو په رپ كي له يمن څخه د ملكې تخت راحاضر كړي؟ سليمان عليه السلام پيغمبر وو دا كار ئې نشو كولی نو د ده يوه امتي دا كار څنگه وكړ؟

د دې كس په اړه د مفسرينو تر منځ د آراوو ډېر اختلاف گورو، ځينو ويلي چي دا كس مستجاب الدعوات وو، ځينو نورو ويلي چي د الله تعالی په هغه اسم اعظم پوهېدو چي هر څوک پرې دعاء وكړي الله تعالی ئې دعاء قبلوي، د هغه په دعاء سره دا تخت حاضر كړی شوی، له مفسرينو څخه هيڅا دا نه دي ويلي چي دا كس (عالم الغيب) يا (متصرف الامور) وو،

ځکه په قرآن پوه انسان داسي غلطه ادعاء نشي کولی. خو دقیقه رأیه دا ده چي دا هم پېرى وو، دا ځکه چي په (الذي) سره مخکني نوم ته اشاره کېږي، دلته تر (الذي) مخکي د (جن) یادونه شوې، دا صحیح نه ده چي له جن نه پرته بل څه ته ئې راجع کړو.

د الله تعالی عطاء څنګه ده؟:

ستا دا خبره مي هم واورېده چي ویل دي: خدای معطي دئ او مصطفی مقسم، عطاء د خدای له لوري ده او تقسیم ئې د مصطفی له لوري، او دا چي تا د خدای عطاء له توربیلا ډیم نه د برق له توزیع سره تشبیه کړه او ودي ویل چي هر څوک باید د خپل کلي له ټرانسمیټر نه برق ترلاسه کړي نه دا چي مخامخ توربیلا ډیم ته ورشي!!! دې خبري ته دي تر نورو زیات حیران او حتی غصه شوی یم، زه ګمان کوم چي څوک د دین له الف با خبر وي او له ټول قرآن نه یوازي د فاتحې په سورې پوه شي؛ هیڅکله به داسي غلطه او بېهوده خبره ونه کړي. د الله تعالی عطاء دومره عامه او بې واسطې او بې وسیلې ده چي د لمر له عطاء سره ئې نشو مقایسه کولی، توربیلا ډیم خو لري لري پرېږده، دا ستر لمر چي د نړۍ په ګوټ ګوټ کي هر چا ته له واسطې، وسیلې، اجورې او بدلې پرته مخامخ رڼا او تودوخه ورکوي، د دنیا هر ګوټ ته په خپله درومي او خپله عطاء پرې وېشي، د ده عطاء د مهربان رب د بې انتهاء عطاء په وړاندي له هیڅ سره برابره ده، الله تعالی خو موږ ته فرمایي:

البقرة:١٨٦ ÇÌÈ šc rßÖ¤ UG¯è9 ’Î{qäÜsàr ’Í{qèÉG¢Šù

او چې کله زما بندګان زما په اړه درنه پوښتنه وکړي، نو زه يقيناً نږدې يم، چې کله دعاء کوونکی راته دعاء وکړي نو دعاء ئې قبلوم، نو زما بلنه دي ومني او پرما دي ايمان راوړي، تر څو رشد او کمال ته ورسي.

مورِ ته خو اسلام ويلي چې په خپل هر رکعت لمانځه کې به د فاتحې سوره لولئ او له الله تعالی سره به په دې الفاظو ژمنه کوئ: اياک نعبد و اياک نستعين: يوازې ستا عبادت کوو او يوازې له تا نه مرسته غواړو، دا د عبادت او استعانت ژمنه او دعاء مخامخ ورته کوو، له واسطې او وسيلې پرته، دا دعاء او ورپسې شرحه ئې دومره جامع دعاء ده چې هر څه احتواء کوي، بلې هيڅ دعاء ته حاجت نه پاته کېږي.

قرآن خو په واضحو الفاظو مورِ ته وايي چې: د ده هر پيغمبر د ده د وحي امين وي، دنده ئې يوازې دا چې د الله تعالی پيغام په امانت سره خلکو ته ورسوي، کار ئې دا نه دئ چې د الله تعالی فضل پر خلکو ووښي، د الله تعالی فضل په خپله د الله په واک کې دئ، هغه چا ته ئې ورکوي چې په خپله ئې غواړي: (قُلْ إِنَّ الْفَضلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشاءُ وَ اللَّهُ وَسِعٌ عَلِيمٌ)، قرآن خو مورِ ته وايي چې د عالم هر څه ده ته د حال او قال په ژبه سوال کوي او الله تعالی په خپله د دوی غوښتنو ته ځواب وايي، تل دا کار کوي او هره شېبه د يوه کار د ترسره کولو په حال کې وي: يَسئَلُهُ مَن فی السمَوَتِ وَ الأَرْضِ كلَّ يَوْمٍ هُوَ فی شأْنٍ * الرحمن:٢٩

يعني الله تعالى د زمکي او آسمانونو د ټولو مخلوقاتو اړتياوو ته په خپله ځواب وايي، دی ئې ضرورتونه رفع کوي او اړتياوي ئې پوره کوي. د دې عالم هر کار، هره شيبه، په خپله مالک الملک خدای ترسره کوي، الله تعالی داسي نه دئ چي د دنيا کارونه ئې خپلي مخي ته پرېښي وي او يا ئې نورو ته سپارلي وي او دی هيڅ تصرف په کي نه کوي، بلکي هر کار، که ستر وي او که ووړ، د ده په اراده، إذن، حکم، قدرت او مخامخ تصرف سره ترسره کېږي، هغه يوه شېبه هم د عالم د چارو له اداره، پالني او ساتني څخه نه غافله کېږي، قرآن مورِ ته همدا وايي:

ßê Ê$ſ& þ¢Å ’Î Ú ö[$ ÏN°q»J¡ 9$,={ “ ï%$ª$ ßã/‘ žc Î

§ ðœ9$ $Ïïm ¼ÇÇÖƒ ‘$]9$ Ü¢$ÓÅáßÄ éê¼$ ’?ã 3 qGÜ$

ª$8‘$6? êö[$ ßùæ$ã Ü& ÿíÍÐÎ ¤N°¤ ¡ã Pqã Z9$ •J)¼$

‘ <ÇÍÈ ûüï»è¼$> الاعراف:۵۴

يقيناً چي ستاسو رب هغه ذات دئ چي آسمانونه او زمکه ئې په شپږو ورځو کي پيدا کړل، بيا ئې پر عرش استوی وکړه، شپه پر ورځ راکاږي (پرې پټوي ئې)، داسي چي په تلوار ئې لټوي او لمر، سپوږمۍ او ستوري ئې امر ته منقاد دي، په دې پوه شه چي هم خلقت (يعني پيدايښت) ده لره دئ او هم امر (يعني چاري سمبالول)، د عالمونو پالونکی الله چي برکتناک دئ.

قرآن په دې مبارک آيت سره څو ډېري مهمي او اساسي لارښووني د خپل مخاطب په وړاندي ږدي:

- ستاسو رب هغه ذات دئ چې آسمانونه او زمکه ئې په شپږو ورځو (مرحلو) کې پیدا کړل.
- د دوی له پیدایښته وروسته ئې د ټول عالم د اداري، ساتنې او پالنې چاري په خپل اختیار کې واخیستې او د مطلق ټولواک په توګه ئې د عالم د سلطنت پر عرش استوی وکړه.
- دا د ده د ټولواکۍ نښه او بېلګه ده چې شپه پر ورځ راکاږي، داسې چې په تلوار ئې لټوي.
- دا هم د ده د ټولواکۍ بله بېلګه ده چې لمر، سپوږمۍ او ستوري ئې امر ته منقاد دي، همغه کار کوي او په همغه لار درومي چې الله تعالی ئې امر ورته کړی.
- په دې پوه شه چې هم خلقت یعني پیدایښت ده لره مختص دئ، په دې کې بل شریک نه لري او هم امر یعني چاري سمبالول چې په دې کې هم هیڅ شریک نلري.
- الله تعالی مبارک او د عالمونو پالونکی او ساتونکی دئ.

دا او دې ته ورته ګڼ شمېر آیتونه مورِ ته همدا وایي چې الله تعالی د عالم د چارو واګې بل چا ته نه دي سپارلې، امور ټول د ده په واک کې دي.

د قرآن په ګڼ شمېر آیتونو کې دا مطلب توضیح شوی چې الله تاسو ته درنږدې دئ، ډېر نږدې، د غاړې تر رګ نه هم درنږدې، که دوه یاست درېیم مو الله دئ او که درې وئ څلورم مو الله دئ، چې هر ځای وئ الله درسره دئ، ستاسو دعاګاني اوري او قبلوي ئې، نه الله له تاسو لري دئ، نه ستاسو او د الله تر منځ پرلاوونه او حجابونه شته، نه الله ته د رسېدو او د

خپلو دعاګانو د وړاندي کولو لپاره واسطې او وسيلې ته ضرورت شته، هره شېبه، په هر ځای او هر حالت کي، مخامخ خپل الله ته خپل عرائض وړاندي کولی شي او مطمئن اوسه چي الله ئې په خپله مخامخ اوري او قبلوي ئې. قرآن په دې سره د هغه شرکي عقايدو جړې ايستلې دي چي الله ته د دعاګانو په اوړېدو او قبلېدو کي شريک ثابتوي او وايي: ستا دعاء او عبادت په هغه صورت کي تر خدايه رسي او قبلېدی شي چي د ده د نازولو له لاري وړاندي شي او هغوی ئې د قبلېدو سپارښتنه وکړي!! پيغمبر عليه السلام خو وايي چي که د څپلۍ بند مو وشکېدو دا هم له الله تعالی وغواړئ. چي الله درنږدې دئ، نو په دعاګانو کي مو دا مطلب مراعاتوئ، په چيغو چيغو دعاء کول د دې باور خلاف کار دئ، په چيغو چيغو خو هغه چا ته دعاء کېږي چي لرې وي، دعاء خپل آداب لري، يو ئې همدا دئ.

په دې اړه دوه نور آيتونه دا دي:

Ü•Ùt ßtÙr ¼çÝÝR ¾ïî â¨ ètÙqê$B Ð-èRr `»¡ MYZðz Ùô)9r

Ç¨È Ï‰ƒÍqßè@¨m ôÐ ïø)

ق: ۱۶

Ùçýä$B ûïï ôãèB qèr... ...

الحديد:۴

تا چي په کومو رواياتو استناد کړی، د دې لپاره چي ثابته کړي پيغمبر عليه السلام د الهي خزائنو واکمن ټاکل شوی او د الله تعالی د فضل او فيض وېش ده ته سپارل شوی، ډېر بې بنسټه او ناسم استناد دئ، راشه دې روایاتو ته لږ ځير شو:

عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم - خَرَجَ يَوْمًا فَصَلَّى عَلَى أَهْلِ أُحُدٍ صَلاَتَهُ عَلَى الْمَيِّتِ ثُمَّ انْصَرَفَ إِلَى الْمِنْبَرِ فَقَالَ « إِنِّى فَرَطٌ لَكُمْ وَأَنَا شَهِيدٌ عَلَيْكُمْ وَإِنِّى وَاللَّهِ لأَنْظُرُ إِلَى حَوْضِىَ الآنَ وَإِنِّى قَدْ أُعْطِيتُ مَفَاتِيحَ خَزَائِنِ الأَرْضِ أَوْ مَفَاتِيحَ الأَرْضِ وَإِنِّى وَاللَّهِ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمْ أَنْ تُشْرِكُوا بَعْدِى وَلَكِنْ أَخَافُ عَلَيْكُمْ أَنْ تَتَنَافَسُوا فِيهَا ».

دا روايت په ډېر وضاحت سره ښيي چې له خزائن الارض نه مراد هغه د حجاز، عراق، شام، روم، فارس او هند خزائن دي چې د مسلمانانو په لاس کې پرېوتې، پيغمبر عليه السلام ته په رؤياء کې ښودل شوي وو چې دا به د مسلمانانو په لاس کې پرېوځي، د همدې لپاره ئې دوی ته وويل: له دې وېرە نه لرم چې تاسو به بېرته مخکني شرک ته واوړئ بلکې له دې وېرېږم چې دا خزائن ستاسو لاس ته درشي او بيا په خپلو کې تنافس وکړئ، ومو ليدل چې همداسي وشول، عياش او ظالم اموي او عباسي واکمنان د دغو خزانو پر سر داسي په خپلو کې ونښتل چې د زرګونو مؤمنانو او د ډېرو صحابه وو او تابعينو ويني په کې توی شوې.

پيغمبر عليه السلام د دغو خزائنو په اړه داسي فرمايي:

عن أَبُو هُرَيْرَةَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم - « بَيْنَا أَنَا نَائِمٌ أُتِيتُ خَزَائِنَ الأَرْضِ فَوَضَعَ فِى يَدَىَّ أُسْوَارَيْنِ مِنْ ذَهَبٍ فَكَبُرَا عَلَىَّ وَأَهَمَّانِى فَأُوحِىَ إِلَىَّ أَنِ انْفُخْهُمَا فَنَفَخْتُهُمَا فَذَهَبَا فَأَوَّلْتُهُمَا الْكَذَّابَيْنِ اللَّذَيْنِ أَنَا بَيْنَهُمَا صَاحِبَ صَنْعَاءَ وَصَاحِبَ الْيَمَامَةِ »رواه مسلم

له ابو هريرة نه روايت دئ چې رَسُولُ اللَّهِ - صلى الله عليه وسلم وفرمايل: کله چې ويده وم ناڅاپه په خوب کې ګورم چې د زمکي خزانې راکړی

شوې او د سرو زرو دوه لاس وندي مي په لاسونو کي کېښودی شول، راباندي ستر شول او پرېشانه ئې کړم، نو راته وحي وشوه چي پو ئې کړم، پو مي کړل او والوتل، نو دا مي د صنعاء او يمامه په هغو دوو دروغجنو تعبير کړل چي زه ئې په منځ کي يم.

د معطي او قاسم په اړه روايات دا دي:

عن أبو هريرة قال رسول الله صلى الله عليه و سلم : من يرد الله به خيرا يفقهه في الدين وإنما أنا قاسم ويعطي الله

عن أبي هريرة سمعت النبي صلى الله عليه و سلم يقول (من يرد الله به خيرا يفقهه في الدين وإنما أنا قاسم والله يعطي ولن تزال هذه الأمة قائمة على أمر الله لا يضرهم من خالفهم حتى يأتي أمر الله) رواه مسلم

دا دواړه روايتونه وايي چي دلته له عطاء او تقسيم نه مراد په دين کي پوهه او تفقه ده؛ نه د الله تعالى فضل، د حديث معنى دا ده چي ورکړه او عطاء د الله تعالى کار دئ، زما مأموريت دا دئ چي الهي پيغام تر خلکو ورسوم، خو دا چي څوک به ئې ترلاسه کړي، ايمان به پرې راوړي، فيض به ترې حاصل کړي، دا د الله تعالى کار دئ نه زما، د همدې حديث راوي د هغه په شرحه کي وايي: (أنا قاسم) أقسم بينكم ما أمرت بتبليغه من الوحي ولا أخص به أحدا دون أحد . (والله يعطي) كل واحد منكم فهما على قدر ما تعلقت به إرادته سبحانه .

همداراز وايي: معناه أن المعطي حقيقة هو الله تعالى ولست أنا معطيا إنما أنا خازن على ما عندي ثم أقسم ما أمرت بقسمته على حسب ما أمرت به فالأمور كلها بمشيئة الله تعالى وتقديره والإنسان مصرف مربوب.

متأسفانه هغه خبره چې د قریشو مشرکینو به ویله او حتی په ځینو مواردو کې به هغوی هم ترې ډډه کوله اوس ئې هغه څوک کوي چې ځان د محمد علیه السلام امتي ګڼي!! قریشو به ویل: مورږ د لات، منات، عزی او هبل عبادت نه کوو، بلکې د دوی په وسیله د خدای تقرب غواړو، دا د خدای صالح او مقرب بندګان وو، غواړو دوی خدای ته شفیع کړو، د دوی له لارې خدای ته خپل عرایض وړاندې او د دوی په طفیل خپل مقاصد ترلاسه کړو، خو نن په لاهور کې یو کس وایي: د اجمیر او بغداد له قبرونو نه فیوضات ترلاسه کوو، د اجمیر، سرهند او بغداد په قبرونو کې پراته اولیاء الله د الهي نور ټرانسمیټرونه دي، یوازې د دوی له لارې له الهي فیض او نور نه برخمن کېدی شو، ... او دې ته ورته ډېرې نورې ناپرتې او شرک لړلې خبرې، تاسو ووایئ چې قریش په شرک کې مخکې وو که دا کسان؟!! ته خو وایې چې د پیغمبر علیه السلام په امت کې هیڅکله شرک نه راپیدا کېږي!! خو مورږ په خپلو سترګو د پیغمبر علیه السلام په امت کې داسې ستر ستر مشرکان ګورو چې ابوجهل او ابولهب ئې ګرد ته هم نشي رسېدی، د شرک داسې ستر ستر استادان چې ابوجهل او ابولهب د شاګردانو په توګه هم نه قبلوي!! داسې مبلغین چې د شرک په تأیید او دفاع کې د قرآن آیتونه، د پیغمبر علیه السلام احادیث او د صحابه وو اقوال په غلطه او ناروا توګه تعبیروي.

په آیتونو او روایاتو ستا دې استناد هغه ستر مشرک شیعه آخوند راپه یاد کړ چې د ایران په تلویزیون کې ئې ویل: په قرآن کې درې سوه (۳۰۰) ځله د علي (علیه السلام) نوم راغلی!! دا په داسې حال کې چې په

ټول قرآن کي حتی یو ځل او اشارتاً هم د علي رضی الله عنه یادونه نه ده شوې! او ویل ئې: کله چې د آدم علیه السلام په کالبوت کي روح پو شوه نو عطسه ئې وکړه او وئې ویل: یا علي! او کله چې نوح علیه السلام کشتۍ ته ختلو وئې ویل: یا علي! او کله چې ابراهیم علیه السلام اور ته لوېدو وئې ویل: یا علي! او کله چې محمد علیه السلام معراج ته تلو او اوم آسمان ته ورسېدو هلته ئې یو غږ واورېدو او وئې ویل: یا الله! دا ستا غږ دئ که د علي؟ له آخوا ورته وویل شو: دا زه یم خو ما په ټولي نړۍ کي تر علي غوره شخص ونه موندو نو ځکه د هغه په غږ له تا سره خبري کوم!! یوه بل ئې ویل: سنیان د تلاوت په پای کي د علي نوم نه اخلي او نه وایي چې صدق الله العلي العظیم بلکي یوازي دومره وایي: صدق الله العظیم!! دا سفیه او کمعقله آیت الله په دې هم نه پوهېدو چې دلته (العلي) د الله تعالی صفت دئ نه د علي نوم!!

اهل بیت:

تا د اهل بیت په اړه هم داسي څه وویل چې هم له قرآن سره اړخ نه لګوي او هم د صحابه وو له اجماع سره، تا د علي رضی الله عنه په اړه داسي له مبالغې ډک الفاظ وکارول چې ګواکي د زمکي پر سره تر ده الله تعالی ته زیات محبوب څوک نشته!! دا په داسي حال کي چې پیغمبر علیه السلام تر ده ډېر الله تعالی ته محبوب دئ او د ټولو صحابه وو اجماع پر دې راغلې چې تر پیغمبر علیه السلام وروسته ابوبکر رضی الله عنه د امت افضل دئ، بیا عمر رضی الله عنه، بیا عثمان رضی الله عنه او بیا علي رضی

الله عنه. تا چې د مباهلې د آیت په اړه کوم روایت نقل کړ هغه له قرآن سره تعارض لري، د مباهلې اړوند آیت هغه مهال نازل شو چې د نجران د مسیحیانو یو درووند وفد چې د دوی ډېر مذهبي او قومي مشران په کې وو، مدینې ته راغی، دا وفد د دې لپاره راغلی وو چې د مسلمانانو له برید نه د جزیې په ورکولو سره ځان وژغوري، له پېغمبر علیه السلام سره ئې ولیدل، هغه د قرآن آیتونه دوی ته واورول او په پای کې ئې د مباهلې بلنه ورکړه، خو هغوی د مباهلې او مخالفت په ځای جزیه ومنله او رخصت شول.

د مباهلې په اړه ځینې هغه روایات چې یوه مذهبي فرقه وربانديي استناد کوي او د دې خبري د ثابتولو هڅه کوي چې د پېغمبر له اهل بیت نه یوازي فاطمه، حسن، حسین او علي رضي الله عنهم مراد دي ځکه چې پیغمبر علیه السلام د مباهلې لپاره یوازي دوی له ځان سره حاضر کړي وو!! په دې اړه څو خبري باید په پام کې ولرو:

- هغه روایت د منلو دئ چې له قرآن سره تعارض ونه لري، کوم روایات چې د پیغمبر علیه السلام یوازي یوه لور، یو زوم او دوه لمسیان اهل بیت ګڼي هم له قرآن سره تعارض لري او هم له عقل، عدل او عرف سره، قرآن ازواج مطهرات د اهل بیت په نامه یادوي خو دا روایات ټول تري باسي او په ځای ئې یوه لور او دوه لمسیان او یو زوم اهل بیت ګڼي!! کوم عقل دا خبره مني چې یوه لور، مېرمه او زامن ئې له اهل بیت څخه وګڼل شي او نوري لونې، زوم او اولاد ئې نه؟!! یو د تره زوی له اهل بیت څخه وي او بل ئې نه؟!! پیغمبر علیه السلام به څنګه د قرآن خلاف او د

عقل خلاف خبره کوي؟! دا روایت له دې پلوه هم د قرآن خلاف دئ چې په قرآن کې د مباهلې لپاره د (أَبنَاءَنَا وَ أَبنَاءَکمْ وَ نِساءَنَا وَ نِساءَکُمْ وَ أَنفُسنَا وَ أَنفُسکُم) حاضرول ویل شوي، که مقابل لوري مباهله منلې وی نو بیا خو به پېغمبر علیه السلام ټول صحابه، زامن او مېرمني ئې مباهلې ته راوستل نه دا چې له خپلې کورنۍ یوازې څلور کسان راولي!! علي رضي الله عنه نه د زامنو په ضمن کې راځي او نه په آیت کې راغلي چې د تره زامن یا زومان هم حاضر کړئ. په قرآن د ایمان تقاضاء دا ده چې د هري هغې خبرې له منلو ډډه وکړو او په هیڅ مورد کې پرې استناد ونه کړو چې د قرآن د صریح آیت خلاف وي. جعلي روایات رایستل او پیغمبر علیه السلام ته د قرآن او عقل خلاف خبري منسوبول خو پرېږده غلاتو شیعه وو د علي رضی الله عنه په اړه حتی په قرآن کې تحریفونه کړي.

- دا کار خو به پیغمبر علیه السلام هغه وخت کاوو چې مقابل طرف مباهله منلې وی، زامن او ښځې ئې په مدینه کې موجود وی، له نجران نه یوازې نه وی راغلي، خو نه هغوی مباهله منلې او نه ئې ماشومان او مېرمني حاضر ول، نو د نارینه وو یوې جرګې ته به پېغمبر علیه السلام څنګه او د څه لپاره خپل لمسي او لور حاضرول؟!!
- همدا راز چیري چې په قرآن کریم کې د اهل بیت لفظ استعمال شوی نو هلته ترې مراد یوازې مېرمني دي که دا د پېغمبر علیه السلام په ارتباط استعمال شوی او که د ابراهیم علیه السلام په ارتباط. په دواړو مواردو کې یوازې مېرمني مراد دي، نه ئې ابناء په کې شامل دي او نه اقرباء. د اهل بیت لفظ د احزاب په سوره کې راغلی او هلته ئې مراد یوازې د پېغمبر

عليه السلام مېرمني دي، ځکه چې تر دې مخکې د يا نساء النبي په صيغه هغوی ته مکرر خطاب شوی او ورپسې د اهل البيت په نامه يادي شوې او ورته ويل شوي:

ïÖ•ÎÜÃr ÏMø¾$Ö@ï§ ô ín$Ñà6 Zã =ïõãï ª ¦$Bƒ¦ã$JR ...

ÇÌÈ #ŽÎÖ? الاحزاب: ۳۳

... خبره دا ده چې الله له تاسو اې اهل بيتو ناپاکي لرې ساتل او ستاسو ښه پاکول غواړي.

د قرآن معمولي فهم خو پرېږده چې څوک په عربي پوه وي او لږ ادبي سليقه ولري نو دلته له (اهل البيت) نه له (نساء النبي) پرته بله هيڅ معنى نشي اخيستى.

او د هود په سوره کې دا لفظ د ابراهيم عليه السلام د بې بي لپاره راغلى:

ÏMø¾$Ö@ï ÐBøæ ½ÇÞ.•/r «ï $ÀMÑq‘ «ï $ÌBÃ ôÖ ûüÎ f è?Ã ¶Ã%

ÇÌÈ Ó×Ýè ÓÖÏq ½ÇR هود: ۷۳

وئې ويل: آيا د الله په کار کې تعجب کوئ، د الله رحمتونه او برکتونه دي پر تاسو وي اې اهل البيتو، بې شکه چې هغه ستايلى د مجد خاوند دئ.

له تا پوښتنه کوم: آيا کوم عاقل انسان به دا خبره وکړي چې زما اهل بيت زما مېرمن نه بلکې زما زوم، لور او لمسيان دي، هغه هم نه ټولي لونې او نه بل زوم، بلکې ځينې ئې؟!! تاسو څنګه پيغمبر عليه السلام ته د عقل

او عرف خلاف خبره منسوبوئ؟!! الله تعالی د پیغمبر علیه السلام ازواج مطهرات د اهل بیت په نامه یادوي او تاسو پیغمبر علیه السلام ته داسي قول منسوبوئ چي ګواکي هغه د قرآن د صریح وینا خلاف خپلي مېرمني له اهل بیت نه ایستلې دي!! زه او هر هغه څوک چي په قرآن ایمان لري هغه روایت په دېوال وهو چي پیغمبر علیه السلام ته داسي غلطه او د عقل، عدل، عرف او قرآن خلاف وینا منسوبوي!!

د شیعه وو په اړه یوه رؤیا:

راشه په دې اړه خپله یوه رؤیاء هم ستا مخي ته کېږدم: د ۱۳۸۶کال د میزان په اته ویشتمه شپه مي خوب لید چي په یوې خوني کي یم، چینه پکي راخوتېږي او ترې بهېږي، له ډېرو بې سده زمریانو ډکه ده، داسي احساسوم چي الله تعالی دلته حاضر دئ او زه ئې په حضور کي ولاړ یم، په خوني کي پراته زمریان هم د الله تعالی د حضور په وجه بې سده دي، زه خپل رب ته سخت ژاړم، دعاء ورته کوم، ترې غواړم چي نور ما د ځان لوري ته دروبله، له ژوند نه تېر یم. د سختي ژړا په حالت کي له خوني راوځم، بهر څو ایرانیان ګورم چي ځیني افسران ئې هم په کي دي، له ځان سره وایم چي دوی مشرکان دي، د الله تعالی په ځای د دغو زمریانو عبادت کوي!! یو ئې راسره خبري کوي خو زه د ژړا پداسي حالت کي یم چي نږدې ده زړه مي وچوي، په همدې حالت کي له خوبه راویش شوم.

د اهل بیت مناقب:

تا د اهل بیت د مناقبو د بیانولو په ضمن کي د الشوری د سورې په

۲۳ آیت استناد وکړ او د آیت داسي غلط تعبیر دي وړاندي کړ چي له څرګند او عمدي تحریف نه پرته بل نوم نشو ورکولی، آیت دا دئ:

@è Ì» sî»Á 9$(qÐ ãr (qæB#ä ûï‰Sqš$7ß ª ¦$çå6ã “ ‰S 7 Ï Œ

šÌR æZ ¡ m S Îlø ` Br 4 1 ê ¦ s’ Î oŠqJ ¦ šv) #•ô & ïøã ß è Ø & W

الشوری: ۲۳ Çï È îqæ© Ôqî ¢ $ß) $zóã $kŽi ¼ 9

تا له یوې خوا (القربی) د خپلوانو په معنی تعبیر کړ؛ حال دا چي د (القربی) اصلي معنی خپلوي ده؛ نه خپلوان، د قرآن په ګڼ شمېر آیتونو کي دا لفظ راغلی او په ټولو کي د خپلوۍ په معنی راغلی، له بلي خوا دي د پیغمبر علیه السلام خپلوان هم یوازي په فاطمه، علي، حسن او حسین کي راخلاصه کړل او آیت دي داسي تعبیر کړ چي ګواکي پیغمبر علیه السلام ته ویل شوي چي مؤمنانو ته ووایه چي له تاسو نه د هغو زحمتونو اجر نه غواړم چي ستاسو د هدایت په لار کي مي ایستلی، تاسو ته مي عزت درپه برخه کړ او .... یوازي یو اجر درنه غواړم او هغه دا چي زما خپلوانو (فاطمه، علي، حسن او حسین) سره محبت وکړئ!! په دې اړه څو خبرو ته غوږ شه:

- دا سوره په مکه کي نازله شوې، هغه مهال چي لا علي او فاطمې رضی الله عنهما ازدواج نه وو کړی، حسن او حسین رضی الله عنهما لا نه وو پیدا شوي، لا مسلمانان تر سختو ابتلاءاتو لاندي ول، د پیغمبر علیه السلام په ملګرتیا کي ځې له توهین، تهدید، زندان، تعذیب، هجرت او شهادته پرته

هیڅ دنیوي امتیاز او راحت نه وو په برخه شوی، هغه څه چې تا ئې ادعاء وکړه یو ئې هم نه وو ترلاسه کړی، نو په داسي حالت کي به پیغمبر علیه السلام څنګه دوی ته ویل چې د دغو لاس ته راوړنو په سبب به زما د اهل بیت درناوی او احترام کوئ؟!! کوم عاقل او په قرآن پوه انسان د داسي غلط تعبیر جسارت کولی شي؟!!

- څنګه به پیغمبر علیه السلام له خپلو سختو دښمنانو او هغو قریشو نه چې ډېر ئې د ده په اقرباوو کي راتلل؛ دا غوښتنه کوي چې له تاسو نه یو اجر غواړم او هغه هم تر ټولو ستر او دښمنانو ته په هیڅ صورت کي د نه منلو وړ؛ او هغه دا چې له فاطمې او علي رضی الله عنهما او زما له هغو دوو لمسیانو سره به محبت کوئ چې لا تر اوسه نه دي پیدا شوي؟!! که له تا سره دا لفظي تحریف ومنو او القربی د اولواالقربی په معنی ونیسو نو مخاطبینو خو به له (اولوا القربی) نه یا ټول بني هاشم مرادول، یا یوازي بني عبدالمطلب چې په دوی کي تر ټولو سخت دښمن ابولهب هم راتلو، هیڅ مخاطب به دا غلطه معنی نه وه ترې اخیستې چې محمد علیه السلام له دوی نه د فاطمې او علي رضی الله عنه د مودت غوښتنه کړې؛ له دې آیت نه داسي تعبیر یوازي یو متعنت او متعصب انسان درلودی شي.
- ولي په اقرباوو کي یوازي څلور کسان؟!! کوم عقل، عدل او عرف دا خبره مني چې د اقرباوو عامه صیغه په څلورو داسي کسانو اطلاق شي چې دوی ته ورته نور اقربا هم شته؟!! ښایي ته به په کوم داسي روایت باندي استناد وکړې چې همدا د قرآن، عقل او عرف خلاف خبره کوي او یوازي څلور کسان د پیغمبر علیه السلام اهل بیت، عترت او اقربا ګڼي!! خو که

څوک تا ته ووايي چې دا روايت کوم غالي شيعه جوړ کړی او صحابه وو ته ئې منسوب کړی؛ او که درته ووايي: روايت خو په هغه صورت کې د منلو دئ چې منشأ ئې قرآن وي يا لږ تر لږه له قرآن سره تعارض ونه لري او د عقل خلاف نه وي، ځواب به دي څه وي؟ که درته ووايي: د قرآن صريح آيت ومنم که د عقل خلاف روايت؟ څه ځواب به ورکوې؟ که داسي نه وي او د روايت په نامه هر رطب و يابس باندي استناد وکړو نو بيا خو به زمورږ حالت همغسي شي لکه د شيعه وو، چې د دوی د روایاتو تر ټولو معتبر کتاب (اصول کافي) په اړه د شيعه وو مشهور عالم علامه برقعه يي وايي: د دې کتاب اکثر روايات جعلي، له قرآن سره متصادم او د عقل خلاف دي او روات ئې مجهول الهويه، کاذب او فاسق دي، برقعه يي د اصول کافي د تردید په اړه يو ضخيم کتاب ليکلی چې په هغه کې ئې ليکلي: که دښمنان خبر شول چې زمورږ د روایاتو په کتابونو کې داسي روايات هم راغلي چې راويان ئې خر او چنګښه دي؛ څه به کوو؟!

باور وکړه تا چې د اهل بيت او عترت په اړه څه ويلي؛ ټول ئې د قرآن او عقل خلاف دي، که ما وخت درلودی يا مي په دې موضوع مزيد بحث ضروري او مفيد ګڼلی نو ستا د هري ادعاء په تردید که به مي د قرآن آيتونه ستا مخي ته ايښی وو.

تا په دې آيت کې غور نه دئ کړی، د نورو آيتونو په رڼا کې دي د هغه په حقيقي او اصلي مطلب د پوهېدو هڅه نه ده کړې، دې ته متوجه نه يې چې دا آيت په داسي ځای کې او د داسي مضمون په ضمن کې راغلی چې خطاب مخالفينو ته متوجه دئ، همغه مخالفين چې د پيغمبر عليه السلام

په ضد ئې له هيڅ ظلم، تېري او جفا ډډه نه کوله، همغه مخالفين چې قرآن په مکرره توګه پيغمبر عليه السلام ته ويلي چې دوی ته ووايه: له تاسو نه هيڅ اجر نه غواړم، څنګه ممکنه ده چې په دې آيت که به د ګڼ شمېر نورو آيتونو خلاف خبره شوې وي او له قريشو نه به ئې داسي ستر اجر او بدله غوښتې وي چې هيڅ اجر ورسره برابري نشي کولی؟!! آيا ممکنه ده يو څوک خپل دښمن ته ووايي: له تا هيڅ اجر او بدله نه غواړم يوازي دا درنه غواړم چې زما له زوم، لور او دوو لمسيانو سره به مينه کوې؟!! آيا د پيغمبر عليه السلام په څېر ستر شخصيت به داسي مطالبه له خپلو دښمنانو کړې وي؟!! په آيت کي له استثناء نه مراد دا نه دئ چې يوازي يو اجر ترې وغواړه؛ بلکي مراد ئې داسي دئ لکه په لاندي آيت کي چې راغلی:

¾ïîñ 4<Î ‹Ï, ƒ b& ä$© `B ¤ÿÎ @& ôÐ ïøã Ná6 è¤& $B @Ê

ÇÎÐÈ ¥Ì‹Î™ الفرقان: ٥٧

ورته ووايه: له تاسو هيڅ اجر پرې نه غواړم؛ مګر دا چې څوک وغواړي د خپل رب لوري ته (تلو لپاره) لار غوره کړي.

يعني زما اجر به يوازي دا وي چې په تاسو کي څوک ايمان راوړي او د الله تعالی لوري ته تللو پرېکړه وکړي.

د مخکني آيت معنی سل په سلو کي دې ته ورته ده او هغه دا چې زما اجر يوازي دا دئ چې له اقرباوو سره زړه سوی او دوستي څرګندوم او د دوی د هدايت هڅه کوم، که زما د هڅو په نتيجه کي له تاسو نه څوک ايمان راوړي نو معنی ئې دا ده چې زما له خپلوانو نه ځينو ايمان راوړی،

همدا به زما اجر وي، که زه په بل قوم کي مبعوث شوی وی او يوازي هغوی ته مي بلنه ورکولی، نو دا بدله او معاوضه به مي هم نه په برخه کېده، خپلوان به مي هم له هدايته محروم پاته کېدل. که څه هم ځينو محققينو ويلي چي د آيت مراد دا دئ: له تاسو نه يوازي دا بدله غواړم چي له ما سره خپلوی ته پام وکړئ او د پردیو دښمنانو په څېر راسره چلند مه کوئ، خو د دې لپاره چي دا هم يو ډول اجر او بدله ګڼل کېږي او د قرآن نور آيتونه په پرېکنده الفاظو سره وايي چي هيڅ اجر ترې مه غواړه، نو ځکه وايو چي غوره تعبير همغه برنی تعبير دئ.

څوک چي پر قرآن ايمان لري نو نه د قرآن يو آيت داسي تعبيروي چي له ګڼ شمېر نورو آيتونو سره په تعارض کي راشي او نه داسي روايت مني چي له قرآن سره تعارض لري.

باور وکړه چي د تصوف او د دې او هغه د کراماتو او مناقبو په اړه ډېري اوږدې اوږدې ويناوي؛ د ډاکټر اسرار احمد صاحب له هغي لنډي وينا سره هم د ګټې، اهميت، اغېز او ارزښت له پلوه برابري نشي کولی چي د ظلم او فساد په خلاف او د اسلامي نظام د قائمولو لپاره مخاطبينو ته د دعوت، جهاد او مبارزې بلنه ورکوي، الله تعالی دي ډېر اجر ورکړي. تا به ښايي هغه روايت اوربدلی وي چي وايي: که پر يوه قوم د الله تعالی عذاب نازل شي نو تر نورو د مخه به پر هغه چا راپرېوځي چي اوږدې اوږدې سجدې ئې کړې خو يوه ورځ ئې هم د ظلم، فساد او ګناه په ليدو سره تندی نه دئ تريو شوی. دا د مسيحيانو غلطي وه چي اصلي انجيل ئې شا ته وغورځاوو او په ځای ئې د عيسی عليه السلام د معجزو او مناقبو داسي

انجيلونه وليکل چې د اصلي انجيل څو جملې هم نشو په کې موندلی. مګر د قرآن دې وينا ته دي پام کړی چې د مخکنيو شخصيتونو په اړه له مناقشو، جدلونو او بحثونو نه ممانعت کوي او مسلمانانو ته وايي چې د دوی په اړه بايد داسي ووايي:

$Ø ã bqèçéêŵr Nëçj . $B Nã9r Ñ6 ¡ . $B $g9 Ñ=z ß% þBé7 ü

Çïíè bqèé/ {qç.

دا خو يوه تېره شوې ډله ده، چې دوی لره به خپله لاس ته راوړنه وي او تاسو ته خپله لاس ته راوړنه او تاسو به د دوی د کړو وړو په اړه نه پوښتل کېږئ.

په داسي حال کې چې الله تعالی هر چا ته د خپل عمل له مخې سزا ورکوي، هر چا ته خپلې لاس ته راوړني په لاس ورځي، يو د بل په کړو نه نيول کېږي، نو تېرو شخصيتونو ته ځان منسوبول څه ګټه لري.

دا مختصر آيت د بقرې د مبارکې سورې د دوهمې برخې عنوان دئ او د ټولو هغو جامع او ژورو مطالبو خلاصه وړاندي کوي چې په تېرو ۷۱ آيتونو کې په مشرح او مفصله توګه راغلي. په دې کې نه يوازې د دين يو بنيادي اصل توضيح شوی، بلکې د مذهبي انحراف يوه اساسي او بنيادي اړخ ته هم ګوته نيول شوې، د دين اساسي خبره دا ده چې هر څوک به د خپل عمل سزا ګوري، يو د بل پېټی نه شي وړی، يو د بل لپاره نه مجازات کېږي، نه پلار د زوی په ګناه نيول کېږي او نه زوی د پلار د ښو عملونو په وجه جنت ته درومي، هر څوک به د خپلو لاس ته راوړنو پېټی په اوږو

وړي. او د مذهبي انحراف تر ټولو ستره او اساسي خبره دا ده چې د الله صالحو بندګانو ته د انتساب تر نامه لاندې څوک ځان د جنت مستحق او د مذهب وارث وګڼي او له دې لارې د امتیازاتو د ترلاسه کولو په لټه کې وي، مذهب قومي رنګ غوره کړي، قومي تعصب ته د مذهب جامه وارواغوستل شي او مذهبي مشران ئې ځان د پېغمبرانو د امتیازاتو وارث وګڼي نه د دوی د مسئولیتونو او دندو وارث. الله تعالی دا نه خوښوي چې څوک د ده صالحو بندګانو ته خپل ناوړه عمل او ناسمه عقیده منسوب کړي، هم د مذهب نوم بد کړي او هم د الله د صالحو بندګانو نوم.

الله تعالی په دې آیت کې مسلمانانو ته لارښوونه کوي چې د مخکنیو صالحانو په سر له جاهلانو سره په شخړو او منازعاتو کې ځان مه مصروفوئ، حتی که دا د ابراهیم، اسمعیل، اسحق او یعقوب علیهم السلام په څېر ستر ستر شخصیتونه هم وي، د دې په ځای خپل عمل ته پام وکړئ، هغه څه چې تاسو له عذابه ژغورلی شي ستاسو خپل عمل دئ نه بل څه، الله تعالی ستاسو نسب ته نه ګوري، ستاسو عمل ته ګوري، که خپل عمل او عقیدې له جنته محروم کړې نو نه دي نسب جنت ته بیولی شي او نه د چا شفاعت، همغسي لکه چې پیغمبر علیه السلام خپلو نږدي خپلوانو ته وایي: ځان له اوره وژغورئ، زه د الله تعالی له عذابه ستاسو د ژغورني هیڅ واک نه لرم، نه څه ګټه دررسولی شم او نه کوم ضرر درنه دفعه کولی شم:

عَنْ أَبِی هُرَیْرَةَ قَالَ لَمَّا أُنْزِلَتْ هَذِهِ الآیَةُ (وَأَنْذِرْ عَشِیرَتَکَ الأَقْرَبِینَ) دَعَا رَسُولُ اللَّهِ -صلی الله علیه وسلم- قُرَیْشًا فَاجْتَمَعُوا فَعَمَّ وَخَصَّ فَقَالَ « یَا بَنِی

كَعْبِ بْنِ لُؤَيٍّ أَنْقِذُوا أَنْفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ يَا بَنِى مُرَّةَ بْنِ كَعْبٍ أَنْقِذُوا أَنْفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ يَا بَنِى عَبْدِ شَمْسٍ أَنْقِذُوا أَنْفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ يَا بَنِى عَبْدِ مَنَافٍ أَنْقِذُوا أَنْفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ يَا بَنِى هَاشِمٍ أَنْقِذُوا أَنْفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ يَا بَنِى عَبْدِ الْمُطَّلِبِ أَنْقِذُوا أَنْفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ يَا فَاطِمَةُ أَنْقِذِى نَفْسَكِ مِنَ النَّارِ فَإِنِّى لاَ أَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا غَيْرَ أَنَّ لَكُمْ رَحِمًا سَأَبُلُّهَا بِبَلاَلِهَا ».

عجيبه ده، ډېره ډېره عجيبه!! هغه مهال ستا جسارت ته حيران شوم چي ودي ويل: د جنت کونجياني (کلياني)د علي، فاطمې، حسن او حسين په لاس کي دي، هغه څوک به جنت ته ځي چي دوی ئې وغواړي!!! نه پوهېږم آيا د دې خبري د کولو پر مهال متوجه وې چي څه وايې که نه؟ داسي خبري خو يوازي د هغه چا له خولي وځي چي شرکي او شيطاني جذباتو په سر اخيستی وي؟ په داسي حال کي چي پيغمبر عليه السلام فاطمې رضی الله عنها ته وايي چي زه دي د الله تعالی له عذابه نشم ژغورلی، يوازي خپل عمل دي ژغورلی شي!! د قرآن په لسګونو آيتونه همدا خبره کوي چي جنت ته د دخول پرېکړه د الله تعالی له لوري او د انسان عقيدې او عمل ته په پام سره کېږي، آيا ممکنه ده چي څوک دي په الله تعالی، قرآن او پيغمبر عليه السلام ايمان ولري خو سره له دې دي د داسي کرکجني او شرک لړلې خبري جسارت وکړي!!

دا مسئله نه يوازې په مکه او مدينه کي او له مشرکانو او يهودانو سره يوه کشاله وه بلکي دا اوس هم اکثر مذهبي اختلافات له دغه ذهنيت نه خړوبېږي چي يو دې مخکني منلي شخصيت ته ځان منسوبوي او بل ئې بل ته، يو د دې شخصيت (روحاني فيض) او (کرامات) ستر او پراخ ګڼي او بل

ئې د هغه بل شخصيت، يو ځان د پېغمبر د اهل بيت محب او وارث ګڼي او له پېغمبر عليه السلام نه وروسته علي رضي الله عنه او زامن ئې د هغه ځای ناستي او د خلافت اصلي او يوازيني وارثين بولي او ابوبکر، عمر او عثمان رضي الله عنهم او ټولو هغو صحابه وو ته د غاصب په سترګه ګوري چې له علي رضي الله عنه نه پرته ئې له بل چا سره بيعت کړی او د بل په خلافت راضي شوي، حال دا چې علي رضي الله عنه په خپله له مخکنيو خلفاوو سره بيعت کړی او نه يوازي دا چې تل ئې په لمانځه کي په هغوی پسي اقتداء کړې بلکي خپله لور ئې عمر ته په نکاح ورکړې!! د امام حسين رضي الله عنه لپاره به د محرم په ورځو کي توره جامه اغوندي او د محرم په لسمه به د هغه د شهادت ويرکوي، په مسخره، کرکجنو، خرافي او اسلام ضد حرکاتو او ناولو بدعتونو سره به دا ورځ لمانځي؛ خو په عمل کي به په کربلا او نجف باندي د صليبي ځواکونو د برید په وخت کي د يرغلګرو مرسته کوي او د دوی په لاس د زرګونو هغو مسلمانانو د وژلو به هيڅ پروا نه کوي چې د امام حسين په څېر د ظلم او تېري مقابله کوي!! پر يزيد به لعنت وايي خو په عمل کي به تر يزيد نه د لازيات ظالمو واکمنانو ملګرتيا او له بې دينه، منافق، ظالم او مفسدو واکدارانو سره بيعت کوي!! که د پېغمبر عليه السلام په ژوند کي دومره مسلمانان په عراق او افغانستان کي وژل شوي وی، مګر هغه مبارک به د کربلا تر شهيدانو په دغو شهيدانو زيات نه وو خواشينی شوی؟!! دغه شيعه چې نن په عراق او افغانستان کي د عاشوری په لسمه ځانونه وهي؛ د افغانستان او عراق په نيولو کي ئې له امريکايانو سره لاس يو کړ، په کربلا او نجف ئې د

امریکایانو د بیرغ رپېدا ومنله، په داسي حال کي د عاشوری د ورځي مراسم لمانځي چي امنیت ئې امریکایانو نیولی!! آیا تر دې د لوی منافقت تصور کېدی شي؟!! له د حسین رضی الله عنه سره د دوی د محبت ادعاء هسي یوه دروغجنه سیاسي لوبه ده، دا د دوی پلرونه ول چي له حسین رضی الله عنه سره ئې خیانت وکړ، کوفې ته ئې وروبللو خو خپلي ژمني ئې تر پښو لاندي کړې او د یزید په هغه لښکر کي شامل شول چي حسین رضی الله عنه او د ده ملګري ئې شهیدان کړل، یقیناً چي الله تعالی د همغه منافقت سزا نن د دوی اولادونو ته ورکوي، داسي چي د هغه د شهادت په ورځ به ځانونه په خپله په زنځیرونو وهي!!

په دې کي هیڅ شک نشته چي د دغو شخصیتونو د کراماتو او مناقبو خبري هغه څوک کوي چي له دې لارې تغذیه کېږي، د هغوی په نامه شکرانې، نذرانې او سیاسي او اجتماعي امتیازات ترلاسه کوي.

اهل بیت، آل او اولاد:

ته د قرآن ځیني مخصوص اصطلاحات په غلطه توګه کاروې، د (اهل البیت)، (آل) او (اولاد) الفاظ یو د بل په ځای او یو د بل په معنی کاروې، په داسي حال کي چي هر یو ئې بېله او ځانګړې معنی لري، په قرآن کي آل د اتباع، پلویانو او یارانو په معنی راغلی، لکه آل فرعون چي د فرعونیانو او د فرعون د پلویانو او اتباع په معنی دئ نه د فوعون د اولاد په معنی، اهل البیت یوازي د مېرمنو لپاره راغلی، قرآن مېرمنو ته دا لقب غوره کړی، هغه ئې د کور خاونده (کوروالا) نومولې، او اولاد د زامنو او لونو لپاره

راغلی، د قرآن په وړاندي د ادب تقاضاء دا ده چي مور ِ دا قرآني اصطلاحات په همغه معنی وکاروو چي په قرآن کي راغلي، کله چي مور ِ آل ابراهيم او آل محمد عليهما السلام ته دعاء کوو نو مراد مو بايد د دوی امتيان او اتباع وي نه يوازي د دوی اولاد، دا ډېره بې ادبي او د قرآن په وړاندي جسارت دئ چي څوک په اهل البيت کي زوم او لمسيان شامل کړي او مېرمني تړې وباسي، يا آل د زوم او لمسيانو په معنی تعبير کړي او اتباع او پلويان تړې وباسي.

د مرګ له ځای او نېټې خبر ېدا:

ستا دا ادعاء هم د قرآن مخالفه ادعاء ده چي وايې پيغمبر عليه السلام، فاطمه رضی الله عنها يا بل څوک پوهېدو چي سبا به څه کېږي، څوک به کله او چېري مري!! حسن او حسين رضی الله عنهما به کله او د چا په لاس وژل کېږي؟ دا ځکه چي قرآن په قاطعيت او صراحت سره فرمايي چي هيڅوک نه پوهېږي سبا به څه کوي، کله او چېري به مري:

ÇÌÍÈ Ž‡î z ÐŠîæ ®$Þ] ‹Nq3? ‹Ú ö ä 'Ì 6S ÿR " íß? $Br ....

لقمان:۳۴

او هيڅوک نه پوهېږي چي سبا به څه ترلاسه کړي او نه پوهېږي چي په کومي زمکي کي به مري، يقيناً چي الله ښه باخبره پوه دئ.

يعني الله تعالی دا وينا د هغه علم او پوهي له مخي کوي چي د انسان په اړه ئې لري، دا د عليم او خبير خدای وينا ده چي هيڅوک نه د سبا ورځې له پېښو خبرېږي او نه دا چي کله، څنګه او چېري به مري. که

څوک د خپل ځان په اړه خبر نه وي نو د بل چا د مړيني د ځای، وخت او څرنګوالي په اړه پوهېدا خو لازيات ورته محال او ناممکنه ده، څوک چي په دې آيت ايمان لري هيڅکله به داسي خبره په خوله رانه وړي چي کوم انسان ته د بل د مړيني د وخت، ځای او څرنګوالي په اړه د پوهي نسبت وکړي، صحابه نه پوهېدل چي پيغمبر عليه السلام به کله رحلت کوي، د رحلت په ورځ ئې صحت نسبتاً ښه شو، د لمانځه په مهال ئې له کړکۍ نه جومات ته وکتل او تبسم ئې وکړ، ټول صحابه خوشحاله شول چي هغه روغ شوی، ابوبکر رضی الله عنه د همدې لپاره هغه شپه له مدينې بهر د خپلي يوې مېرمني کره ولاړ، ناڅاپي ئې د هغه د رحلت خبر واورېد او بېرته په تلوار مدينې ته راستون شو، عمر رضی الله عنه جلالي شوی وو او ويل ئې چي په خدای قسم محمد عليه السلام نه دئ وفات شوی، ... که د ابوبکر او عمر رضی الله عنهما په څېر جليل القدره صحابه له دې غيبه خبر نه ول بل څوک به څنګه پرې پوهېږي؟!! په قرآن د ايمان غوښتنه دا ده چي ټول هغه روايات يوې خوا ته لري کېږدو چي له دي پرېکنده او صريح آيت سره تعارض لري.

عليه السلام او رضی الله عنه:

همدا راز ته د (عليه السلام(او (رضی الله عنه) په اړه هم داسي څه وايې چي له قرآن سره اړخ نه لګوي، ته ادعاء کوې چي د علي رضی الله عنه او د هغه د اولاد لپاره (عليه السلام) کارول مانع نه لري، او دا کمزوری دليل وړاندي کوې چي عادي انسان ته هم عليک السلام او عليه السلام

ويل جائز دي، دا په داسي حال کي چي د قرآن له آيتونو نه په واضح توګه معلومېږي چي د پيغمبر لپاره بايد د (عليه السلام) او (صلوة الله عليه) يا (صلى الله عليه و سلم) الفاظ وکاروو، ځکه چي قرآن فرمايي:

{qÞ¹ {qãB#ä šú ï‰Ÿ$š»ƒ ÐÉ9$’?ã bqÞÁã½ç 6 Í=Br ©$bÎ

ÇÎÈ $ŸJŠÎó¡{qßϙr ïøã الاحزاب:۵۶

او د صحابه وو لپاره بايد (رضى الله عنهم) ووايو، ځکه چي قرآن فرمايي:

Nèqã7?$ûï‰Ÿ$ Í$ÁRF{$ ûïÌÉ»gß$`Ï bqäF{$šc qàÎ»ï 9$

“Ìõ? M»Z_ Ïç £ã&r çã {qÊ‘r Ïçã ª!$š† Â§9»¡ôÍÎ

ÇÈãÈèïöy$7Ï°Œ #‰/&$kŽÏ ûï$Î»z ãgF{$$gFß التوبة:۱۰۰

د ادب تقاضاء همدا ده چي د يوه لپاره مخصوص الفاظ بايد د بل لپاره ونه کاروو، داسي غلطي د التباس باعث کېږي، که دا جائز وګڼو نو بيا خو که چا وويل ايوب عليه السلام؛ نو مخاطب به نه پوهېږي چي د خطيب مراد پيغمبر ايوب دئ که کوم صحابي ايوب، که ئې وويل سليمان عليه السلام؛ نو نه به پوهېږي چي مراد ئې پيغمبر سليمان دئ که کوم صحابي سليمان!! هغه مهال خو له دې غلطي نه بايد په قطعي توګه ډډه وکړو چي ګورو ځيني غلات شيعه علي رضى الله عنه تر پيغمبر عليه السلام هم لوړ ګڼي!! که خلک اوس د مدير، سفير، وزير، صدراعظم، جمهور رئيس او پاچا لپاره خاص خاص القاب کاروي، که څوک نن په سعودي کي يوه

سفیر ته ووایي (سمو السفیر) یا پاچا او شهزاده ته ووایي: (سعادة الملک) هر څوک به پرې وخاندي، مورِ د داسي اشرافي الفاظو په ځای د دعاء الفاظ لرو خو په دې کي به د هر چا د مقام او منزلت خیال ساتو، پیغمبر ته زمورِ غږ باید د نورو خلکو په څېر نه وي، قرآن مورِ ته همدا درس راکوي. د پیغمبر لپاره به داسي نه وایو چي رضی الله عنه یا رحمه الله، او د صحابي لپاره به صلی الله علیه و سلم نه وایو، که څه هم پر مؤمنانو باندی د سلام او صلاة لېږل د معنی له پلوه مانع نه لري.

آیا په قرآن کي ټول احکام نشته؟

ستا هغه وینا مي هم واورېده چي ویل دي: په قرآن کي ټول احکام نه دي راغلي، ځینې احکام داسي دي چي یوازي ئې په احادیثو کي موندلی شو، د دې ادعاء د اثبات لپاره دي وویل: په قرآن کي یوازي هغه غوښه حلاله ګڼل شوې چي د ذبحي پر مهال ئې د الله تعالی نوم یاد شي، خو کب (ماهي) بې له ذبحي حلال دئ، د دې استثناء بنسټ د قرآن کوم آیت نه بلکي د پیغمبر علیه السلام حدیث دئ، څو ځلي دي دا خبره تکرار کړه چي راوښیئ د قرآن کوم آیت دا استثناء جائز ګڼي؟!! تاسو ته باید ووایم: په قرآن کي دا استثناء شته خو څه وکړو چي ته نه ئې ورته متوجه شوی! قرآن کب (ماهي) د لحماً طریاً یعني تازه غوښي په نامه یاد کړی او دا ښیي چي ماهي د تازه او پاکي غوښي حکم لري، پیغمبر علیه السلام ځکه ویلي چي ماهي له ذبحي پرته حلال دئ. همداراز تا وویل: د لمانځه ترتیب، اوقات او د رکعتونو شمېر په قرآن کي نه مومو... په داسي حال کي چي

پیغمبر علیه السلام د لمانځه هر څه له قرآنه اخیستي، د الله په نامه د لمانځه پیل، قیام، تلاوت، رکوع، سجده، په رکوع او سجده کي تسبیحات، د لمانځه پنځه وختونه او د رکعتونو شمېر؛ دا ټول هغه څه دي چې په قرآن کي ورته یا په ډېر وضاحت سره یا تلویحاً اشاره شوې، خو زه او ته د ځینو منشأ درک کولی شو او د ځینو نه.

د لمانځه د ځینو برخو منشأ په قرآن کي دا آیتونه دي:

- (و ذکر اسم ربه فصلی) د تکبیر تحریمه لپاره
- په قرآن کي د سجدې امر اولس ځلي راغلی، د هري ورځي د فرض رکعتونو شمېر هم اولس ټاکل شوی.
- تل تر سجدې مخکي د رکوع ذکر راغلی د همدې لپاره په لمانځه کي رکوع تر سجدې مخکي ده.
- د الزمر د سورې په دغو دوو آیتونو کي د تسبیح لپاره څلور وخته سحر، ماښام، ماخستن او ماپشین ذکر شوي:

’Î ‰ô s ¥ ¤ ãr ÇÈ bq S Î Á ê û ü Ï n r šc qÝ ô ê û ü Ï m « ‹ $ ` » s ó Ý ù

ÇÈ br â g â ê û ü Ï n r $ ¦ Ï Ï ã r Ç J ó Ï [$ Å V ° q » J ¡ 9 $

نو د الله تسبیح وینه ده کله چې (ماښام) او (ګهیځ) ته ننوځئ او ده ته په آسمانونو او زمکي کي ستاینه ده او (ماخستن) او هغه مهال چې(ماپشین) ته ننوځئ.

او د طه د سورې په ۱۳۰ آیت کي د مازدیګر د وخت یادونه هم شوې:

نو په هغه څه چي دوی ئې وايي صبر وکړه او له ستايني سره د خپل رب تسبيح وايه (تر لمر راختو مخکي) او (تر لوېدو ئې مخکي) او (د شپې په يوې برخي کي) تسبيح وايه او د (ورځې په اطراف) کي؛ چي راضي شې.

دلته د سحر، مازديګر او ماخستن يادونه په صراحت سره شوې او دوو نورو وختونو ته د اطراف النهار په لفظ اشاره شوې. د همدې لپاره د لمانځه پنځه وخته ټاکل شوي.

کله چي د الواقعة د سورې په ۷۴ آيت کي دا امر وشو:

الواقعة:۷۴

نو پيغمبر عليه السلام وفرمايل: دا تسبيح په رکوع کي شامله کړئ.

او کله چي د الاعلى د سورې په لومړي آيت کي دا امر وشو:

الاعلى: ۱

نو پيغمبر عليه السلام وفرمايل چي دا تسبيح په خپلو سجدو کي شامله کړئ.

که په قرآن کي غور وکړئ وبه ګورئ چي د رکوع امر د سجدې په پرتله لږ دئ، د همدې لپاره په لمانځه کي د رکوع شمېر تر سجدې لږ دئ.

د الاسراء سورې په ۷۸آیت کې د سحر لمونځ د قرآن الفجر په نامه یاد شوی او دا ښیي چې قرائت د لمانځه اساسي برخه ده.

ÞÎ ìðÿ¥$b#äëèr èøØ$È¡ î 4<Î Æş ôœ9$ÏBqëÎ o4-Á9$ÉÏ¼

ÇÐÑÈ #Ÿqëq B šc ¼. ìðÿ¥$b#äëè

په دې آیت کې له یوې خوا د ګهیځ لمانځه ته قرآن الفجر ویل شوي له بلې خوا پنځه لمونځونو ته اشاره کوي: د لمر له زواله تر ماخستن پورې څلور لمونځونه او د سحر لمونځ ئې پنځم.

له دغو آیتونو نه په صراحت سره معلومېږي چې پیغمبر علیه السلام د لمانځه هر څه له قرآنه اخیستي.

نهج البلاغه:

د نهج البلاغه په اړه مې هم ستا خبري واورېدې، چې لاندې تعلیقات پرې ضروري ګڼم: ستا دا ادعاء د حقیقت خلاف ده چې په نهج البلاغه کې علي رضی الله عنه ته منسوب اقوال د اهل سنت و جماعت په کتابونو کې هم راغلي!! او دا چې له کمیل ابن زیاد نه په دغو کتابونو کې هم ډېر روایات نقل شوي، په داسې حال کې چې له کمیل نه جمعاً او په ټولو کتابونو کې یوازې څلور پنځه ځلي نوم اخیستل شوی او هغه هم د دوه دیو حدیثونو په ارتباط، خو هلته هم محدثینو یا ویلي چې دا روایات او اسناد ئې ضعیف دي او یا ئې ویلي چې کمیل غیرثقه دئ. دا همغه کمیل دئ چې له یهودي ابن سبأ سره ئې اړیکي وې او عثمان رضی الله عنه تبعید کړی

وو، په نهج البلاغه کي له ده زيات روايت کېږي.

چا چي د قرآن د بلاغت خوند څکلی وي يا ئې د احاديثو ادبي منهج ته پام کړی وي نو په دې پوهېدا ورته ګرانه نه ده چي نهج البلاغه له دواړو سره هم د محتوی له پلوه ژور توپير لري او هم د نهج او اسلوب له پلوه، حتی له هغو احاديثو سره هم ژور توپير لري چي له علي رضی الله عنه نه روايت شوي.

په قرآن کي چي کوم سلاست، شفافيت، وضاحت، خوند او اغېز مومو په نهج البلاغه کي ئې لږ بېلګه هم نشو موندلی، نهج البلاغه په څلورمه پېړۍ کي او د علي رضی الله عنه له شهادته نږدې درې نيم سوه کاله وروسته ليکل شوی، نه يوازي دا چي نهج او د ادب اسلوب ئې د صحابه وو دور ته ورته نه دئ بلکي په ډېر لږ دقت سره دې نتيجې ته رسو چي دا د څلورمي پېړۍ د ادبي اسلوب په غېږ کي د سيد رضي لخوا جوړ شوي اقوال دي چي علي رضی الله عنه ته ئې منسوب کړي. اسلوب ئې پېچلی، غامض او شاعرانه دئ، همغسي لکه شاعران چي له الفاظو سره مشغول وي، دا په داسي حال کي چي قرآن د جاهليت د دور دغسي نهج او اسلوب ونړاوو، ادب ئې پر نوي بنسټ ودراوو، د خيال له فضاء ئې د ژوند واقعيتونو ته راکوز کړ، د ابهام او اغماض په ځای ئې سلاست او وضاحت رايج کړ، درباري ژبه ئې په عاميانه ژبې بدله کړه، مدح او هجو ئې له ادب نه وايستل، ښېګڼو ته دعوت او بلنه ئې د هغوی ځای ناستې کړه، د کوم زوړ ادب بنسټونه چي قرآن ونړول متأسفانه ځينو بېرته هغه ته مخه کړه، په نهج البلاغه کي دغه شا ته تګ او تخلف ګورو. د سنيانو په مدرسو کي

د عربي ادب د زده کړي لپاره د جاهليت دور د شعراوو اشعار لوستل د همدې تخلف يوه بله بېلګه ده.

په نهج البلاغه کي ډېر داسي اقوال مومو چي د علي رضی الله عنه له لورې شخصيت سره په هيڅ توګه نه ښايي، د ځان او خپلي کورنۍ ستاينه، د خپلو رقيبانو هجو، له مخکنيو خلفاوو نه شکايت او په دې اعتراض درلودل چي ولي دی د خليفه په توګه غوره نشو او دا چي د مخکنيو خلفاوو په دوران کي ډېر غصه وو، د مجبوريت له مخي ئې څه نه ويل، حال ئې داسي وو لکه چي په ستوني کي ئې هډوکی نښتی وي!! آيا ممکنه ده چي د امير المؤمنين علي رضی الله عنه په څېر شخصيت داسي کمزورې خبري وکړي؟!! آيا يوازي دغسي خبري کافي نه دي چي ووايو: نهج البلاغه د سيد رضي د اقوالو مجموعه ده نه د علي رضی الله عنه د ويناوو؟!!

د نهج البلاغه روايات اکثراً يو راوي لري، کومه طريقه چي اهل سنت و جماعت د روايت په اړه لري، سعي کوي د هر روايت سند تر پيغمبر عليه السلام پورې ورسوي، د رواتو په اړه څېړنه کوي، ثقه او غير ثقه ئې په ګوته کوي او د روايت د اعتبار کچه ټاکي، له دغو نه هيڅ څه په نهج البلاغه کي نه مومو.

د Q تلويزيوني چينل په اړه:

ستا د ويناوو له اورېدو وروسته مي د Q چينل ځيني نوري برخي هم وليدې، په پای کي دې نتيجې ته ورسېدم چي دا چينل به يا ايران تمويلوي يا انګريزان، په دې موخه چي د حقيقي اسلام او سني مذهب نوم بد کړي

او د داسي دين او مذهب په توګه ئې معرفي کړي چې له خرافاتو ډک دئ، دښمنانو اسلام په دوو ډولونو وښلی: راډیکال اسلام او ټریډیشنل اسلام (یعني سیاسي او انقلابي اسلام او د سیاست او جهاد مخالف اسلام، یعني جهادي اسلام او صوفیانه اسلام)، یو خوښوي، وده ورکوي، مرسته ورسره کوي، تلویزیوني چینلونه ورته جوړوي، د اسلامي هېوادو حکام دې ته اړ کوي چې د دوی د خوښې اسلام وپالي، له بل اسلام نه سخته وېره لري، په ټول توان طاقت د دې هڅه کوي چې دا اسلام او پلویان ئې وځپي او د تروریستانو په تور لیست کي ئې ونیسي، دښمنان هغه اسلام نه خوښوي چې وایي: له طاغوت نه انکار وکړئ، له قیصر او کسری سره ډغري ووهئ، شیطاني نظامونه نسکور کړئ، د خدای پر زمکه باید یوازي د الله تعالی دین حکومت وکړي، مظلومان د ظالمانو له منګولو وژغورئ، عدل او قسط قائم کړئ... دوی هغه اسلام خوښوي چې خلکو ته ووایي: له دنیا لاس واخلئ، دنیا کافرانو ته پرېږدئ، تاسو آخرت خپل کړئ، خدای دنیا د کافرانو لپاره او جنت ستاسو لپاره ټاکلی، د چا په ښه او بد غرض مه کوئ، په اورادو او اذکارو سره هغه مقام ترلاسه کولی شئ چې مجاهدین ئې د خپل سر او مال په قربانولو نشي ترلاسه کولی ... د دښمنانو پرېکړه دا ده چې صوفیانه اسلام د جهادي اسلام په ضد وکاروي، انګرېزانو داسي ډېر ټلویزیوني چینلونه، راډیوګاني، مجلې، ورځپاڼي او ډلي جوړي کړې، پالي او تمویلوي چې په همدې موخه ترې استفاده کوي، قادیانانو ته ئې هم داسي چینلونه جوړ کړي، ما دغه چینل داسي وموندو چې چلوونکي ئې غواړي له اسلام او سني مذهب نه یو کرکجن انځور وړاندي کړي، ما هغه

برخه هم وليده چي يو ټګمار بل ټګمار د شيخ الحديث په نامه معرفي کوي، د دواړو له څېرو، ويناوو او حرکاتو معلومېږي چي په ټګماري کي تخصص او مهارت لري، يو غمځپلی او مصيبت وهلی ناپوه انسان به په دې هيله ټيلفون ورته وکړي چي له ستونزو د وتلو لار وروښيي، دوی به ئې خپل نوم او د مور نوم وپوښتي، بيا به دا ټګمار شيخ الحديث د يوې پاڼي پر سر قلم وخوځوي، څه محاسبه به وکړي او هغه کس ته به دا ځواب ورکړي: حساب وايي چي ستا په کار کي څه خنډ شته، پېريان دربانديي ناست دي، ستا کار کي ستونزي راولاړوي، کودې دربانديي شوې، بايد زمونږ دفتر ته راشې چي تعويذ درکړو، تر هغه وخته دا اذکار او اوراد وايه، إن شاء الله تعالى مشکل به حل شي...!! کله چي انسان د دغو ټګمارانو دا مسخره لوبه ګوري او د RINKER له هغو غولوونکو تجارتي اعلاناتو سره ئې مقايسه کوي چي د زرو روپيو توکی به په لومړي سر کي په ۴۹۹۹پلوري او ورو ورو به ئې قيمت ۱۴۹۹ته راکوز کړي، نو يقيناً چي وبه وايي: دا غولوونکي اعلانات د هغو مذهبي ټګمارانو تر اعلاناتو ډېر ښه دي چي خلک د دين او مذهب په نامه غولوي او شکراني او نذراني ترلاسه کوي، دوی خو که په چل او دوکې سره له خلکو پيسې اخلي او ارزانه توکی په لوړه بيعه پلوري، خو دا ټګماران هم پيسې ترې اخلي او هم ئې دين او ايمان؛ او په بدل کي ئې په زهر رنګ ليکل شوې يوه وړه پاڼه د تعويذ په نامه ورکوي. ما ته دغو ټګمارو رمالانو او فال نيوونکو د ايران يو آيت الله را په ياد کړ، هغه د خميني ځای ناستی وو چي وروسته عزل شو، د ايران له انقلابه وروسته مي ملاقات ورسره درلود، د خبرو په دوران کي د

ده سکتر څو ځلي راغی او ورته وئې ویل چې همغه مېرمن ده، ده دوه ځلي ورته وویل چې اوس ئې پرېږده، خو سکرتر په درېیم ځل مجبور کړ چې ځواب ورکړي، نو جناب آیت الله خپلي خوا ته تاخچې ته لاس اوږد کړ او مصحف ئې راواخیست، هغه ئې پرانیست او بیا ئې سکرتر ته وویل: بګو بده: ورته ووایه چې بد دئ!! دا هغه قرآن وو چې په ایران کي چاپ شوی، په ځینو صفحو ئې خوب (ښه) او په ځینو بد (بد) لیکل شوي، ایرانیان په دې او د حافظ شیرازي په کلیات فال نیسي، مصحف پرانېزي، که هغه صفحه پرانیستل شوه چې خوب پرې لیکلی نو فال ئې سم او بخت ورسره مل دئ او که هغه بله صفحه پرانیستل شوه نو بخت ورسره یاري نه کوي او کار ئې بد دئ!! له ځان سره مي ویل: که آیت الله ئې داسي وي نو آخوندان به ئې څنګه وي؟!! دا به څنګه په افغانستان کي د یوه واقعي اسلامي انقلاب ملاتړ او تأیید کوي؟!! ومو لیدل چې ایران له افغان جهاد او مجاهدینو سره دومره جفا وکړه چې اسرائیل ورسره نه ده کړې، د افغانستان او عراق په نیولو کي دوی له صلیبي ځواکونو سره لاس یو کړ او ایران پلوه افغاني او عراقي شیعه ډلو ته ئې وویل چې د امریکایانو تر قومندې لاندي د سنیانو مقابله وکړي!! دا په داسي حال کي چې پیغمبر علیه السلام د هغه چا په اړه چې فال لیدونکي، نجومي او رمال ته ورځي او د هغه په خبري باور کوي داسي فرمایي چې په دې کار سره ئې هغه قرآن تکذیب کړی چې پر محمد (علیه السلام) نازل شوی: عَنْ أَبِی هُرَیْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللّهِ -صلی الله علیه وسلم- :« مَنْ أَتَی عَرَّافًا أَوْ کَاهِنًا فَصَدَّقَهُ بِمَا یَقُولُ فَقَدْ کَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَی مُحَمَّدٍ

ما په دغو ورځو کي د دې چينل په خپرونو کي له هيڅا وانه ورېدل چي د مسلمانانو په موجوده دردناک حالت او ستونزو ئې بحث کړی وي، د اسلام د دښمنانو جنايات ئې غندلي وي، د مسلمانانو په بې رحمانه وژلو ئې خفګان ښودلی وي، د افغانستان، عراق، فلسطين، کشمير او د نړۍ له نورو مظلومو مسلمانانو سره ئې د خواخوږۍ څو کلمات په خوله راوړي وي او مسلمانان ئې جهاد ته هڅولي وي، برعکس دا مي تري اورېدلي چي جهاد في سبيل الله ئې جهاد اصغر او جهاد مع النفس، اوراد او ذکر ئې جهاد اکبر ګڼلی او په دې توګه ئې د هغو خلکو د جذباتو د سړولو هڅه کړې چي د مظلومو مسلمانانو د بدو ورځو په ليدو سره تحريک شوي او د جهاد عزم په کي راپارېدلی. باور مي دا دئ چي دا کار د يوې منصوبې لاندي ترسره کېږي، که نه نو هر په دين پوه انسان په دې پوهېږي چي د جهاد اکبر او اصغر په نامه په قرآن کي کومه اصطلاح نشته، په کوم روايت کي چي دا خبره شوې د ټولو محققينو له نظره دا روايت بې بنسټه او د قرآن له صريح آيتونو سره متعارض دئ، په قرآن کي (جهاد بالنفس) راغلی چي تر ټولو اعظم او اکبر عبادت ګڼل کېږي چي هغه خپل سر د الله تعالی په لار کي قرباني کول دي، د قرآن په هيڅ آيت کي د (جهاد مع النفس) الفاظ نه دي راغلي، د ټولو محققينو او ائمه وو له نظره جهاد في سبيل الله يوازي قتال في سبيل الله دئ نه بل څه، او په قرآن کي تل له هجرت نه وروسته د هغه يادونه شوې، تبليغ ته جهاد في سبيل الله ويل يا تعليم، تدريس، د ذکر حلقو ته د جهاد في سبيل الله نوم ورکول يوه مغالطه او د قرآن په نسبت بې باکي ده، په قرآن د ايمان تقاضاء دا ده چي هره اصطلاح به ئې په خپل

مورد او ځای کي کاروو، قرآن وايي چې د هدايت دروازې د مجاهد پر مخ پرانيستل کېږي، څوک چې له جهاده ډډه وکړي د هدايت ټولې دروازې به ئې پرمخ تړلې وي،

ÇïÈ ûüÏÅé3Ïì J9 @$bÎr $Z=ÇS ÏÅ]ƒ‰Ç9 $ZŠÏ {r‰g»_ `ƒ‰Ïr

قرآن وايي چې په دين کي تفقه د الله په لار کي د نفير له لاري ترلاسه کړئ

(rÂÉŸÏr Çƒè!$'Î {qÏyGŠÏ ÞÝí$Û ÏÅ]Ï ƒ‰ï è2ä `Ï •ÿR ÏŸÏù ...

ÇïÈ šc râ‹ïr ÓÏ=è9 ÏÅÏÎ {pã_' #ŒÎ ÓÏBÇ‰

التوبة: ۱۲۲)

... ولي دي د دوی (مؤمنانو) له هري ډلي يو ټولګی ونه وځي چې په دين کي پوهه ترلاسه کړي او هغه مهال چې خپل قوم ته بېرته ستنېږي انذار ئې کړی، ترڅو ځان ساتنه وکړي.

څوک چې (نفير) د علم د زده کړې لپاره وتل تعبيروي نه د جهاد في سبيل الله لپاره وتل؛ مغالطه کوي او د قرآن يوه مخصوصه جهادي اصطلاح ناسمه او غلطه تعبيروي.

تتمه:

زه د الله تعالى په نامه تا ته بلنه درکوم چې راځه دا خرافي عقايد او افکار لري وغورځوه، د الله د لاري يو مخلص او مجاهد داعي جوړ شه، قرآن ته مخه کړه، قرآن د خپلي لاري مشعل او د دعوت موضوع وګرځوه، له اسلام او اسلامي امت نه د دفاع لپاره ملا وتړه، د اسلام د سترو سترو

دښمنانو په ضد داسي ملاوتړه لکه ابراهيم عليه السلام چي د نمرود په ضد، موسى عليه السلام د فرعون په ضد او محمد عليه السلام د ابوجهل په ضد جهاد وکړ، اسلام همدا دئ او د اسلام تقاضاء همدا. راشه له خپلو تبليغاتي امکاناتو نه په استفادې سره دا هڅه وکړه چي د خلکو توجه له مخلوق نه خالق ته واړوي، له مړي انسان نه ژوندي خداى ته، له قبرونو او قصرونو نه د عرش مالک ته، له زيارت نه جومات ته، له ساز، سرود او نعت نه د قرآن تلاوت ته، له رهبانيت نه جهاد ته او د خانقا له کونجه سنګر ته، باور وکړه د هغو کسانو چي په زيارتونو کي راغونډ ېږي، له قبر نه ئې ځان ته دکان جوړ کړى، شکرانو او نذرانو ته سترګي په لار وي، د دوى تر زرو کسانو هغه فلسطينى ماشوم هم غوره دئ چي د يهودانو ټانکونه په ډبر ولي، هغه هلک هم غوره دئ چي د خپل ايمان او عقيدې په حکم د لاهور په سړکونو کي د امريکا او اسرائيل په ضد شعارونه ورکوي او له مظلومو مسلمانانو نه دفاع کوي.

زمورږ صالح سلف، صحابه وو او تابعينو به له سنګر نه هغو کسانو ته چي په حرم کي به په عبادت لګيا وو داسي پيغامونه لېږل:

يا عابد الحرمين لو أبصرتنا لعلمت أنک في العبادة تلعب

من كان يخضب جيده بدموعه فنحورنا بدمائنا تتخضب

اې د حرمينو عابده! که زمورږ حال وګورې؛ نو پوه به شې چي ته په عبادت کي هسي لوبي کوې!! که څوک خپله غاړه په اوښکو لمدوي نو زمورږ مخونه په وينو سره دي.

په پاى کي ستا د بيان د اسلوب په اړه څو مشورې درته لرم:

- ستا د بيان اسلوب د يوه داعي نه بلکي د يوه مجادله کوونکي دئ.
- د هوښيار او په دين پوه انسان د زړه او عقل دروازه نه ورته پرانيستل کېږي.
- لهجه دي ډېره تنده او غږ دي له ضرورته زيات لوړ وي، هغه هم په ډېرو وړو مسئلو د ترکيز په لړ کي.
- د خطاب په وخت کي ستا حرکات، د لاس توند توند خوځول، يوې بلي خوا ته تېز تېز کتل، په کرسۍ يوې خوا بلي خوا ته کېدل، ډېر نامناسب دي او له يوه دروند خطيب او مؤمن داعي سره نه ښايي، حرکات دي داسي دي لکه د سياست والو او هغه هم د انتخاباتو په دوران کي، او په دې موخه چي د بې علمو عوامو توجه جلب او رأيه ئې ترلاسه کړي.
- ستا حرکات او لهجه مخاطب ته دا انتباه ورکوې چي ته فقط دا خوښوې چي خلک دي تحسين کړي.
- ستا اکثر دلايل، استدلال، تعبير، تفسير او تأويل مي له حقيقته ډېر لري او داسي ومونډل چي د خپلې رأيې د اثبات لپاره دي په ډېر تکلف سره د دلايلو مونډلو نه بلکي جوړولو هڅه کړې او دا هڅه ډېر ځلي په څرګند تحريف منتج شوې. والسلام على من الهدى

عبدالله

ستاسو يو افغان خواخوږی

فهرست

عنوان **صفحه**

د ناشر وينا ---------- ۱
د تصوف په اړه ځيني حقايق ---------- ۶
د جن سوره: ---------- ۷
تقوی، بر او احسان: ---------- ۱۱
محکمات او متشابهات: ---------- ۱۴
شهود: ---------- ۲۰
وجد او مستي: ---------- ۲۳
خضر علیه السلام : ---------- ۲۷
د ولایت نور: ---------- ۴۲
اهل العلم، اهل الذکر او اهل الخبر: ---------- ۴۳
علم الیقین، عین الیقین او حق الیقین: ---------- ۴۶
په ژوند کي د عرش، جنت او دوزخ ليدل: ---------- ۴۹
آیا اولیاء الله په غیب پوهیږي؟: ---------- ۵۱

د الله تعالی عطاء څنګه ده؟: ---------- ۷۶
اهل بیت: ---------- ۸۴
د شیعه وو په اړه یوه رؤیا: ---------- ۸۸
د اهل بیت مناقب: ---------- ۸۸
اهل بیت، آل او اولاد: ---------- ۹۸
د مرګ له ځای او نېټې خبر ېدا: ---------- ۹۹
علیه السلام او رضی الله عنه: ---------- ۱۰۰
آیا په قرآن کي ټول احکام نشته؟ ---------- ۱۰۲
نهج البلاغه:---------- ۱۰۵
د Q ټلویزیوني چینل په اړه ---------- ۱۰۷
تتمه: ---------- ۱۱۲

عائشه رضی الله عنها وایي:

که چا درته وویل چي محمد صلی الله علیه وسلم خپل رب لیدلی دئ نو پوه شه چي دا شخص دروغ وایي، ځکه الله تعالی فرمایي: "سترګی ئې نشي لیدلی"، "او هیڅ انسان لره نه ښایي چي الله ورسره تکلم وکړي مګر په وحي سره، یا د حجاب له شا نه او یا کومه فرشته ولیږي نو هغه د الله په حکم هغه څه ورته وحي کړي چي غوښتي ئې وي" او که چا درته وویل چي هغه علم غیب لري، نو دا هم دروغ وایي ځکه الله تعالی فرمایي: له الله پرته هیڅوک علم غیب نه لري.